NAJER FOLKSBLAT
Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

פּרייז 15 גראָשען

(טאַבעלע פון דער מלוכה-לאָטעריע — זעה 9-טע זייט.)

10 זייטען

נייער פאָלקסבלאַט

№ 68 | Łódź, Czwartek, 19 marca 1936 | אַדרעס: לאָדז, פּעטריקאָווער 21 טעל. 224-71 — Adres: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. Skrz. poczt. 166. | לאָדז, דאָנערשטאָג פּ' ויק"פ כ"ה אדר תרצ"ו | 14-טער יאָהרגאַנג

אנגענומען דער רעגירונגס-פּראָיעקט

אַלע אויסבעסערונגען אין שחיטה-געזעץ זענען אַדורך אין דער אַדמיניסטראַציע-קאָמיסיע

פאַרצווייפעלטער אָפּוועהר-קאַמף פון די דעפּוטאַטען: הרב רובינשטיין און זאַמערשטיין.— שאַרפער אינצידענט צווישען דעפּ. רובינשטיין און פאָרזיצער דעפּ. דוך.— מאַדאַם פּריסטאָר טענה'ט זיך אויס וועגן חסידיזם...

וואַרשאַ, 18 (טעלעפאָניש) אויף דער היינטיגער זיצונג פון דער אַדמיניסטראַטיווער קאָמיסיע איז מען צוגעטראָטן צו אַרומרעדן די אויסבעסערונגען פון דער רעגירונג צום געזעץ וועגן דער ריטועלער שחיטה.

אַנוועזנד זענען צ. אַ. געווען: דער מיניסטער פּאָניאַטאָווסקי, מינ. שווענטאָסלאַווסקי, וויצע-מיניסטער קאָרסאַק און וויצע-האַנדעלס-און-אינדוסטריע-מיניסטער, סאָקאָלאָווסקי

דער ערשטער האָט גערעדט

דער בילדונגס - מיניסטער שווענטאָסלאַווסקי.

וועלכער האָט צ. אַנ. דערקלערט, אַז דער וויצע-מיניסטער זשאַנגלאָוויטש האָט בשעתו, אויף דער פראַגע פונ'ם קאָמיסיע-פאָרזיצער צי ער טראָגט אַריין אַן אויסבעסערונג וועגן דעם ענין-שחיטה, נישט געקאָנט געבן אַן ענטפער, ווייל אַזאַ איז נאָך נישט פּרעציזירט געווען. אַזוי ווי דאָס בעאַרבייטן די אויסבעסערונגען האָט געפאָדערט אַ בפּרטיות'דיגע אַנאַליזע פון גאַנצן פּראָבלעם, האָט די רעגירונג זיך בעגרענעצט מיטן אָנקינדיגן די איינפיהרונג פון ענטשפּרעכענדע ענדערונגען.

דער בעריכטער - אָפּגעבער דעפּ. דודזשינסקי

דערקלערט: איך האַלט פאַר איבעריג איצט ספּעציעל צו בעלייכטן דאָס געזעץ גופא. איידער מיר וועלן אַריבערגיין צו דער בעטראַכטונג פון בעזונדערע אַרטיקלען, וואָלט איך געוואָלט געבן אַ וואָרט וועגן דער אַטמאָספער, וואָס האָט זיך געשאַפן אַרום דעם דאָזיגן ענין. איך וואָלט נישט געוואָלט, אַז סיי מיר און סיי דער קאָמיסיע זאָל צוגעשריבן ווערן די טענדענץ פון אַדורכפאָרסירן דעם דאָזיגן געזעץ, וועלכע איז לחלוטין נישט געווען. סיי די קאָמיסיע, סיי איך האָבן מיר אויפגענומען דעם ענין זעהר ערנסט, און דעריבער, ווען איך האָב איבערגענומען דעם רעפעראַט, און איך האָב קודם כל זיך בעקאַנט מיט בעזונדערע בראָשורן און געזעהען, אַז עס זענען פאַרהאַן סתירות מיט דער קאָנסטיטוציע, בין איך אַוועק צו אַזאַ קאָמפּעטענטן פאַקטאָר, ווי עס איז דאָס יוסטיץ-מיניסטעריום, כדי דעם ענין אויפצוקלערן. איך האָב דאָרט בעקומען אַ תשובה, אַז עס איז נישט פאַרהאַן קיין שום ווידערשפּרוך מיט דער קאָנסטיטוציע. בין איך אַוועק אין האַנדעלס-און-אינדוסטריע-מיניסטעריום, וועלכעס איז אין דער ערשטער רייה פאַראינטערעסירט אינ'ם פלייש-האַנדעל און זיך דאָרט ביים דעפּאַרטאַמענט-דירעקטאָר געפרעגט, ווי דאָס מיניסטעריום פאַרקוקט זיך אויף דעם ענין. איך האָב זיך דערוואוסט, אַז אדרבא ואדרבא, און אַז מ'דאַרף דאָס געזעץ אַדורכפיהרען אין די גאַנצע 100 פּראָצענט. ווייל נאָר דאָס געזעץ וועט דערמעגליכן דעם מיניסטעריום די אַדורכפיהרונג פון דער געהעריגער אָרגאַניזאַציע פונ'ם פלייש-מאַרק אין פוילען. פון אַנדערע מיילער האָב איך געהערט, אַז אַזאַ שטעלונג פאַרנעהמט אויך דאָס אַגראַר-מיניסטעריום. איך האָב עס נישט געהערט דירעקט, נאָר אומדירעקט, אַז דער מאַרשאַלעק צאַר, האָט, בעקומענדיג דאָס געזעץ, אַנערקענט, אַז ער איז נישט אין אַ סתירה מיט דער קאָנסטיטוציע. דורך די דאָזיגע דערקלערונגען בין איך געווען בעפולמעכטיגט ערנסט צו בעטראַכטען דעם ענין, און צו מתעסק זיין מיט איהם אויף אַזאַ אופן. אַז ס'זאָל גאַראַנטירט ווערן דאָס אָננעהמען פון איהם.

„אַ קלאָץ אונטער די פיס פון דער רעגירונג“

און אָט — זאָגט דער רעפערענט דעפּ. דודזשינסקי — ווען מיר האָבן אין דער קאָמיסיע אָנגענומען דאָס געזעץ, האָב איך זיך נעכטען אויף דער זיצונג פון דעם קרייז פון אַזויגערופענע „אונאָפּהענגיגע“ אויף דיסקוסיע-קלוב, בעגעגענט מיט אַ פאָרוואורף, אַז דאָס דאָזיגע געזעץ איז אַ קלאָץ, וואָס איז געוואָרפן געוואָרן אונטער די פיס פון דער רעגירונג, און אַז עפּיס אַ מאַפיע פיהרט די זאַך, בכדי צו בעשווערן די סיטואַציע פון דער רעגירונג. דער דאָזיגער פאָרוואורף, וואָס האָט מיך נעכטען געטראָפן, אַז אַרבייטענדיג איבערן געזעץ, אַרבייט איך געגען דער רעגירונג, האָט מיר פאַרשאַפן האַרץ-ווייטאָג. מען האָט אונז געמאַכט אַ פאָרוואורף, אַז מיר האָבן מורא פאַר דער ענדעציע, און אַז אויס שרעק פאַר איהר פאָרסירען מיר דאָס געזעץ. מיר האָבן בלי שום ספק פאַר דער ענדעציע קיין מורא נישט, אָבער אַלס קאָנטער-אַרגומענט האָט מען געזאָגט, אַז די רעגירונג מוז זיך דאָך רעכנען מיט דער אינטערנאַציאָנאַלער יודישער פינאַנסעריע. אויב אָבער דרייסטקייט, איז — דרייסטקייט פון ביידע צדדים: מיר האָבן פאַר קיינעם קיין פחד נישט, און מיר וועלען די פראַגע ערלעדיגען נאָר פונ'ם שטאַנדפּונקט פון די מלוכה-אינטערעסען, און נישט פונ'ם שטאַנדפּונקט פון שרעק פאַר דער אָדער יענער בעפעלקערונגס-גרופּע. איך שטעל פעסט נאָך אַמאָל, אַז עס איז נישטאָ די קלענסטע טענדענץ נישט ביי מיר און נישט ביי דער קאָמיסיע צו בעשווערן די סיטואַציע פון דער רעגירונג דורכ'ן פאָרסירען דאָס געזעץ. מיר האָבן געהאַט די הסכמה פון קאָמפּעטענטע פאַקטאָרען. אויב די דאָזיגע הסכמה איז היינט נישטאָ, וועל איך ווייטער נישט קאָנען בלייבן דער רעפערענט פון דער זאַך.

דער פאָרזיצער דעפּ. דוך:

אין דעם מאָמענט איז נישט פאַרהאַן קיין אָרט פאַר אַן אַלגעמיינער דיסקוסיע. מיר וועלען אַרומרעדן די אויסבעסערונגען צו די בעזונדערע אַרטיקלען, ווייל איבער דעם דאַרפן מיר היינט אַרבייטען אין שייכות מיט דעם נעכטיגען בעשלוס פון סיים. אויב דער רעפערענט וועט, בעת דער דיסקוסיע נישט מסכים זיין מיט די אָפּגעשטימטע אויסבעסערונגען, און וועט זיך געפינען אין דער מינדערהייט — דאַן וועט ער זיך קאָנען אָפּזאָגן פונ'ם רעפעראַט, ווייל דער רעפערענט איז אַ פאַרשטעהער פון דער מעהרהייטס - מיינונג אין דער קאָמיסיע. דערווייל בעט איך, אַז איהר זאָלט ווייטער בלייבן רעפערענט.

די דעפּ. מאַדאַם פּריסטאָר

האַלט אַ לענגערע רעדע, אין וועלכער זי זאָגט צ. אַ. אַז די אויפגאַבען, וועלכע עס האָבען דערפילט איצט דער סיים זענען זעהר בעשיידען. דער

(ווייטער זעה 3-טע זייט)

טאָג - טעגליך

וועגן אַ פּלאַטאָנישער רעזאָלוציע

דער דייטשער אַמבאַסאַדאָר ריבענטראָפּ צוזאַמען מיט דער דייטשער דעלעגאַציע געפינט זיך שוין אויף דער זיצונג פונ'ם פעלקער-ליגע-ראַט, און בעטראַכט די ענינים, וואָס זענען ספּעציעל נוגע פראַנקרייך און בעלגיען.

מען זיצט, אַזויצואָגן, ביי איין טיש!

דער דאָזיגער פאַקט ווערט אין אַלגעמיין בעטראַכט אַלס גרויס געשעהעניש — אַלס אַ טריאומף פון דער ענגלישער דיפּלאָמאַטיע, וואָס האָט בעוויזען אויף אַ געשיקטען אופן „אָפּצושטויבען“ די שאַרפקייט פון פראַנקרייכס שטעלונג, און פון דער צווייטער זייט — איבערצוברעכען די דייטשע בעזאָרגענישען.

מען נעהמט נישט אין בעטראַכט דעם אינספּיראַטיווען „דיפּלאָמאַטישען“ שריט פון די דייטשען אינ'ם דעמיליטאַריזירטען געביט. נאָר מען טייטשט אויס, אַז דאָס צוריקציהען זיך ווייערס פון די פאַרנומענע פּאָזיציעס און פון דער פאָדערונג תיכף צו בעטראַכטען די בעקאַנטע פאַקט-פּראָפּאָזיציעס ווייערע — אַלס אַ הייסער פאַרלאַנג צו געפינען זיך וואָס שנעלער אין דער מסובה פון די מלוכות, וואָס בעראַטען זיך איצט אין לאָנדאָן.

עס איז אָבער קיין ספק נישט, אַז דאָס אָנקומען פון דער דייטשער דעלעגאַציע קיין לאָנדאָן שטעלט אויף דער טאָג-אָרדענונג — אמת, נישט פאָרמעל — אָבער פאַקטיש דאָס פּראָבלעם פון נייע אינטערנאַציאָנאַלע אונטערהאַנדלונגען מיט דייטשלאַנד.

ביי דער זאַכלאַגע, וואָס איז געשאַפן געוואָרען דורך דער דעציזיע פון דייטשלאַנד, דאַרף מען דען וואַרטען, אַז אין די נאָהענטסטע טעג וועט דער ראַט פון דער פעלקער-ליגע אָננעהמען אַ רעזאָלוציע — פאַרשטייט זיך, אַ פּלאַטאָנישע — אין וועלכער עס וועט פעסטגעשטעלט ווערען, אַז דייטשלאַנד האָט געבראָכען דעם לאָקאַרנאָ-טראַקטאַט —

דערמיט וועט זיך עס אוודאי ענדיגען, ביז —

ביז עס וועט געחתמ'עט ווערען אַ נייער מין „לאָקאַרנאָ-טראַקטאַט“ (כי תצא דיפּלאָמאַטישע תורה מלאָנדאָן!) אַזאַ טראַקטאַט ווידער צום ברעכען...

מען פאַרזיכערט נאָר, אַז אויף ריכטיג וועט מען שמועסען מיט דייטשלאַנד ערשט נאָך די וואַהלען אין פראַנקרייך, ווען עס וועט קלאָהר און בעקאַנט ווערען דאָס פּנים פון דער נייער פראַנצויזישער רעגירונג —

וואָרום די איצטיגע פראַנצויזישע רעגירונג „בייסט זיך נערוועז די נעגעל“, האַלטענדיג זיך ביי איינעם: ביי אַ פראַנצויזיש-ענגליש-בעלגישען אָפּמאַך אָהן דייטשלאַנד — און אָהן אַנדערע „פּלאַטאָנישע“ התחייבות'ן פון פראַנקרייך'ס סיגנאַטאָרען.

מ.

אונזער וואָרט

גרויסע איילעניש

געוועהנליך איז די וואַנדערונג פון פאַרשידענע אַנגעלעגנהייטען איבער קאָמיסיעס אַ פאַרשלעפּטע קרענק, וואָס דער ביוראָקראַטישער אַפּאַראַט טוט עס מיט אַ פּיון, בכדי דער בעהאַנדעלטער אַקטועלער אָביעקט זאָל זיך אָפּקיהלען פון דער ליידענשאַפטליכער אַנגעלעגנטקייט, אָדער אינגאַנצען אַוועקגעלייגט ווערען אין דער לאַנגער באַנק.

מיט דער אומגליקליכער שחיטה-גזירה איז אָבער די כוונה אַ לחלוטין אַנדערע. אָפּגערעדט דערפון, וואָס די יודישע שחיטה איז פּראַקטיצירט געוואָרען אין פוילען זינט די יודען געפינען זיך אינ'ם לאַנד, און דאָס איז דאָך לכל הדעות נישט קיין געשיכטע פון אַ... דריי-פיער יאָהר —

אָפּגערעדט דערפון, וואָס דער ענין איז אַ רעליגיעזער און געוויסען-ענין פון מעהר, ווי אַ צעהנט חלק פון דער פוילישער בעפעלקערונג —

אָפּגערעדט דערפון, וואָס עס איז נאָך אַ גרויסע פראַגע, צי די מלוכה קאָן דערפון עפּיס פּראָפיטירען, חוץ... היזק און עגמת נפש —

אָפּגערעדט פון די אַלע און נאָך אַ סך וויכטיגע לאָגישע און פּסיכאָלאָגישע אַרגומענטען, ווערט דער פּראָיעקט פון עפּיס אַ נישט-בעהאַוועזטער צער-בעל-החיים-דאַמעלע פאָרסירט מיט דעם גרעסטען אימפּעט און האַסט, פּונקט עס וואָלט זיך געהאַנדעלט וועגן ראַטעווען דאָס לאַנד פון אַן אַטענטאַט מצד אַ שונא, וואָס שטייט און לויערט אויף דער גרעניץ.

אַנשטאָט צוזאַמענצורופען אַן ערנסטע בעראַטונג פון פאַקטישע זאַכקענער, וויסענשאַפטליכע עקספּערטען ערשטראַנגיגע, צווייטראַנגיגע (אויב דאָס פּראָבלעם ברענט טאַקי אַזוי!) בעגניגענט מען זיך מיט דער עקספּערטיזע פון אַ דריטראַנגיגען דילעטאַנט און „זיכער-גייער“, און, אונטערגעצעצט פון די כל'ערליי פּשוט'ע לאָבוזעס און כוליגאַנעס פון אונטער דעם ענדעקישען צייכען, ווערט די „פּריסטאָריאַנישע רעפאָרם“ משטייגסגעזאָגט, געטריבען און געיאָגט אויף דער גאַנצער פאַרע פונ'ם געזעצגעבערישען מעכאַניזם.

די געוועהנליך-פאַרגליווערטע, קאַלטע ביוראָקראַטישע זשאַבע, געטריבען דורכ'ן עלעקטרישטראָם פון ציניש'ן אַנטיסעמיטיזם, זעהט נישט דעם אייגענעם וויסטען סוף און מפּלה, און בעוועגט גראָטעסק-שנעל מיט אַלע איהרע איברים, זעהענדיג דערביי גאַנץ קלאָהר, אַז געווינען ווערט זי דערפון גאַרנישט, אויב נישט פאַרלירען, אָבער — לשם פאַרליגנערטען מיזאַנטראָפּישען הומאַניטאַריזם ווייסט זי, וועט איהר געלינגען אָפּצונעהמען די עקזיסטענץ-מעגליכקייטען ביי צעהנדליגער טויזענדער יודישע משפּחות.

היינט איז שוין די זאַך אין דער אַדמיניסטראַטיווער קאָמיסיע ערלעדיגט. פיקס און פערטיג !!

ב.

עפענטליכע אויפפאָדערונג!

דערמיט פאָדער איך אויף די ה"ה:

י. שולמאַן, (שרודמיעסקאַ 25)

און **פעליקס האַמבורסקי,** (מאַגיסטראַצקאַ 1)

אַז זיי זאָלען מיר רעגולירען דעם חוב פון

912.— זל. (ביינהונדערט צוועלף זל.)

פאַר דרוקען אין מיין דרוקעריי דעם **„לאָדזער טאַגעבלאַט“.**

נישט קוקענדיג אויף די פילמאָליגע אויפפאָדערונגען, האָט קיינער פון די דערמאָהנטע הערן נישט בעוויליגט צו קומען גוטווילליג דעם ענין ערלעדיגען. איך מעלד דעריבער זיי צום לעצטען מאָל, אַז אויב זיי וועלען מיר דעם חוב נישט ערלעדיגען ביז'ן 24 מערץ 1936 איינשליסליך. וועל איך געצוואונגען זיין געגען זיי געריכטליך פאָרצוטרעטען.

ז. שאַלאַראַיעווסקי,
שרודמיעסקאַ 30.

נאָך קורצע און שווערע ליידען איז געשטאָרבען מיין הייסגעליבטע פרוי, אונזער טייערע מוטער, שוויגערמוטער און באָבע

נ"ע **מלכה יאַנקעל יאַקובאָוויטש** אשת ר' נ"י

(בת ר' חיים ז"ל פרענקי) אין עלטער פון 60 יאָהר.

די לויה קומט פאָר היינט, דאָנערשטאָג, כ"ה אדר תרצ"ו, 2 אַ זייגער נאָכמיטאָג פון טרויער-הויז, מאַגיסטראַצקאַ 16, וועגען וואָס עס טיילען מיט אין גרויס צער

די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע

היטלער'ס נעכטיגע רעדע
וועגן דעם, אז דייטשלאנד איז נישט אגרעסיוו

ב ע ר ל י ן, 18 (ספּ. טעל.)

קאַנצלער היטלער האָט היינט אין קעניגס־בערג געהאַלטען אַ וואַהל־רעדע. צווישען אַנדערע האָט ער ערקלערט:

דער קאַמף, וועלכען איך פיהר קאָסט מיך אַ סך געזונד און נערווען. דאָס וואָס איך טו, מאַך איך נישט צוליב אייגענעם פאַרגעניגען, ווייל סוף כל סוף ווער איך נישט יונגער.

דאַן איז היטלער איבערגעגאַנגען צו די דייטש־פראַנצויזישע באַציהונגען און האָט ערקלערט אַז דייטשלאַנד האָט נישט קיין שום אַגרעסיווע פאַרלאַנגען לגבי אייראָפּאַ.

צום סוף האָט קאַנצלער היטלער נאָכאַמאָל פּרעציזירט דייטשלאַנדס שטאַנדפּונקט אין בעצוג צו די איצטיגע אַקטועלע וועלט־געשעהענישען.

געשטאָרבען ווענעזעלאס

פּ אַ ר י ז, 18. (ספּ. טעל.) היינט 8 מיט 50 מינוט איז אין עלטער פון 72 יאָהר געשטאָר־בען ווענעזעלאָס.

* * *

עלעפטעריאָס ווענעזעלאָס איז געווען איינער פון די גרעסטע מלוכה־מענער פון נייעם גריכען־לאַנד.

די ראָלע פון ווענעזעלאָסען אין דער איי־ראָפּעאישער פּאָליטיק איז אַ דאַנק זיין טאַלענט, גע־ווען אַ זעהר גרויסע, ער איז געווען איינער פון די אַקטיווסטע אַנטיילנעהמער אין אַלע וויכטיגסטע אינטערנאַציאָנאַלע קאָנפערענצען אין די נאָך־מלחמה־יאָהרען, און דאָס האָט איהם מפורסם גע־מאַכט, אַלס אַ נייעם פון די גרעסטע מלוכה־מענער פון אייראָפּאַ.

* * *

דער טויטער קערפּער פון ווענעזעלאָס'ן איז איבערגעפיהרט געוואָרען אויפ'ן אינזעל קרעטא.

שחיטה איז לובלין פערבאָטען
בעשלוס פון לובלינער מאַגיסטראַט

לובלין.

די שטאָט־ראַט־קאָמיסיע האָט איינשטימיג אָנ־גענומען דעם פאָרשלאַג צו פאַרווערען די יו־דישע ריטועלע שחיטה. אָבער אַנשטאָט דער פאָר־שלאַג זאָל קומען אויף אַ זיצונג פון שטאָט־ראַט האָט דער מאַגיסטראַט זיך מקדים געווען און נאָך פאַר דער שטאָט־ראַט־זיצונג אָפּגעהאַלטען אַנאיי־גענע זיצונג און געגען דער שטים פון לאַיוניק קאַצענעלענבויגען בעשלאָסען צו פאַרווערען די יודישע ריטועלע שחיטה. דער בעשלוס איז איבער־געגעבען געוואָרען דעם שטאָט־פּרעזידענט אויס־צופיהרען שפּעטעסטענס ביז דעם 1־טען אָקטאָבער ה. י. דער פאָרשלאַג וועט דעריבער שוין נישט קומען אויפ'ן פּלענום פון שטאָט־ראַט.

לאַיוניק קאַצענעלענבויגען האָט אַלס פּראָטעסט פאַרלאָזט די זיצונג, וועלכע איז תיכף דערנאָך געוואָרען געשלאָסען.

100 זל. פאַר די קרבנות איז פּשיטיק
האָט אַסיגנירט דער פּינסקער שטאָט־ראַט

פּ י נ ס ק, 18. (יט"א טעלעפאָניש)

דער פּינסקער שטאָט־ראַט האָט אויפ'ן פאָר־שלאַג פון די יודישע ראַטמענער בעשלאָסען צו אַסיגנירען 100 זל. פאַר די קרבנות פון פּשיטיק.

ראַטיפיקאַציע פון פראַנצויזיש־סאָוויעטישען פּאַקט

פּ אַ ר י ז, 18. (ספּ. טעל.) די היינטיגע אָפיציעלע צייטונג פאַרעפענטליכט די ראַטיפיקאַציע פון פראַנצויזיש־סאָוויעטישען פּאַקט פון 2 מאַי 1935, וועלכער בעקומט דערמיט אין פראַנקרייך אַ פאַרפליכטענדע קראַפט.

פאַרזיגעלט די לאָקאַלען
פון די סטודענטען־אָרגאַניזאַציעס אין דער הויפּט־האַנדעלס־שולע אין וואַרשא

וואַרשא, 18. (טעל.) אויפען אויפטראָג פונ'ם רעקטאָר פון דער הויפּט־האַנדעלס־שולע, פּראָפ. מיקלאַשעווסקי, האָט מען נעכטען אין בנין פון דער שולע פאַרזיגעלט די לאָקאַלען פון אַלע סטודענטישע אָרגאַניזאַציעס, דהיינו אויפען לאָקאַל פון „בראַטניא פּאָמאָץ", עקאָנאָמיסטען־קרייז און פון נעגענזייטיגער הילף פון די יודישע סטודענטען. געמאַכט האָט מען עס אָהן דעם וויסען פון די סטודענטען־אָרגאַניזאַציעס, די זיגלען פון דעם „בראַטניא פּאָמאָץ"־לאָקאַל האָט עמיצער תיכף אָרונ־טערגעריסען. די פּרעזידיום'ס פון די סטודענטען אָרגאַניזאַציעס האָבען אַריינגעטראָגען אַ פּראָטעסט

רעדע פון פּרעזידענט מאָשטשיצקי
אין שייכות מיט'ן נאָמענס־טאָג פון מאַרשאַל פּילסודסקי

וואַרשא, 18 (טעלעפאָניש)

נעכטען 7 אַ זייגער אין אָוונט האָט דער מלוכה־פּרעזידענט מאָשטשיצקי, אין שייכות מיט'ן נאָמענסטאָג פון מאַרשאַל פּילסודסקי, געהאַלטען אין ראַדיאָ אַ גרויסע איינדרוקספולע רעדע וועגן דער אומשטערבליכער פּערזענליכקייט פונ'ם מאַרשאַל פּילסודסקי.

דער מלוכה־פּרעזידענט האָט אָנגעוויזען אויף די פאַרשידענע פּעריאָדען פון פּילסודסקי'ס לעבען און קאַמף, זיך אָפּגעשטעלט אויף דער ענטשטע־הונג פונ'ם אומאָפּהענגיגען פּוילען, וואָס איז אויס־געקעמפט געוואָרען דורכ'ן מאַרשאַל און זיינע העלדישע מקורבים.

פּרעז. מאָשטשיצקי האָט צ. אַ. אויך דער־מאָהנט די שפּדיגענדע עלעמענטען, וועלכע האָבען בעלייגט שטיינער אויפ'ן וועג פון פּילסודסקי'ס שעפערישער און בויערישער אַרבייט — פון די עלעמענטען, וועלכע האָבען פאַראורזאַכט און דורכ־געפיהרט דעם מאָרד איבער'ן ערשטען פּוילישען מלוכה־פּרעזידענט, נאַרוטאָוויטש.

פּרעז. מאָשטשיצקי האָט צום סוף דערמאָהנט די גרויסע ירושה פון פּוילענס אומפאַרגעסליכען פיהרער, מאַרשאַל פּילסודסקי — די ירושה, וואָס וועט אָפּגעהיטען ווערען דורך די ווייטערדיגע דורות פון פּוילישען פאָלק.

בעפעהל פון גענ. רידז־שמיגלי צו דער אַרמעע

אין צוזאַמענהאַנג מיט'ן נאָמענסטאָג פון מאַרשאַל פּילסודסקי, האָט דער גענעראַל־אינספּעק־טאָר פון דער אַרמעע פאַרעפענטליכט אַ בעפעהל, וואָס איז אַדורכגעלייענט געוואָרען פאַר אַלע מי־ליטער־טיילן. אין בעפעהל ווערט געגרעדט וועגן דעם גרויסען כבוד, וועלכען עס גיבען די זעלנער פאַר'ן אָנדענק פון זייער גרויסען פיהרער, מאַרשאַל פּילסודסקי.

Dr. med.
HALTRECHT
ספּעציעל־אַרצט פאַר הויט־, געשלעכטס־קראַנקהייטען און מענער־שוואַכע
נעמט אָן פון 8.30 ביז 9.30 אָוונט.
פּיעטריקאָווער 10, טעל. 45-21
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע־פּריוו
נעמט אָן אויך אין דער ווענעראָלאָגישער לעטשניצע פּעטריקאָווער 161 פון 9 פריה ביז 2 מיטאָג

Dr. med. Trepman
ספּעציאַליסט פאַר טריפּער, סיפילים און הויט־קראַנקהייטען.
בעהאַנדלונג פון מענער־שוואַכע.
זאַוואַדזקאַ 6, טעל. 234-12
נעהמט אָן פון 8—11 פאַרמ. און פון 6—9 אָוונט.
ספּעציעלער וואַרטע־זאַל פאַר פרויען

ליקווידאַציע־פּערקויף | זעלטענע איינקויפס־געלעגענהייט! | זעלטענע געלעגענהייט
צוליב ליקווידאַציע
פערקויפט אויס דאָס בעקאַנטע טוך־ און קאָרט־געשעפט פון
H. WŁOSKI
לאָדז, 3 נאָוואָמיעסקאַ 3
טעל. 114-92, פּראַנט, 2־טער שטאָק
צום איצטיגען פריהלינג און זומער־סעזאָן די בעסטע הערן און דאַמען שטאָפען אויף פּאַלטענס און אַנציגער פון ביליצער, טאָמאַשאָווער און אַנדערע פאַבריקען
נוצט אויס געלעגענהייט | צו ליקווידאַציע־פּרייזען! | קומט און איבערציינט אייך

קמח של פסח
תחת השגחת הראבינאַט דפה לאָדז!
די איינציגע מיהל אויף לאָדז איז שוין געכשר'ט אונ־טער דער שטרענגער אויפזיכט פון היגען ראַבינאַט. אונזערע ג. קונדען וועלען זיך ווידער איבערצייגען, אַז דאָס שענסטע און בעסטע זעקאָל מעהל אויף מצות בעקומט מען נאָר ביי דער פירמע
„עלעקטראָמלין"
לאָדז, זאַקאָנטנאַ 47, טעל. 147-40
וועלכע איז פאַראַנטוואָרטליך פאַר די רעלע און פּינקטליכע ליפערונג. פאַרקוקט אייך נישט אויף די פּראָווינצער מציאות, וואָס שטעלען אייך צו מעהלען, וואָס אויף חמץ קען עס נישט גילטען פאַר גריזען־מעהל און פאַר דעם גראַשען ביליגער ביים איינקויף דערלעבט איהר מעהר ביי דעם מצות־פאַרקויף. נאָר קומט שוין און בעשטעלט פּערזענליך אָדער דורך טעל. 147-40.
די איינציגע מיהל שוין געכשר'ט.
בעמערקונג: די ליפערונג פאַר דער פּראָווינץ קומען מיר נאָך די פאַרלאַנגען פון קונדער. מיט אַכטונג
Firma „Elektromłyn"
Łódź, Zakątna 47, tel. 147 40.

אונזער פריינד
י. סעצעמסקי
צו זיין חתונה מיט פרל.
ראָמאַ קאָרן
אונזער הערצינסטען מזל־טוב
י. א. פיינגאָלד און פרוי.

געדענקט, שטשענשליווי
ביי
אַ גרויסער אויסוואַהל פון
אָריגינעלע ביליצער און טאָמאַשאָווער סחורות
אויף אַנציגער און פּאַלטענס
פון די בעסטע קוואַליטעטען ווי אויך פאַרשידענע רעשטען
מיט 30% ביליגער
קומט און איבערציינט אייך!
R. Szczęśliwy
לאָדז, 5 נאָוואָמיעסקאַ 5
טעל. 156-09.
נערענקט פּראַנט II שטאָק.

פאַר גאַרד, ביזשוטעריע און לאָמבאַרד־קוויטעס
צאָהלט די העכסטע פּרייזן
איזידאָר פּיאַלקאַ
פּיעטריקאָווער 7.

Dr.
Wajnberg
ספּעציאַליסט פאַר לונגען, האַרץ, סקלעראָז קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 145
טעל. 126-02.
נעמט אָן פון 9-10 פריה, 3-5, 8-9

פּענסיאָנאַט
„NICEA"
אין קאָלומנאַ,
פּיעטריקאָווער 7/9
נעמט אָן בעשטעלונגען אויף פּסח
שטרענג כשר!
אינפאָרמאַציעס אויפ'ן אָרט.
צו זעהר מעסיגע פּרייזען.
געדענקט דעם אַדרעס!
אינפאָרמ. אין לאָדז: ה. פּערעלשטיין, פּילסודסקיעגאָ 47. גאַביאַל־געשעפט.

שיי מרטין
ביי קערש.
סקווערא 51
מיט פּאַריזער שריינדן און פאַרטיגע שייטלען
אַנאַנסען
— און —
פאָלקסבלאַט
האַבענגרוים ערפאָלג

דאַנקזאַגונג.
דערמיט דריקען מיר אויס אַנערקענונג דעם ה' גאַנצאַרסקי,
אינהאָבער פון דער פאַרבעריי פּולנאַצנאַ 24
פאַר'ן בעצאָהלען אונז דעם פולען טאָג־לוין פאַר דינסטאַג, נישט־אַרבעטענדיג אונז פאַר דער צייט פון שטרייק.
די יודישע אַרבייטער
פון דער פירמע גאַנצאַרסקי.

לאָדזער יוד. לאָקאַטאָרען און סובלאָקאַטאָרען־פאַראיין
געפינט זיך
אויף פּיעטריקאָווער 31, ה.
טעלעפאָן 264-38.
דער סעקרעטאַריאַט איז טעטיג פון 6 ביז 9 אָוונט. ס'ווערען געגעבען ביטעס, ערטיילט עצות, אויסגעפירט סכסוכים און געפיהרט כל־צרכי און עקסמיסיע־פּראָצעסען.

Dr. med.
A. STILLER
אינערליכע קראַנקהייטען
נעהמט אָן פון 4—8
פּילסודסקיעגאָ 15,
טעל. 206 75. פּראָנט, 2. שטאָק

Dr. med. LEON FAMILIER
אינערליכע און קינדער־קראַנקהייטען
6 שערפּיען 37 (בענעדיקטאַ)
נעהמט אָן פון 5—7 נאָכם

וויכטיג פאַר לאָדז און פּראָווינץ!
קאָמיסיאָנס־לאַגער
פון פאַרשידענע מאָדערן
מעבעל
נייע און גענוצטע, ווי אויך היגיענישע טאַפּטשאַנעס, קאָזעטקעס, מאַטראַצען אין דער פיינסטער אויספיהרונג, בעקומט איהר צו די ביליגסטע פּרייזען נור ביי
א. ווייצמאַן,
שענקיעוויטשאַ 6, טעל. 191-00.
בעמ.: איך קויף אויך פאַרשידענע געניצטע מעבעל, דיוואַנעס, ניי־מאַשינען, שרייב־מאַשינען, פּעלצען א.ז.וו.

אויערן, נאָז און האַלז
קליניק
מיט בעטען פון Dr.
Z. Rakowski
פּיעטריקאָווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועקס אָפּעראַציע א. אז. וו. ווי אויך אַמבולאַטאָרישע פון 9-2 און פון 4-8 אָוונט.
ביי דער קליניק איז טעטיג
ערענטגען־גאַבינעט
פאַר דורכלייכטונגען און עלעקטר. פאָטאָגראַפיעס

Dr. I. SILBERSTROM
Kilińskiego 127
ספּעציאַל־אַרצט פאַר הויט־, וועגערישע און געשלעכטס־קראַנקהייטען
קוואַרץ־לאַמפּ, — ראַדיקאַלע בעזייטיגונג פון איבריגע האָר.
נעמט אָן פון 4—8 אָוונט.

Dr. med.
L. TENENBAUM
אַקושער־גינעקאָלאָג
פּילסודסקיעגאָ 15,
טעל. 206-75.
נעמט אָן פון 8-10 פריה און פון 4-8 אָוו.

גרויסע שוועריגקייטען אין לאנדאן
אויף דער קאנפערענץ פון די „לאקארנא מלוכות"

לאנדאן, 18 (ספ. טעל.)

די דעבאטען אויף דער היינטיגער קאנפערענץ פון די מלוכות, וואס זיינען געחתמ׳עט אויפ׳ן לאקארנער-אפמאך, טרעפען אן אויף גרויסע שוועריגקייטען.

ענגלאנדס קאנצעפציע, וועגן א מיליטערישער סטרעפע איז אפגעווארפען געווארען און אויף איהר ארט איז ארויסגערוקט געווארען א פראיעקט צו באזעצען די גרעניץ מיט אייבצעלנע סימבאלישע באטאליאנען פון ענגלישען און איטאליענישען מיליטער, כדי צו זיכערען די גרעניצען פון פראנקרייך און בעלגיען.

נאך א דיסקוסיע איז אויך דער פארשלאג אפגעווארפען געווארען. פראנקרייך האט זיך געווענדעט צו ענגלאנד, אז זי זאל אויסאיבען א דרוק אויף דעם פסק פון האאגער-טריבונאל.

די ענגלישע רעגירונג האט אבער אזא גאראנטיע נישט געגעבען.

* * *

לאנדאן, 18 (ספ. טעל.)

די דייטשע דעלעגאציע איז נאכמיטאג אנגעקומען קיין לאנדאן און פארפאהרען אין האטעל „קארלטאן". באלד דערנאך האט מינ. אידען אויפגענומען דעם דייטשען דעלעגאט פאן-ריבענטראפ, וועלכער וועט דאנערשטאג צום ערשטען מאל רעדען אויף דער זיצונג פון פעלקער-ליגע-ראט.

אין אביסיניע קומען וייטער פאר שלאכטען

אדיס-אבעבא, 18 (ספ. טעל.)

די אביסינישע רעגירונג לייקענט קאטעגאריש אפ די קלאנגען, אז זי פיהרט וואסערע נישט אין אונטערהאנדלונגען מיט דער איטאליענישער רעגירונג, די פערביטערטע שלאכטען אויף די פראנטען קומען ווייטער פאר.

זאל פילהארמאניע טעל. 213-84

היינט, דאנערשטאג, ד. 19-טען ד. ח. 8.30 אווענט

איינציגער מייסטער=קאנצערט פון

ALFRED CORTOT

אין פראגראם: בעטהאווען, שומאן, שאפען און אנד.

די קליינע צאהל איבערגעבליבענע בילעטען פערקויפט די קאסע פון פילהארמאניע.

פערענדיגט דעם זאקען=ארבייטער=שטרייק אין אלעקסאנדער

אלעקסאנדער, (טעלעפאניש)

דא איז פארגעקומען א קאנפערענץ פון פארשטייער פון די קלאסען-פעראיינען און פאבריקאנטען וועגן זאקען-ארבייטער-שטרייק. אין דער קאנפערענץ האט זיך אויך בעטייליגט דער עלטסטער פשאדאיוניק וואנסאווסקי.

נאך לאנגע אונטערהאנדלונגען זענען די צדדים געקומען צו א הסכם אויף פאלגענדע בעדינגונגען: 1) די פאבריקאנטען האנארירען דעם קאלעקטיוון אפמאך, 2) אין יעדער פאבריק זאל זיין אן ארבייטער-דעלעגאט און 3) א דעלעגאט דארף געקינדיגט ווערען מיט 3 חדשים פריהער.

היינט געהען די ארבייטער צוריק צו דער ארבייט.

בלוטיגער בונט אין א שפאנישער תפיסה

מאדריד, 18 (ספ. טעל.)

אין דער אקאנער תפיסה האבען זיך צעבונטעוועט די ארעסטאנטען, פאדערענדיג אמנעסטיע, וועלכע זיי געבען זיי די אמנעסטיע.

די ארעסטאנטען האבען אונטערגעצונדען די תפיסה=איינריכטונג און א טייל פון דער געביידע. די בירגער-גווארדיע האט בענוצט געוועהר, דער׳הרג׳עט 1 ארעסטאנט און עטליכע פערוואונדעט.

וועגען א פערברייטערונג פונם רוימישען פאקט

ויען, 18 (ספ. טעל.)

מארגען, דעם 19 ד. ח. פאהרט אפ קיין רוים דער קאנצלער שושניג און דער עסטרייכישער אויסערן-מיניסטער. גלייכצייטיג פאהרען ארויס פון בודאפעשט קיין רוים דער פרעמיער געמבעש.

אין רוים וועט אפגעהאלטען ווערען מיט מוסאלינען א בעראטונג, וועגען פערברייטערן דעם רוימישען פאקט.

פרעמיער קאשטשאלקאווסקי ביים מלוכה-פרעזידענט

ווארשא, 18 (טעלעפאניש) דער מלוכה-פרעזידענט מאשטשיצקי האט היינט אויפגענומען אויף א לענגערער קאנפערענץ דעם פרעמיער קאשטשאלקאווסקי, מיט וועלכען ער האט ארומגערעדט א רייה לויפענדע ענינים.

יודען,
ערפילט אייער חוב!
לגבי אונזער עלענדע
ברידער אין פשיטיק!

אנגענומען דער רעגירונגס=פראיעקט

(ענדע פון דער 1-טער זייט)

סיים האט ארויסגעוויזען דעם גאנצען גוטען ווילען צו-הילף צו קומען דער רעגירונג, אבער דער סיים וועט זיין באמת שטארק דעמאלט, ווען ער וועט זיין א זעלבסטשטענדיגער כוח. דאס געזעץ וועגען דער שחיטה איז א ווירטשאפטליך - הומאניטארער געזעץ, אונטערגעשטיצט דורך אנ׳אינהייטליכען פראנט פון דער פוילישער געזעלשאפט. די רעפּרעזענטאנטין פרוי פריסטאר דריקט אויס דעם הסכם אויף די אויסבעסערונגען פון דער רעגירונג, וואס פערמיידען דאס געזעץ. זי קאן אבער נישט איינגעהן אויפ׳ן פונקט פינף, וועלכער איז לויט איהר מיינונג, א סתירה צו דעם געזעץ.

דער אגראר - מיניסטער פאניאטאווסקי שטיצט דעם רעפערענט דודזשינסקי׳ן, אנ-ווייזענדיג, אז די אפיציעלע דערקלערונגען פון דער רעגירונג זענען ערשט געמאכט געווארען בעת דער לעצטער זיצונג פון סיים און נישט אויף די פריהערדיגע זיצונגען פון דער אדמיניסטראציע - קאמיסיע.

די קאמיסיע טהוט דאן צו צו בעטראכטען פונקט נאך פונקט די אויסבעסערונגען פון דער רעגירונג צום שחיטה-געזעץ. א רייה דעפוטאטען זאגען זיך ארויס וועגען מאכען קליינע ענדערונגען אין דעם רעגירונגס-פראיעקט. צווישען אנדערן ווערט אויך פארגעלייגט אנצווענדען די בעשטימונגען אויך אויף מויפען... דער אגראר-מיניסטער פאניאטאווסקי **פעררופט זיך דערביי אויף א דייטשען געזעץ פון יאהר 1930**, אין וועלכער עס ווערט אונטערגעשטראכען דאס ווארט „בעטויבונג", וואס קאן בעדייטען אי בעטויבונג אי דאס מאכען אונ-סיהלבאר. ער דערקלערט דעריבער, פארוואס די רעגירונג האט אין איהר געזעץ אויסגעשטעלט אזא זאץ: „בעטויבען אדער אויף אנ׳אנדער אופן צו-נעהמען דאס בעוואוסטזיין". עס איז פארשטענדליך, אז מיט דער צייט וועלען זיך שאפען א רייה נייע אופנים פון קוילענען בעלי חי.

ביים אפשטימען דעם ערשטען ארטיקעל פון די רעגירונגס - אויסבעסערונגען, האט זיך אויך ארויס געזאגט פאר דער רעגירונגס - אויסבעסערונגען די מאדאם פריסטאר.

דער ערשטער פונקט וועגען דער בעטויבונג פון די בעלי חי פאר דער אויסשלאכטונג איז אנגענומען געווארען.

אויך די איבריגע 7 פונקטען זענען מיט קליינע סטיליסטישע ענדערונגען אנגענומען געווארען.

בעת דער דיסקוסיע איז אגב אויסגעבראכען **א שארפער אינצידענט צווישען דעפ. הרב רובינשטיין און דעם פארזיצער פון דער קאמיסיע, דעפ. דוך.**

די מאדאם פריסטאר האט און איינער פון איהרע רעדעס זיך אויסגעדריקט, אז דער גאנצער יודישער קאמף פאר דער ריטועלער שחיטה, איז בלויז א קאמף פארן דערהאלטען דעם פלייש-מארק אין יודישע הענט, און פארן דערהאלטען די הכשרים אי-בער דער אומגליקליכער און פינסטערער נשמה פון דער יודישער בעפעלקערונג.

עס טרעט דאן ארויס

דער דעפ. הרב רובינשטיין,

וועלכער זאגט: איך האב נישט געוואלט קומען אלס עקספערט אויף דער פריהערדיגער זיצונג פון דער קאמיסיע, ווייל איך האב נישט געוואלט פיהרען קיין דיספוטען מיט׳ן גלח טשוטשיאס וועגען יודישע רעליגיעזע פראגען. אזא דיספוט וואלט געווען אנ׳-אומכבוד פארן סיים.

דעפ. דוך — דער פארזיצער פון דער קאמיסיע — רייסט איבער דעם דעפ. הרב רובינשטיין:

— דעם כבוד פונם סיים לאזט איבער פאר׳ן סיים-מארשאלעק, און פון דער קאמיסיע — פאר מיר.

הרב רובינשטיין: — איך בעדויער זעהר צוזא-מען מיט דער גאנצער יודישער בעפעלקערונג, וואס אונזער כבוד איז דא אפט בעליידיגט געווארען. און דערקלערט קאטעגאריש, אז די ריטועלע שחיטה איז דער עיקר פונם יודישען דת — נישט לויט׳ן תלמוד, נאר לויט׳ן תנ״ך! הרב רובינשטיין פעררופט זיך אויף אנ׳אורטייל אין העכסטען געריכט אין ניו-יארק, ווי א יוד, וועלכער האט פערקויפט טריפ׳ע פלייש פאר כשר איז פערמשפט געווארען אויף א הויכער שטראף. דעם אורטייל, אין אנ׳אפיציעלער איבערזעצונג, בעוויזט ער דער קאמיסיע.

דעפ. דוך: — פאר אונז איז מאסגעבענד נאר אנ׳אורטייל פון א פויליש געריכט, און נישט פון אמעריקאנער.

הרב רובינשטיין בעגרינדעט ווייטער די עיקר-יסודות פון כשרות ביי יודען און דאן פראטעסטירט ער אין שארפע ווערטער קעגען די אויסדרוקען פון דער מאדאם פריסטאר, וועלכע האט געזאגט, אז די יודישע שחיטה איז א פאראורטייל, וואס בעצוועקט צו האלטען די יודישע מאסען אין פינסטערניש.

אפילו אין דייטשלאנד — זאגט הרב רובינשטיין — וואו די ריטועלע שחיטה איז פערווערט געווארען, בכדי צו רודפ׳ן יודען, איז דא א פעווארעניש, אז יודען איז דערלויבט ארייצובריינגען כשר פלייש פון אויסלאנד.

דעפ. דוך: — איך האב זיך דערוואוסט, אז אין בערלין ווערען געשאכטען בהמות פאר יודען אויף כשר מיט דער הילף פון עלעקטרישען שטראם.

הרב רובינשטיין: — דאס איז נישט אמת! איך האב ערשט די טעג גערעדט מיט א דייטשען רב, וועלכער וואלט זיכער וועגען דעם געוואוסט, באטש דאס איז אונמעגליך!

דעפ. מאלישעווסקי (א דאקטאר פון ווילנע): — ווי אזוי איז מען זיך נוהג מיט׳ן שחט׳ן בהמות אין פאלעסטינא? וואס טוט מען דארט מיט די הינטער-שטע חלקים, בעת די מוסולמענער עסען דאך אויך כשר פלייש?

הרב רובינשטיין: — עס ווערט מסתמא אויף א ספעציעלען אופן געטריבערט, אבער דאס טריבערן איז בכלל א גרויסע קונסט. איך צווייפעל, צי איהר וועט פערשטיין, אויב איך וועל אייך אפילו וועגען דעם געבוי אויפקלערען.

דעפ. מאלישעווסקי: — איך אלס דאקטאר, וועל פערשטיין.

הרב רובינשטיין דערקלערט דאן, און וואס עס בע-שטייט דאס טריבערן, בעזייטיגען דאס פעטס, די אדערן א. ד. גל.

עס זאגען זיך נאך ארויס א רייה רעדנער און עס נעמט א ווארט דער **דעפ. זאמערשטיין**, וועלכער דערקלערט, צ. א. אז צוליב׳ן בעשטימען א פלייש-קאנטינגענט פאר דער יודישער בעפעלקע-רונג, וועט כשר פלייש מוזען טייערער ווערען אויף האפעלט. עס קאן נישט ארויסגעלעגט ווערען אויף דער יודישער בעפעלקערונג א שטראף פארן אפהיטען די רעליגיעזע פארשריפטען! עס טארען נישט גע-מאכט ווערען קיין בעגרעניצונגען ביים פערקויפען די הינטערשטע חלקים צו דער נישט-יודישער בע-פעלקערונג. אין דעם זין טראגט ער ארויין אנ׳אויס-בעסערונג צו דעם פראיעקט.

דעפ. זאמערשטיין רעדט אויך ארום **די לעצ-טע אנטי-יודישע געשעהענישען** און די אקציע פון די ענדעקעס, און ער דריקט אויס די האפנונג, אז די אביעקטיוויטעט וועט זיגען איבער דער סוביעקטיוויטעט.

דער דעפ. זדזשיסלאוו סטראנסקי רעדט ארום דעם שחיטה-פראיעקט און ער פערטשעפעט דרך אגב די יודישע דעפוטאטען, וועלכע דראהען כלו-מרשט מיט׳ן וועלט-יודענטום.

— אונז גייט דאס וועלט-יודענטום אבסאלוט נישט אן! — זאגט ער — זאלען די יודען זאגען זייערע אויסלענדישע פריינד, אז זיי זאלען זיך אין אונזערע ענינים נישט פרובען אריינמישען!

עס ענטפערט איהם אפ דער דעפ. זאמערשטיין, וועלכער ווייזט אן, אז די יודישע בעפעלקערונג אין פוילען נויטיגט זיך בישט אין קיין הילף פון אויסלאנד!

דער אגראר-מיניסטער פאניאטאווסקי נעהמט יודעראמאל דאס ווארט, און זאגט, אז **די אויסבעסערונג פונם דעפ. זאמערשטיין וועגען דערלויבען צו פערקויפען געוויסע חלקים פונם כשרן פלייש צו דער קריסטליכער בעפעלקערונג איז נישט אין איינקלאנג מיט דעם שטאנד-פונקט פון דער רעגירונג. דער רעגירונג גייט מאקי אין דעם, אז דאס פלייש פון ריטועלער שחיטה זאל אנקומען נאר צו יודען, וועלכע ווילען אזא פלייש קויפען.**

דעפ. זאמערשטיין בעט, אז דער אגראר-מיניסטער זאל זיך ארויסזאגען וועגען אפלייגען אויף נאך א יאהר דעם פערבאט צו פערקויפען פריי די הינטערשטע חלקים פונ׳ם כשר׳ען פלייש.

דער אגראר-מיניסטער ענטפערט, אז דער טער-מין ביזן ערשטען יאנואר 1937 דארף זיין גענוג צו מאכען די געהעריגע פארבערייטונגען אין די שחט-הייזער און פאר דער צוגרייטונג פון פאכלייט, וועלכע זאלען מאכען פאר אויסנוצבאר די הינ-טערשטע חלקים.

עס האלט אויך א רעדע דער האנדעלס-מיניס-טער גורעצקי, וועלכער דערקלערט אגב, אז ער איז מסכים מיט דער מיינונג פון דעפ. זאמער-שטיין, אז אין דעם האנדעל און אינדוסטריע דארף מען נישט קיין אונטערשידען צווישען קריסטען און יודען. וואלט אבער אזא קארטעל, וועלכער געפינט זיך איצט אין די הענד פון יודען, זיך געפונען אין די הענד פון נישט-יודען, וואלט עס אויך גע-ווען נויטיג צו מאכען צו איהם א סוף. פון די 107 קארטעלען — זאגט דער מיניסטער — וועלכע זענען פונאנדערגעלאזט געווארען, ווייס איך נישט וועלכער עס האט געהערט צו וואס׳ער נישט איז רעליגיע.

ביים אפשטימען די לעצטע 2 רעגירונגס-אויס-בעסערונגען, דערקלעהרט דער דעפ. זאמערשטיין אז זיי ריהרען אן די קאנסטיטוציע, און פערגיוואל-דיגען די בירגערליכע גלייכבערעכטיגונג.

אלע רעגירונגס - אויסבעסערונגען זע-נען — ווי געזאגט — אנגענומען געווא-רען.

אלס רעפערענט אין דער פראגע אויפ׳ן פלענום פון סיים ווערט אויסגעוועהלט דער דעפ. פוולאיוסקי.

* * *

דער סיים-מארשאלעק ,צאר׳ האט בעשטימט דעם פלענום פון סיים אויף פרייטאג 4 א זייגער.

אויף דער טאג-ארדנונג — וועלכע איז נאך נישט גענוי פעסטגעשטעלט געווארען — געפינט זיך אויך די שחיטה-פראגע.

Dr.
Wołkowyski
ציגעל=גאס 11, טעל. 238-02
ספעצ. פאר טריפער, סיפילים און הויט-קראנקה
בעהאנדלונג פון מענער-שוועכע
נעמט אן פון 8—11 בייטאג און 4—9 אווענט.

קיין לאנדאן
פון 4-טען ביז׳ן 18-טען אפריל 360 זל.
קיין בריסעל
פון 4-טען ביז׳ן 18-טען אפריל 280 זל.
קיין פאלעסטינא
אינדיווידועלע רייזעס.
די נאהענטסטע אפרייזעס:
דעם 1-טען און 16/4 ד. י.
Wagons Lits Cook
Piotrkowska 68,
tel. 170-70.

קאַמף צווישן „יונגע" און „אַלטע" אין ענגלאַנד

מאַכט אוממעגליך די לעזונג פון די אינטערנאַציאָנאַלע פּראָבלעמען

בעת די לעצטע אונטערהאַנדלונגען אין לאָנדאָן בעמערקט זיך וואָס אַמאָל אַלס מעהר די אומ־ענטשיידענקייט פון דער ענגלישער רעגירונג. צווישן ענגלאַנד און פראַנקרייך הערשען בנוגע דער טאַקטיק לגבי דייטשלאַנד ערנסטע מיינונגס־פערשידענהייטען און דער ענין ריהרט זיך נישט פון אָרט. וועגען די סיבות פון דער דאָזיגער לאַגע שרייבט אוגור צווישען אַנדערען פאָלגענדעס:

„... מען קען פעסטשטעלען, אַז דער קאָנפליקט צווישען פראַנקרייך און ענגלאַנד האָט זיך אָפּגערוקט אין א זייט, דערפאַר ווייל אין דער שפּיץ פון אַלע פּראָבלעמען האָט זיך אַרויסגערוקט א נייער קריזיס דאָסמאָל פון א ריין בריטישען כאַראַקטער.

די קאָנפערענץ פון די 7 לאָקאַרנאָ מלוכות האָט נישט דערנעהנטערט דעם ענין צו א פּראַקטישער לעזונג. דאָס געשעהט נישט דערפאַר ווייל מיניסטער אידען האָט זיך נישט געקענט פערשטענדיגען מיט מיניסטער פלאַנדען נאָר צוליב די בעדייטענדע שוועריגקייטען אויף וועלכע עס טרעפט אָן דער ענגלישער אויסערן מיניסטער אין זיין אייגענעם קאַבינעט. מיר ווייסען, אַז מיניסטער אידען לעגט פאָר א לעזונג אין הסכם מיט די התחייבות'ן וואָס ענגלאַנד האָט אויף זיך גענומען אונטערשרייבענדיג דעם לאָקאַרנאָ אָפּמאַך, דאָס הייסט, אַז ער איז גרייט צו ערטיילען רעאַלע גאַראַנטיעס בכדי צו פערזיכערען די פראַנצויזישע און בעלגישע גרעניצען ביים ריין אין פאַל פון א דייטשען אָנגריף. עס קומען בסוד פאַר זיצונגען פון ענגלישען קאַבינעט אונטער'ן פאָרזיץ פון באַלדווינען און פון די דאָזיגע געשפּרעכען קומט דערווייל נישט אַרויס קיין שום פּאָזיטיווס, דאַגעגען ענטשטעהען אַלס מעהר חלוקי־דעות צווישען די בעזונדערע מיניסטאָרען פון קאַבינעט. מיניסטער אידען פיהלט זיך בעדייטענד בעסער מיט זיינע אויסלענדישע קאָלעגען איידער אין דער געזעלשאַפט פון באַלדווינען און פון גאַנצען ענגלישען קאַבינעט. די צייט פערגעהט און עס איז אַלץ נאָך נישט פערהאַן קיין מעגליכקייט צוזו־שטעלען א גענויען פּראָגראַם פון דער בריטישער פּאָליטיק, אויב עס האַנדעלט זיך וועגען אייראָפּעאישע פראַגען.

עס האַנדעלט זיך אין דעם, וואָס אין פּאַרלאַמענט האָט זיך לעצטענס אָרגאַניזירט א אַלס שטאַרקערע גרופּע יונגע קאָנסערוואַטיסטען, וואָס ווענען געוואָרען אומגעדולדיג צוליב דער אומטעטיגקייט פון פּרעמיער. די דאָזיגע גרופּע פאָדערט, אַז די נאַציאָנאַלע אינדוסטרי זאָל תיכף בערופען ווערען צו שאַפען אַזאַ ים און לופט מאַכט, וואָס זאָל ערלויבען ענגלאַנד זיך אַנטקעגענצושטעלען מיט איהר יעדער אייראָפּעאישער מלוכה אַלזאָ אויך דייטשלאַנד. מיר זעהען גענויגט אָנצונעהמען אַז באַלדווין — אין דער טיפעניש פון זיין נשמה — גלויבט ניישט, אַז די איצטיגע בעוואָפנונגען, וואָס ענגלאַנד האָט אונטערגענומען זאָל זיין בעשטימט זיך צומעסטען אין דער צוקונפט מיט דער מיליטערישער דייטשער מאַכט, זאָל גוטער סוחר מיינט ער, אַז דאָס בעזיצען גוטע קרייצער שיפען און באַמבען אעראָפּלאַנען וועט אין א געוויסען טאָג ערלייכטערען פאַר ענגלאַנד דאָס קומען צו א פערשטענדיגונג מיט דייטשלאַנד. וואָס אנערקענט נאָר דעם איינציגען אַרגומענט פון קראַפט", הגם באַלדווין טיילט זיך זעהר זעלטען און אין קאָרגע ווערטער וועגען זיינע געדאַנקען מיט זיין סביבה, האָפט ער אָבער, אַז דער שלום אין אייראָפּע, קען אַמאָל פערזיכערט ווערען דורך אָפּמאַכען. עס איז אינטערעסאַנט אַז באַלדווין האָט אין זיינע צאָהלרייכע רעדעס, וואָס האָבען געזאָלט צוגרייטען איינציגווייז די ענגלישע עפענטליכע מיינונג צו די בעוואָפנונגען, האָט קיינמאָל דירעקט נישט אטאַקירט דייטשלאַנד. להיפוך אויף וויפיל דאָס איז נאָר מעגליך געווען האָט ער געשטעלט די דייטשען... גוטע שטופּען.

עס ווייזט זיך אָבער אַרויס, אַז די געשעהעני־שען זענען שטאַרקער ווי מענשען. דער יונגער דור פּאָליטישע מלוכה־מענער קומט שנעל צו דער מאַכט אין ענגלאַנד. ער האָט נישט מורא פאַר קיין מלחמה אַזוי ווי די אַלטע פּאָליטיקער, וואָס פערענדיגען שוין זייער טעטיגקייט אויף דער פּאָליטישער אַרענע. דער דאָזיגער דור לאָזט זיך גיכער פיהרען דורך דער לאָגיק, ווי דורך יענער טראַדיציאָנעלער בריטישער אימפּעריאַלע פּאָליטיק. אומזיכער וועגען גורל פון דער בריטישער אימפּעריע אין דער צוקונפט, וואָס זעהט זיך זיי אויס נישט צו פעסט, ווילען בעסער די דאָזיגע יונגע פּאָליטיקער דינען די נאַציאָנאַלע אינטערעסען, איידער די שלום אידעאַלען. זיי האָבען נישט ליב די פראַנצויזען, אָבער זיי ווייסען, אַז אָהן פראַנקרייך וואָלט ענגלאַנד געמוזט רעזיג־נירען פון געדאַנק וועגען אויפהאַלטען די מאַכט פון דער אימפּעריע, — ווייל אָהן פראַנקרייך איז אוממעגליך אויפצוהאַלטען דעם שלום אין אייראָפּע. די דאָזיגע יונגע פּאָליטיקער פיהלען אין היטלערן און אין דער רייכסווער געפעהרליכע כוואַלען אין דער צוקונפט. זיי האָבען נישט ליב די פעלקער־ליגע אָבער זיי האַלטען פאַר נוצליך זיך צו בענוצען מיט איהר, אַלס א געביט אויף וועלכען די צוזאַמענ־אַרבייט מיט פראַנקרייך זעהט אויס צו זיין פאַר ענגלאַנד לייכטער און וועניגער אומאַנגענעהם. מיט איין וואָרט די דאָזיגע יונגע פּאָליטיקער שטרעבען צו פיהרען אַ טעטיגקייט אין בריטען מאַסשטאַב אַפילו ווען זי זאָל זיין פערבונדען מיט א געוויסער ריזיקאָ. די „אַלטע" שטעלען זיך דעם אַקעגען, זיי זענען נאָך זעהר שטאַרק, ווייל אין זייערע הענט געפינט זיך דער רעגירונגס אַפּאַראַט, דאָס רוב פיהרענדע שטעלונגען אין דער „סיטי" אינדוסטריע און פּרעסע. אָבער די מלחמה איז שוין ערקלערט געוואָרען. מיניסטער אידען האָט זיך אַרויסגערוקט אין דער שפּיץ, דאָס איז געשעהען מעהר א דאַנק אַ צופאַל, איידער צוליב זיינע פּערזענליכע פערדינסטען. דאָס האָט ער אויפגעהויבען דעם פאָהן פון אויפשטאַנד געגען דעם טראַדיציאָנאַליזם, איזאָלאַציע אין דער פערזאָן פון באַלדווינען. אידען רעכענט אויף דער אונטערשטיצונג פון אַ סך פון זיינע אַ... הענגער אין פּאַרלאַמענט, ווי אויך אויף דער הילף פון איינציגע מענשען פון עלטערען דור, אין וועלכען די עלטער האָט נאָך נישט פערלאָשען דאָס פייער...

עס איז אָבער נישט פערהאַן די זיכערקייט, צי ער וועט אַרויס מיט נצחון פון דאָזיגען קאַמף, ווייל דענפאַלס נישט אַזוי שנעל. עס פעהלט איהם הויכע געטריבענקייט און געדולד, מיט וועלכען עס צייכענען זיך אויס זיינע געגנער. איינס איז אָבער זיכער: א איבערליכער קאָנפליקט עקזיסטירט אין ענגלאַנד, גאָרנישט וועט בעווייזען אויפצוהאַלטען זיין ענטוויקלונג — און דאָס טאַקע מאַכט אוממעגליך די ענגלישע אויסערליכע פּאָליטיק.

מיר זענען איבערצייגט, אַז די דעלעגאַטען פון פרעמדע מלוכות, וואָס געפינען זיך איצט אין לאָנדאָן, דעלען זיך צופאַהרען נישט לעזען די גרויסע אַקטועלע פּראָבלעמען. מען דאַרף אין געוויסער צייט איבערלאָזען די ענגלענדער מיט די איין. ווען דער איבערליכער קריזיס וועט ליקווידירט ווערען, וועלען זיי זיך אַליין נעהמען צו לעזען די גרויסע פּראָבלעמען אויפ'ן געביט פון דער אויסערליכער פּאָליטיק — און דאַן וועט די לעזונג זיין שנעלע און ענטשיידענע".

—※—

וואָס שרייבט די פראַנצויזישע פּרעסע

פראַנצויזישע אַרמעע גענוג שטאַרק זיך אַנ'עצה צו געבען מיט דייטשלאַנד

מיר לעבען איצט אין א צייט פון אַנ'איבערגעטריבענער אינפאָרמאַציע וועגן יעדער מינדעסטער וישעסט פון דער אַקטואַליטעט. „סטאַר" ווערט פאָטאָגראַפירט, בעלינאָגראַפירט, ראַדיאָ־דיפוזירט, בעשריבען, בעשאָטען מיט אויסצעלהייטען דורך א מיקראָסקאָפּיש גלאָז. מען ווערט ממש פערלוירען אינם ים פון די אַרטיקלען און קאָרעספּאָנדענצען און דער העזולטאַט איז פונקט אַזוי נעפעלדיג וויבאַלד אַמאָל און די פראַגע בלייבט דיזעלבע.

— עס וועט זיין א מלחמה! — ווען?

און אַלע ענטפערס זענען:

— ווער ווייסט דען עפּעס?

אונזער אַלטער בעקאַנטער אַמאָל אַזוי לינקער גוסטאַוו הערווע איז די ווייל אָנגאַנצען צופּראַכען. מאַנטאַג האָט ער אָנגעשריבען און זיין רעאַקציאָנער „וויקטואַר":

— אַרויס היטלער!

ער אַליין גוסטאַוו הערווע, איז געווען פאַר א פראַנצויזישען היטלעריזם מיט אין אונטערשיד פונם דייטשען — אָהן אַנטיסעמיטיזם — היטלער אַליין האָט שוין אַפילו מיט איהם פּאָלעמיזירט און זיינע אַרטיקלען זענען איבערגעזעצט געוואָרען אויף דייטש, איצט האָט גוסטאַוו הערווע דערזעהען וואָס פאַרא דראָהונג דער היטלעריזם איז פאַר פראַנקרייך און ער האָט אָנגעשריבען:

אַרויס היטלער!

איבערגעריסען הייסט עס.

נעכטען פרעגט גוסטאַוו הערווע:

אין א מינוט פון משוגעת וועט דען היטלער ערקלערען קריג אייראָפּע? ניין! — ער וועט נאָרנישט ערקלערען. זיין גאַנצע דרייסטקייט נעהמט זיך דערפון וואָס די איבעריגע לענדער פון אייראָפּע האָבען נישט קיין מוט, היטלער שפּעקולירט אויף דעם. וואָס מען האָט מורא פאַר דעם בעוואָפענטען דייטשלאַנד.

אָבער היטלער איז נישט אינגאַנצען אומפער־היג אַזאַ משוגעת שריט צו מאַכען. און דאָס איז טאַקע א ריזיקאָ, אָבער מען מוז ריזיקירען!

מען רעדט איצט, אַז פראַנקרייך איז געבליבען גאַנצען אַליין, אַז זי איז צו שוואַך געגען דער גרויסער דייטשער אַרמעע, קלאָד פאַרער, דער בערימטער פראַנצויזישער שרייבער האָט אָפּגעדרוקט אין „זשורנאַל" אַנ'אַרטיקעל „א געשפּרעך מיטן גייסט פון מאַרשאַל פאָש". קלאָד פאַרער האָט שוין די וואָך לאַנסירט א שאַרפען אַפּעל:

— געהט נישט אויף דער בערלינער אָלימפּיאַדע!

איצט ווייזט ער אָן, אַז עס איז גאָרנישט דאָ אַזוי מורא צו האָבען פאַר די בערלינער בעוואָפענונגען, דער שאָטען פונם פערשטאָרבענעם מאַרשאַל פאָש זאָגט צו איהם:

איך האָב פערלאָזען די ערד — נישט אמת, — מיט א יאָהר 9 צוריק. און די פראַנצויזישע אַרמעע איז צו יענער צייט גאָרנישט געווען אַזוי שלעכט... און חוכמט זיך, אַז די, וועלכע זענען געקומען נאָך מיר האָבען זי גאָרנישט אַזוי קאַליע געמאַכט... מאַ צו וואָס זיך אַזוי פיל פערנעמען מיט אַזוי פיל אַנדערע לענדער? מיר, טאַקע בלויז מיר אַליין, האָט איז גאַנץ גענוג לאָמיר קיינעם נישט פּראָוואָ־צירען, לאָמיר קיינעם נישט אַטאַקירען, לאָמיר בע ווייזען דער גאַנצער וועלט אַז מיר זענען מעהר פּאַציפיסטיש ווי אַלע אַנדערע. אָבער לאָמיר ... בעווייזען יעדען איינעם, וועלכער צווייפעלט ... אונזער כוח, אַז מיר זענען שטאַרקער ווי יעד... איינער, ווייל מיר מוזען עס זיין, אַפילו שטאַר... ווי פיל אַנדערע צוזאַמען גענומענע, די ריפּובליק... טיע, וועלכע שפּאָרט זיך אָן אויף 30 מיליאָן... האַרמאַטען פון גרויסען קאַליבער און אויף 3 מ... ליאָן באַגנעטען איז פיל ווירקזאַמער פון א... דערער...

פאַר דעם רעאַקציאָנערען „זשור" איז נאָט... אין אַלע צרות שולדיג... ראַטען־רוסלאַנד! ... בעלפּי שרייבט:

ליטווינאָוו האָט נעכטען געזעהען פלאַנד... און האָט ערקלערט נאָך א שעה'דיגען אונ... האַלט מיט דעם פראַנצויזישען מיניסטער, א... איז „זעהר צופרידען פון דער וויזיט".

דער שעף פון דער רוסישער פּאָליטיק אין... סאָוויעטען וועלכע ער רעפּרעזענטירט זענען ז... איצט די איינציגע אין אייראָפּע, וועלכע האָ... פון וואָס צו זיין צופרידען.

ווייל ווען ראַטען רוסלאַנד וואָלט נעמל... אויף איהר אָרט און וואָלט זיך בעגנוגענט מיט... שפּריצען דעם רעוואָלוציאָנערען גיפט בלויז... רע איינענע פּראָווינץ, וואָלטען מיר דאָך נישט... ווען איצט אפשר ערב א מלחמה? — אָבער... סאָוויעטישער מאַכטווער אין גלענצענד ... מאָסקווא איז דירעקט נעוועזן בעדראָהט דורך ... רייך, מאָסקווא האָט אָבער אָפּגעלענקט די ... פונם רייך געגען פּאַריז. און דאָס נישט א ... אָרביים?

דער פּעליעטאָן שרייבער פון „פּאַרי מידי" ... אַדיא האָט אָנגעשריבען נעכטען א סאַטיר... פּאַראַלעלען", פון וועלכע מיר ציטירען עטליכע...

דייטשלאַנד שרייבט אונטער וואָס נאָר ... וויל און לאָזט זיך אויס פון איהר אונטערש...

פראַנקרייך שרייבט אונטער אויף רעכט... אויף לינקס, זי האַלט, אַז זי איז פערפּליכט... זי דרעהט זיך נישט אויס פון א פערפּליכט... דעריש ווי דורך אונטערשרייבען א נייע פּ... טונג.

ענגלאַנד היט אָפּ איהר אונטערשריפט... זי האָט דערפון אַזוי פיל צרות אַז זי וו... וואָלט מעהר גאָרנישט אונטערשרייבען.

* * *

פראַנקרייך רעדט און טוט גאָרנישט.
ענגלאַנד טוט און רעדט גאָרנישט.
דייטשלאַנד טוט און רעדט דערנאָך.

* * *

ווען דייטשלאַנד זאָגט „ניין" — איז ...
ווען פראַנקרייך זאָגט „ניין" — איז ...
ווען ענגלאַנד זאָגט „ניין" — איז עס ...
„יאָ".

* * *

די סאָציאַליסטען זענען פאַר אונטערהאַנדלונ... מיט דייטשלאַנד אָבער נישט דירעקט, נאָר אין ... ראַמען פון דער פעלקער ליגע. דער עיקר: נישט ... מלחמה. פאַל פאָר, וועלכער פערטרעט איצט ... בלומען שרייבט נעכטען אין „פּאָפּולער":

מען דאַרף קוקען אין דער צוקונפט מיט ...
ווילען צו געפינען פרידליכע לעזונגען אויף ...
קאָנפליקטען.

ווען אַפילו דייטשלאַנד זאָל צוריקציהען ...
רע חעלגער פון רהיין־געביט — דאָס וואָס איז ...
קע נויטיג בכדי צו פערלייכטערען די אונטערהאַ...
לונגען — וועלען די שוועריגקייטען נישט ...
געלעזען.

זיי וועלען בלייבען אַזוי לאַנג ווי די ...
אַז מען קען נאָר זיכער זיין דורך בעוואָ...
וועט בלייבען דאָס געזעץ פון די גרויס ...
ווייל אַלע לענדער וועלען אַלץ מעהר אין ...
זיך אַריינוואַרפען אינם נייעם פון בעוואָ...
אינם שפּיל פון אַליאַנסען, און דאָס אַלעס ...
צו א מלחמה.

די בעדייטונג פון סאָוויעטישען לופט־פלאָט אויף א קריגס־אינסטרומענט

דער בעוואוסטער פראַנצויזישער מיניסטער פאַר לופט פליהעריי פּיער קאָ האָט פערעפענטליכט א אַרטיקעל וועגען דעם סאָוויעטישען לופט פלאָט אין וועלכען ער שרייבט צווישען אַנדערען פאָלגענדעס:

די פראַגע וועגען דער מאַכט פון סאָוויעטישען לופט־פלאָט מוז היינט אינטערעסירען אַלע פריינד און גגנער פון פראַנצויזיש־סאָוויעטישען אָפּמאַך. בעת דער דעבאַטע אין פראַנצויזישען פּאַרלאַמענט איבער דער ראַטיפיקאַציע פון אָפּמאַך האָבען די רעכטע אַרויסגערוקט דעם אַרגומענט, אַז דייטשלאַנד און ראַטען־פערבאַנד האָבען נישט קיין געמיינזאַמע גרעניץ, „און ווי אַזוי וועט ראַטען־פערבאַנד קענען אינטערווענירען — האָבען זיי געטענהט — אין פאַל ווען דייטשלאַנד וועט בעפאַלען פראַנקרייך?" זיי האָבען אָבער אויסגעמיטען צו רעדען וועגען סאָוויעטישען לופט פלאָט.

דערביי קען איינער פון זיי, אַנרי דע קעריליס זעהר גוט דעם דאָזיגען לופט פלאָט. ווען ער איז צוריקגעקומען פון מאָסקווע האָט ער פערעפענטליכט א בוך אין וועלכען ער האָט צווישען אַנדערען געזאָגט: דער סאָוויעטישער לופט פלאָט איז אין מזרח א בעדייטענדע קראַפט, וואָס איז פעהיג צו שפּילען א ענטשיידענע ראָלע, די בעזונדערע שטעלונג פון רוסלאַנד גיט איהר די מעגליכקייט וואָס לאָזען זיך אין א וואַקסענדען טעמפּאָ רעאַליזירען. די הויפּט־מעגליכקייט בעשטעהט אין דער פאָלקאָמענער אומ־פערלעצליכקייט פון דער לופט־פליהער־אינדוסטריע.. די רוסישע לופט פליהעריי געפינט זיך אין דער לאַגע איהרע געגנער אָנצוגרייפען און איז נישט אויסגע־שטעלט דער סכנה פון ווערען עס איז אָנגעגריפען צו ווערען".

וואָס איז ווערט די לופט־פליהעריי טעכניק פון די סאָוויעטען? זי האָט דערגרייכט די פערפאָלקאָמ־נונגס שטופע פון דער בעסטער אייראָפּעאישער טעכניק. בעת לאַוואַל איז געווען אין מאָסקווע איז ער געווען אָנוועזענד אויף אַ לופט־פליהעריי פּאַראַד. ער האָט געזעהען יאַגד־מאַשינען מיט א געשווינד קייט פון 430 קילאָמעטער אין א שעה און באָמבען מאַשינען מיט 350 קילאָמעטער אין אַ שעה. די דאָזיגע מאַשינען זענען שוין געווען אין א „קליינער סעריע", בעת מיר האָבען נאָך נישט קיין טיפּען מיט אַזעלכע לייסטונגען, די דאָזיגע מאָדערנע מאַשינען קענען אין ראַטען פערבאַנד זעהר לייכט אין גרויסע סעריען פּראָדוצירט ווערען. די אַלע וואָס האָבען בעזוכט די סאָוויעטישע לופט פליהער פאַבריקען, האָבען זיי בעוואונדערט. איך דערמאָהן זיך, אַז איך האָב אין מאָסקווע געזעהען א פאַבריק אין וועלכער עס זענען פּראָדוצירט געוואָרען באָמבען אעראָפּלאַנען. די פּראָדוקציע פון נאָר דער פאַבריק איז גלייך דער יעהרליכער פּראָדוקציע פון דער גאַנצער פראַנצויזישער לופט־פליהער אינדוסטריע. מען דאַרף זיך נישט וואונדערען, אַז רוסלאַנד איז אומשטאַנד צו שמידען אַזאַ וואָפען פון אַזאַ מאַכט. מען קען די צאָהל אַעראָפּלאַנען, וואָס געפינען זיך אין דער רויטער אַרמעע שאַצען אויף 3000 ביז 4000 אעראָפּלאַנען, דאָס איז א מאָדערען מאַטעריאַל פון גרויסער מאַכטקראַפט. מען קען זיך מאַכען א בעגריף פון דאָזיגען לופט־פלאָט ווען מען נעהמט אין אַכט, אַז דער נייער פראַנצויזישער פלאָט מוז האָבען 1000 מאָדערנע אעראָפּלאַנען.

מען קען מיך פרעגען אויב די דאָזיגע מאַשינען זענען אויך לייסטונגס־פעהיג. מיר וועלען נישט פערקלענערען דעם ווערט פון די רוסישע פּילאָטען, אָבער ווי זעהט אויס די אָנפיהרונג? וואס וואָלט דער דאָזיגער פלאָט געקענט אויפטון אין פאַל פון א קאָנפליקט?

דעם זומער איז אין ראַטען־פערבאַנד פאָרגע־קומען מאַנעוורעס. פראַנקרייך האָט געשיקט א מי־ליטערישע מיסיע בייצוואוינען די מאַנעווערס. די קאָמיסיע האָט אָפּגעגעבען א בעריכט וועגען דעם, וואָס זי האָט געזעהען. אַ אָפיציר האָט אין דער מיליטערישער שולע געהאַלטען פאָלגענדע פאָר־לעזונג: „דער סאָוויעטישער לופט פלאָט איז פעהיג אין משך פון צוויי שעה איבערצוטראַנספּאָרטירען א גאַנצע בריגאַדע פון 5000 מאַן מיט פולער בע־וואָפנונג — מאַשינען געוועהרען, לייכטע האַרמאַ־טען און אַפילו לאַסט־אויטאָס און לייכטע טאַנקס — אויפ'ן הינטער פראָנט וואָס ווערט פערטיידיגט דורך א שונא. ער קען די דאָזיגע אַקציע אדורכפיהרען א דאַנק דער אינטענסיווער טרענירונג פון זיינע פאַל־שירם שפּרינגער. איינדרוקסבער צייט וואָס דאָס געהעריגע געביט ווערט דורך קאַמף — און יאַגד אַעראָפּלאַנען בעשיצט, ווערט עס גלייכצייטיג בע־זעצט דורך פּיכאָטע אָפּטיילונגען, וואָס לאָזען זיך אַראָפּ אויף פאַל־שירמס, דאַן לאָזען זיך אויך די טראַנספּאָרט אעראָפּלאַנען אַראָפּ און די גאַנצע בע־וואָפנונג פון דער בריגאַדע ווערט געבראַכט אויף דעם אַקציע אָרט.

אין דער גאַנצער וועלט איז איצט פאַרהאַן נאָר איין אַרמעע וואָס קען דאָס בעווייזען. עס איז איבריג אָנצוווייזען אויף די סטראַטעגישע קאָנסעק־ווענצען פון אַזאַ געוואַגטער אַקציע. עס איז זיך לייכט פאָרצושטעלען, וואָס פאַר א שאַדען אַזאַ פון דימעל אַראָפּפאַלענדיגע בריגאַדע אויף דעם פיינד־ליכען הינטער־פראָנט, קען אָנטון. צושטערטע פער־בינדונגען, בעשטערטע פערפּראָוויאַנטירונג, צו־שטערטע וועגען, באַהן־ליניעס און בריקען. דאָס קען בעדייטען א פערניכטונג פון דער אַרמעע, וואָס בעפינדט זיך אין דער מיליטערישער אַקציע און וועלכע ווערט אַזוי אַרום אָפּגעשניטען פון איהר כאָזע".

א מערקווירדיגער דייטשער שפּיאָן,
וואָס איז פערמשפּט געוואָרען אין ענגלאַנד

„אין פאַריזער מאַגאַזין“ ווערט פערעפענטליכט אַ קאָרעספּאָנדענץ פון לאָנדאָן וועגען דעם שפּיאָנאַזש פּראָצעס וואָס איז דאָרט פאָרגעקומען. עס איז געמשפּט געוואָרען אַ דייטש און דער פּראָצעס וואָלט זיכער אַרויסגערופען אַ גרויס אויפזעהען, ווען עס וואָלטען איהם נישט פערטונקעלט די לעצטע פּאָליטישע געשעהענישען. דער אַנגעקלאַגטער איז פערמשפּט געוואָרען צו 4 יאָהר תפיסה, און דער ריכטער האָט ביים אָנהויב פון פּראָצעס געוואָרנט די געשוואָרענע אַז זיי זאָלען זיך נישט לאָזען בעאיינפלוסען פון קיין שום געפיהל.

אין יוני פון פאָריגען יאָהר האָט זיך אין ענגלאַנד בעזעצט אַ געוויסער דר. הערמאַן געריץ 44 יאָהר אַלט. ער האָט זיך אָנגעגעבען אַלס אַדוואָקאַט און שריפטשטעלער, ער האָט ערקלערט אַז ער האָט בדעה צו שטודירען אין קעמברידזש אין לאַנד האַנדעלסרעכט און דערמיט דינען דער דייטשער וויסענשאַפט. ער האָט מיט זיך געבראַכט אַ מאָטאָציקל און נעבען איהם אין קאָרב איז געזעסען אַ זעהר שיין מיידעל וועלכע ער האָט פאָרגעשטעלט אַמאָל אַלס זיין סעקרעטאַרין. אַמאָל אַלס זיין קרובה. געקליידעט ספּאָרטסמעניש, האָט ער געמאַכט רייזען איבער גאַנצען לאַנד. קיין יוריסטישע ביבליאָטעקען האָט ער נישט בעזוכט. אין סעפּטעמבער האָט ער זיך געדונגען אַ הייזעל אין בראָדסטער, אַ קליין שטעטעל אין דעם דרום מזרח'דיגען טייל פון לאַנד. נישט ווייט פון אַ לופטפליה פאַרם. ער האָט נישט געמאַכט קיין שום בעקאַנטשאַפטען אַ חוץ מיט אַ סאָלדאַט פון דער פליהער אַפּטיילונג.

ווען ער איז סוף אָקטאָבער אַוועקגעפאָהרען צוזאַמען מיט דעם אויסערגעוועהנליך שעהנעם מיידעל און איז צום בעשטימטען טערמין נישט צוריקגעקומען איז עס געוואָרען פערדעכטיג. אַ דעטעקטיוו האָט אונטערזוכט די צוריקגעבליבענע זאַכען און האָט אין אַ פערמאַכטער וואַליזע געפונען אַ סך מערקווירדיגע שריפטען, דערונטער אַ בריף מיט דעם קאָפּ „דר. הערמאַן געריץ, אַדוואָקאַט, האַמבורג“. דער בריף איז געווען געווענדעט צו עמיצען און איז בעצייכנט געווען אַלס אַ „ספּעציעלע ביטע“. אין דעם בריף האָט געריץ פאָרגעלעגט זיין דינסט פאַר לופט־שפּיאָנאַזש. ער האָט אָנגעגעבען אַ ריי סיבות צוליב וועלכע ער האַלט דאָס ער פאַסט זיך פאַרן דאָזיגען דינסט: אין 1918 האָט ער געדינט אין שפּיאָנאַזש דינסט אין לופט וואָפען און אַז ער האָט געהאַט אַ גרויסען ערפאָלג ביים אויספאָרשען די געפאַנגענע נאָכן קריג האָט ער לאַנגע יאָהרען געלעבט אין ענגלאַנד, און אַמעריקאַ און דאָרט זיך צוזאַמענגעטראָפען מיט מיליטערישע לופט פליהער. און אַז נאָך שטעהט ער אין פערבינדונג מיט אַקטיווע מיליטערישע לופט פליהער. צום סוף האָט ער זיך פערורופען אויף אַ ביטע, וואָס ער האָט שוין פון פריהער געהאָט אָנגעגעבען בכדי אויפגענומען צו ווערען אין דאָזיגען אינטערעסאַנטען בריף האָט מען נאָך אין זיינע זאַכען געפונען אַ פּלאַן פון דעם לופט פאָרט וואָס האָט זיך געפונען נישט ווייט פון דער שטאָט, ווען געריץ איז אין נאָוועמבער ווידער געקומען קיין ענגלאַנד האָט מען איהם אַרעסטירט.

אין זיין פערטיידיגונגס רעדע האָט דער אַדוואָקאַט פון אָנגעקלאָגטען ערקלערט: „אַ מערקווירדיגער געהיים אַגענט! ער מאַכט רייזעס אונטער זיין אייגענעם נאָמען אַרום אין גאַנצען לאַנד אַלס דייטש, אויף אַ דייטשען מאָטאָציקל, מיט אַ דייטשער סעקרעטאַרין, וואָס רעדט שלעכט ענגליש. צוויי אינדיווידואומס וואָס רופען אַרויס דורך זייער קליידונג איבעראַל וואו זיי קומען גאַר, די אַלגעמיינע אויפמערקזאַמקייט“! זיינע בריף בעקומט ער אויף זיין נאָמען דורך דער הויפט פּאָסט, ער מאַכט אין דעם ליפט־פאָרט אָפען צייכענונגען, אַ מערקווירדיגער געהיים אַגענט!“

דאָס געריכט, וואָס האָט איהם פערמשפּט מוז געריץ באמת האַלטען פאַר אַ מערקווירדיגען אָבער דאָך פאַר אַ געהיים אַגענט, דער פערטיידיגער האָט נאָך געקענט צוגעבען אַז: ער לאָזט איבער אין זיין וואַליזע אַ קאָפּיע פון אַ בריף אין וועלכען ער לעגט זיך פאָר אַלס געהיים אַגענט, און דאָס איז נאָך נישט אַלץ. ער דערצעהלט אין דער פּאָליציי, אַז ער וויל שרייבען אַ ראָמאַן: „בריקען איבער דעם גרויסען ים“. וואָס פאַר מערקווירדיגער געהיים אַגענט וואָס פיהרט אַ טאָג בוך אין וועלכען ער דערצעהלט וועגען דער שווערער אַרבייט וואָס ער האָט —— נישט מיט דעם ראָמאַן — נאָר מיט אַ בעריכט פון וואָס עס איז אָפּהענגיג זיין עקזיסטענץ און ער לאָזט נאָך ליגען אַ בריף, אין וועלכן ס'רעדט זיך וועגן זיין אויסשליסען פון דער אַדוואָקאַטען ליסטע און אַ קאָלעגע פון האַמבורג שרייבט איהם: „וואָלט אפשר נישט געווען בעסער צו דערצעהלען דעם אַדוואָקאַטען־ראַט דעם ריינעם אמת וועגען אייער טעטיגקייט אין ענגלאַנד?“

דאָס גאַנצע איז פּאָליטיש נישט זעהר אינטערעסאַנט. שפּיאָנען זענען שטענדיג געווען, דאָס ליגט אין סיסטעם. עס איז מעהר אַ פערזענליכע טראַגעדיע. געריץ האָט בעאַרבייט אַ פּראָצעס פאַר דער פירמע סימענס און נישט בעקומען דעם גרויסען האָנאָראַר וואָס ער האָט ערוואַרט. אין אַ בריף צו זיין פרוי שרייבט ער: איצט וואָלט איך מיך געשטעלט אין דינסט פון שפּיאָנאַזש, איך וואָלט זיי געוויזען דאָס זיי זענען נישט געווען גערעכט ווען זיי האָבען מיך נישט געוואָלט אָננעהמען... האָט זיך אַלזאָ בעשעפטיגט מיט שפּיאָנאַזש אַל סאַמאָטאָר, פון דער אַנדערער זייט האָט ער אָבער ערקלערט אַז ער האָט אין דייטשלאַנד 40,000 מאַרק חובות. דעריבער דאַרף ער זיך ווירער וואַנדערען צוליבן פאַקט, וואָס ער האָט אין ענגלאַנד געלעבט אין גאַנץ גוטע בעדינגונגען. אַ מאָל האָט מען איהם געשיקט פון דייטשלאַנד 50 פונט שטערלינג וואָס איז ביי דעם רעוויזען שפּאַרזאַמקייט אין דייטשלאַנד נישט קיין קליינע סומע. עס בלייבט אָבער יעדענפאַלס אָפען די פראַגע צי עמיצער האָט איהם געשיקט, אָדער ער איז געווען אַ פריוויליגער.

אַביסעלע קיבּיץ
(הומאָר פון טאָג)

אַנ'אַנטיסעמיט, אַ פּראָפעסאָר פערהערט ביים עקזאַמען אַ יודישען סטודענט פון מעדיצין און שטעלט איהם די פאָלגענדע פראַגע:

— וואָסערע מיטלען וועט איהר געבען, ווען איהר וועט דאַרפען, אַז דער חולה זאָל שוויצען?

דער סטודענט רעכענט איהם אויס אַלע מיטלען, וואָס זענען דאָ.

— און וואָס וועט זיין, אַז דאָס אַלץ וועט נישט העלפען?

— וועל איך איהם שיקען צו אייך עקזאַמינירען זיך, וועט ער שוין זיכער שוויצען.

* * *

אַ גאַסט איז אַמאָל פערפאָהרען אין אַ קרעטשמע און האָט זיך געהייסען געבען עסען, האָט די פרוי איהם דערלאַנגט קרעפּלעך. רופט זיך אָן דער גאַסט:

— קרעפּלעך עסט מען גאָר, ווען שלאָגט: פּורים קאַכט מען קרעפּלעך, ווייל מען שלאָגט המן'ען; ערב יום־כפור — ווייל מען שלאָגט מלקות; הושענא־רבה — ווייל מען שלאָגט דאָס ווייב. ווייזט אויס אַז איהר האָט זיך געשלאָגען מיט דער דעה, צי אַרויסוואַרפען דאָס פליוש פאַר די הינט, אָדער מאַכען קרעפּלעך פאַר מיר...

* * *

גראָד פאַלשע דאָקטוירים שיקען זייערע פּאַציענטען אויפן „עולם - האמת“.

דאָס לעבען אין וואַרשאַ
(טעלעפאָנישע ידיעות פון דער הויפּט־שטאָט)

אַ באָמבע אויף אַ יודיש געוועלב
דער באָמבע - וואַרפער—אַרעסטירט

מאָנטאַג אָוונד, איז אויף ראַדנאַ 17 געוואָרפען געוואָרען אַ פּעטאַרדע אויפ'ן געוועלב פון נתן מינץ. פון דעם אויפרייס איז פערניכטעט געוואָרען די גאַנצע איינריכטונג. די גאַנצע סחורה, וואָס האָט זיך געפונען אין געוועלב איז פערניכטעט געוואָרען.

דער אָנפאַלער פּאַסקולסקי (קראַוש. פּאָרשטאַט 17) אַ מיטגליד פון אָ. נ. ר. איז אַרעסטירט געוואָרען.

היינט אַ זיצונג אין שטאָט - ראַט פון דער בודזשעט - קאָמיסיע

היינט קומט פאָר אין שטאָטראַט אַ זיצונג פון דער פינאַנץ און בודזשעט - קאָמיסיע, אויף וועלכער ס'וועט בעטראַכט ווערען די בודזשעטען פון דער גאַזאָווניע, שטאָטישע בעקעריי, שטאָטישע בעהייצונגס - אינסטיטוציעס.

ווידער אַ דורכפאַל פון די צער־בעל־חיים'ניקעס אין שעכט־הויז.

[illegible] האָט מען אין שעכט־הויז אויפ'ן סאָליעץ געמאַכט אַ פּרוב צו טויטען אַ קעלבעל דורך עלעקטריע. מען האָט, ווי עס פאָדערט זיך, אַרויפגעצויגען אַ מאַסעק אויפ'ן קאָפּ פונ'ם קעלבעל און פעראייניגט מיט אַנ'עלעקטרישען קאָנטאַקט. דאָס קעלבעל האָט אַ האַלבע שעה כסדר זיך געזאָרפען, דורכמאַכענדיג די גרויזאַמסטע עינוים. עס איז דערגאַנגען דערצו, אַז אפילו די אינסטרוקטאָרען האָבען שוין נישט געקאָנט צוזעהן דעם צער פונ'ם בעל־חי און דעם קאַלב געמוזט איבערשניידען דעם האַלז.

אַנ'עהנליכער פאַל איז פאָרגעקומען אין פּראַגע וואו מען האָט געטויט אַנ'אָקס מיט אַ דייטשען אויטאָמאַט. דער אָקס האָט דעם שיסער, וואָס האָט אָנגעפיהרט מיט'ן אויטאָמאַט — אַ שלײַדער־געטון אויף דער ערד. מען האָט דעם אָקס געמוזט איבערשניידען דעם האַלז. אָבער אַזוי ווי די „הומאַניסטען“ טויגען דערצו אויך נישט, דער אָקס האָט דאָך געלעבט, האָט מען איהם געמוזט דערלאַנגען עטליכע מאָל איבער'ן קאָפּ מיט אַ האַק.

אַזוי זעהט־אויס זייער צער־בעלי־החיים!...

פּראָטעסט פון יודישען ליטעראַטען־פעראיין און פען - קלוב געגען אַנטי־סעמיטיזם

אין יודישען ליטעראַטען - פעראיין איז פאָרגעקומען אַ פּראָטעסט־פערזאַמלונג. דער פּראָפעסאָר פון וואַרשעווער אוניווערזיטעט טשאַרנאָווסקי האָט געהאַלטען אַ שאַרפע רעדע געגען אַנטיסעמיטיזם. נאָכדעם האָבען גערעדט: ב. שעפנער, וויקטאָר אַלטער, א. מאַרק, בוקסבוים, לעאָ פינקעלשטיין און נח פּרילוצקי.

צום סוף איז אָנגענומען געוואָרען אַ שאַרפע רעזאָלוציע געגען אַנטיסעמיטיזם. דער יודישער פען־קלוב האָט זיך פעראייניגט מיט דער פּראָטעסט־רעזאָלוציע פון יודישען ליטעראַטען־פעראיין.

ענטדעקט אַ באַנדע סאַכאַרין־שמוגלער פון דייטשלאַנד

די קרימינאַל - וואַך האָט געכאַפּט אַ באַנדע סאַכאַרין - שמוגלער פון דייטשלאַנד. אין דער שפּיץ פון דער באַנדע זענען געשטאַנען די ברידער לעאָן און אַנדזשעי פישטשאַלקאָוו פון קעפּנאַ. דאָס געשעפט האָבען זיי געפיהרט פון יאָהר 1934. די טעג האָט מען ביי זיי געפונען אַ טראַנספּאָרט פון 130 קילאָ סאַכאַרין.

אין שייכות דערמיט, זענען אַרעסטירט געוואָרען די אָפּנעהמער אין לאָדז, קאַליש און וואַרשאַ. די אויספאָרשונג איז אין גאַנג.

פאַר נישט האָבען קיין פּאַטענטען ביז 15־טען יאַנואַר

די האַנדעלס - קאַמער האָט בשעתו זיך געוואַנדען צום פינאַנץ - מיניסטעריום, ס'זאָלען אַנולירט ווערען די פּראָטאָקאָלען, וואָס זענען געמאַכט געוואָרען ביז 15. יאַנואַר פאַר נישט האָבען קיין פּאַטענטען. דאָס מיניסטעריום האָט די ווענדונג אָפּגעוואָרפען. ס'דאַרף בעמערקט ווערען, אַז לויט דער נייער שטייער - אָרדינאַציע, זענען די פינאַנץ־קאַמערן בעפולמעכטיגט אין אַזעלכע פאַלען צו מאַכען קליינע שטראָפען.

שילער עלטערע פון 30 יאָהר קענען נישט געניסען פון די באַהן - הנחות

די באַהן - דירעקציע טיילט מיט, אַז שילער עלטערע פון 30 יאָהר, הגם זיי בעזיצען שול־בעשייניגונגען, קענען נישט געניסען פון די באַהן־הנחות

די ליניע 20

צוליב דעם, וואָס ס'ווערט איצט רעמאָנטירט דער ברוק אויף דער לעשנאָ גאַס, וועלען די נאַכט־טראַמוואַיען אויף דער ליניע „20“ פון 18. ביז 19. ד. ה. קורסירען פון טעאַטער־פּלאַץ אויף דער סענאַטאָרסקאַ, באַנק־פּלאַץ, פּשעכאָדניאַ, מיראָווסקאַ און כלאָדנאַ. נישט ווי פריהער דורך טלאָמאַצקאַ, לעשנאָ און זשעלאַזנאַ.

פאָרבערייטונג צום פּאָבאָר פון יאָהר גאַנג 1915

דעם 1. מאַי הויבען אָן אַמטירען די פּאָבאָר - קאָמיסיע, צו וועלכער ס'וועלען זיך שטעלען די פּאָבאָראָווצעס פון יאָהרגאַנג 1915. ס'ווערט שוין צוגעגרייט די רשימה מיט די נעמען און גאַסען, איבער דער צייט פון פּאָבאָר, וועט פערווערט ווערען דער פערקויף פון אַלקאָהאָל אין די געוועלבער, וואָס געפינען זיך אין שכנות פון די ערטער וואו די קאָמיסיעס אַמטירען.

פערבאָטען אַ מיטינג פון די באַהן - אַרבייטער

נעכטען האָט אין לאָקאַל פון באַהן־אַרבייטער־פעראיין געזאָלט פאָרקומען אַ מיטינג פון די באַהן־אַרבייטער. די לעצטע מינוט איז דער מיטינג פערבאָטען געוואָרען.

אין געריכט
(סאָוויעטישע הומאָרעסקע) פון מ. זאָשטשענקאָ

דער ריכטער האָט אָנגעשטרענגט געקוקט אויף [illegible] צוויי אייגענטימער פון אַ געהיימער ברויערייַ: אַ מאַן מיט אַ ווייב.

— אַלזאָ וואָס, — פרעגט דער ריכטער — די אַנגעקלאָגטע זענען זיך נישט מודה אין זייער שולד?

— ענטשולדיגט — וואונדערט זיך דער ריכטער. — ווי אַזוי קאָן דאָס זיין? איהר וואוינט מיט אייער ווייב אין איין דירה און איהר ווייסט פון גאָרנישט, איהר ווייסט אפילו נישט, מיט וואָס אייער פרוי בעשעפטיגט זיך?

— איך ווייס נישט, בירגער ריכטער, אַלץ זי.

— וואונדערליך — זאָגט דער ריכטער. — וואָס ווייס די אַנגעקלאָגטע וועגען דעם?

— אמת, חבר ריכטער, אמת. איך בין שולדיג. איהר קענט מיך בעשטראָפען. ער האָט צו דעם קיין שום שייכות נישט.

— בירגערין, — זאָגט דער ריכטער, — אויב [illegible]

[illegible] רען שטימען נישט?

דער מאַן טרייסעלט מיט'ן קאָפּ.

— די כאַראַקטערען, חבר ריכטער, און בכלל, זי איז עלטער פון מיר און...

— וואָס עלטער — פאַלט אַריין דאָס ווייב, — מיט איין חודש נאָר.

— זי האָט געזאָגט דעם אמת, בירגער ריכטער. ביי פרויען איז אָבער אַ חודש, ווי ביי אַנדערע אַ יאָהר...

— ס'אַליגען, בירגער ריכטער, איך בין נאָך נישט אַלט קיין פערציג.

— נו, איז וואָס, ביי פרויען ניין און דרייסיג איז שוין אַ סך, ביי די פערציגער ווערען שוין די האָר גרוי, און בכלל...

— וואָס בכלל? — בייזערט זי זיך.

— רעדט ווייטער! פאַר אַלעמען דאָ רעדט!! שעמט זיך נישט. וואָס בכלל?

דער ריכטער לאַכט.

— ניין, גאָרנישט. ס'רעדט זי: אַזוי, מען [illegible]

[illegible] בין שולדיג. זאָל שוין זיין — וואָס וועט זיין? איצט וועלען מיר ביידע געהן זיצען?

דער ריכטער איז אַוועק זיך בעראַטען.

דאָ נישט לאַנג האָט מען געבראַכט אין געריכט אַריין דעם בירגער וואָלאָדיאַ קאָוואַל. דאָס געריכט האָט בעשטעטיגט זיין פאָטערשאַפט און איהם פערמשפּט צו צאָהלען אַ דריטעל פון זיין פענסיע. די פערצווייפלונג פון יונגען פאָטער האָט נישט געהאַט קיין גרענעץ. זעהר געקרענקט איז ער געוועזען צוליב דעם.

— תמיד האָב איך געהאַט אַנ'עקעל צו דעם קליינוואַרג. ס'וואַרפט מיט די פיסלעך, רייסט זיך, נעמסטו עס אויף די הענד, שמירסטו זיך איין פּשוט. עס לאָזט דיך נישט לעבען. און דאָ הייסט מען דעם בחודש מיט מזומנים בעצאָהלען. אַ דריטעל פון דער פענסיע דאַרפסטו אָפּגעבען. מען קאָן דאָך קראַנק ווערען — אַזוי האָט ער ערקלערט דעם פאָלקס־ריכטער.

ס'איז דאָך נאָר צום לאַכען, בירגער ריכטער, — זאָגט ער, — אמת'דיג נאָר צום לאַכען. אַזאַ פּיצעל, אַזאַ קליינטשיקס, און אויף איינמאָל אַ דריטעל פענסיע. צו וואָס דאַרף ער אַ דריטעל? ער טרינקט נישט, רייכערט נישט, אין קאָרטען שפּילט ער נישט, און צאָהל איהם יעדען חודש. [illegible]

דער ריכטער ערקלערט:

— צי'איז דאָס זיכער נישט אייער קינד? דערמאָנט אייך!

— איך האָב זיך נישט וואָס צו דערמאָנען. מען קען קראַנק ווערען דערפון. איין מאָל איז זי געווען ביי מיר אין דער וואוינונג, דאָס צווייטע מאָל זענען מיר געפאָהרען אויפ'ן טראַמוויי. אפילו אַ בילעט האָב איך פאַר איהר געקויפט. נו, פאַר דעם דאַרף איך צאָהלען אין משך פון מיין גאַנצען לעבען יעדען חודש אַזאַ סומע?

דער ריכטער ערקלערט:

— אויב ס'ענטשטייט אַ פראַגע וועגען ענליכקייט פונ'ם קינד, וועלען מיר עס גלייך בעטראַכטען און מיר וועלען זיך איבערצייגען, וואָס פאַראַ סמנים עס האָט.

און מאַרושאַ שטעהט אין דער זייט און זי קעלט שוין דאָס קינד.

דער ריכטער קוקט עס אָן און זאָגט:

— דאָס נעזעל איז זעהר ענליך.

— דאָס נעזעל, ריכטיג, פונ'ם נעזעל האָב איך זיך נישט אָפּ. זייט מיר מוחל, פאַר'ן נעזעל קען איך תמיד צאָהלען דריי רובעל, אפשר נאָך אַ האַלבען, אָבער דאָס איבריגע — דער גאַנצער אָרגאַניזם — איז לחלוטין נישט מיינער. איך [illegible]

———

רעגירונגס-פראיעקט צו דער שחיטה-גזירה

די ערקלערונגען פון אגראר-מיניסטער פאניאטאווסקי אויף דינסטאג'דיגער סיים-זיצונג

מיר ברענגען דא אויספיהרליך — נאכדעם האט מען מיר געבראכט בקיצור — די רעדע פון אגראר־מיניסטער אויף דער דינסטאגדיקער סיים זיצונג בעת עס איז בעהאנדעלט געווארען דער פראיעקט פון דער שחיטה גזירה.

דער אגראר מיניסטער פאניאטאוו־סקי האט ערקלערט פאלגענדעס: דאס געזעץ וואס ווערט היינט בעטראכט האט אהן ספק צוויי קאפיטא־לע אויסנאמס פונקטען: די שטרעבונג צו א מעהר הומאניטארער טויטען און די שטרעבונג צו ברענגען אין ארדנונג די ווירטשאפטליכע זייט אויף א געביט פון האנדעלס אומזאץ, וועלכעס איז אין פוילען ביז איצט נישט געארדענט געווארען, הן די הנחות פון דער פראיעקט געבערין, הן דער בעריכט פון רעפע־רענט פון דער קאמיסיע, מאכען אונז קלאר אויף אן אונצווייפעלהאפטען אופן, אז די דאזיגע צוויי אויס־נאהמס פונקטען כאראקטעריזירען די בעציהונג צו דעם גאנצען פראבלעם. אהן ספק איז שוין רייף געווארען די פראגע פון **איינפיהרען אין אונזערע שעכט - הייזער א מעהר מאדערנע און מעהר הומאניטארען אופן פון קוילענען** און אהן ספק איז שוין אויך צייט גאנץ ענטשלא־סען צו שטרעבען צו דער מאדערניזירונג פון די מע־טאדען וועלכע האבען געדויערט אונפעראנדערט אין משך פון לאנגע דורות.

אויך דאס ארדנען די ווירטשאפטליכע פערהעלט־נישען איז א ציל וועלכעס דארף נעמען א רייה אנ־דערע ווירטשאפטליכע אפעראציעס, לויטען די אר־גאניזאטארען פון ווירטשאפטליכען לעבען אין דער פוילישער מלוכה.

אויב אין בעצוג צו די קארטעלען האט מען זיך נישט אפגעהאלטען פון א ווייטגעהענדיגען דרוק מיטן צוועק זיי צוצופאסען צו די בעדערפעני־שען פון דער געזעלשאפט, עקזיסטירט דאך די זעלבע סיטואציע בנוגע די פערבאנדען פון די פערקויפער און ליפעראנטען פון פלייש אהן עס מוז געמאכט ווער־רען דער זעלבער אנגריף אויף א געוויסער נישט גע־שריבענעם קארטעל.

דער דאזיגער קארטעל איז ענטשטאנען אין א בע־דייטענדער מאס דורך דער ספעציעלער אויסטיטוציע און אויסנוצונג פון די פארשריפטען וועגען דער ריטועלער שחיטה אט דערפאר שטאמט די שטרעבונג צו ארדנען די גאנצע פראגע דורך ליקווידירען די רי־טועלע שחיטה. דער דאזיגער וועג איז אבער נישט אזא איינפאכער.

די רעגירונג אנערקענט פולשטענדיג די ריכטיגקייט פון פרוי פריסטאר'ס הנחות און זי אנערקענט אויך די נויטווענדיגקייט צו מאכען א ראדיקאלען שריט וועלכער זאל ענדערען דעם איצטיגען צושטאנד אויפן ווירטשאפטליכען גע־ביט פון דער שחיטה טעכניק דאגעגען איז די רעגי־רונג נישט מסכים מיט דער אנשויאונג אז דער איינ־ציגער און ליכטסטער וועג צו דערגרייכען דאס דאזיגע ציל איז פראסט פשוט אפצושאפען די ריטו־עלע שחיטה זי איז נישט מסכים דערצו אין דער ערש־טע רייה דערפאר, ווייל **דער גאנצער קאמפ־לעקס פון די בעציהונגען אין פוילען שטיצט זיך זינט דורות אויף א ווייטגע־הענדער טאלעראנץ פון דער מלוכה צו די רעליגיעזע פארערונגען.**

די רעגירונג האלט פאר נויטווענדיג פארטצוזע־צען די דאזיגע פאליטיק וועלכע האט געשאפען פוי־לען א נאמען צווישען די אייראפעאישע פעל־קער. די רעגירונג האלט אז דארט וואו די אנווענדונג פון די רעליגיעזע מנהגים און פארערונגען ריהרט נישט אן דעם עפענטליכען אינטערעס איז נישטא קיין נויטווענדיגקייט צו ליקווידירען די בעזונדערע פאר־שריפטען עס איז א קלארע זאך אז נישט בלויז די דאזיגע אלטע פוילישע טראדיציאנעלע זיטען נאר אויך די נייע פוילישע געזעצגעבונג האט זיך גע־שטעלט פאזיטיוו צום פראבלעם פון די רעליגיעזע פראקטיקען פון די בעזונדערע אמונות, די דעקרעט־טען פון מלוכה פרעזידענט פון די יאהרען 1927—1928 ארויסגעגעבען אין דער צייט פון אמטירונג פון מארשאל פילסודסקיס קאבינעט, בעשטימען אויס־דריקליך אז **צו די פליכטען פון די יודישע קהלות געהער דאס בעזארגען כשר פלייש פאר דער יודישער בעפעלקע־רונג.** די זעלבע דעקרעטען שטעלען פעסט אז די שוחטים זענען די פונקציאנארען פון די רעליגיעזע קהלות, אז מען נעהמט נאך אין אכט אז די ריטועלע שחיטה האט א פרינציפיעלע בעדייטונג אויך פאר די קאראאימער און מאהאמעדאנער, וועלען מיר פער־שטעהן, אז א שריט, וואס צילט אפצושאפען די דא־זיגע רעכט וואלט נישט געווען אין הסכם מיטן ביז איצטיגען גייסט פון טאלעראנץ און נישט מיטן גייסט פון דער פוילישער קאנסטיטוציע.

וואס אנבעלאנגט **די ווירטשאפטליכע זייט פון דעם פראבלעם** איז קיין ספק נישט, אז די איינפאכע אפשאפונג פון דער ריטועלער שחיטה וועט נישט לעזען דאס פראבלעם. מיר מוזען זיך איצט בע־ציהען ווי ווייט מעגליך אונפארטייאיש צו מאכען פון איינפארט און פערפרייטערען דעם אפזאץ פון אונזע־רע אייגענע פראדוקטען־ הויפטזעכליך אויפן אינער־ליכען מארק, ווען מען זאל אפשאפען די ריטועלע שחיטה וואלט מען געמוזט **ברענגען כשר פלייש פון אויסלאנד אדער עס וואלט געקומען דערצו, אז מען זאל שעכטען מחוץ די שעכט - הייזער,** פערמעגליכע לענ־דער מיט א מינימאלען פראצענט יודען ווי די שווייץ, די סקאנדינאווישע לענדער און אפילו דייטשלאנד האט בען אויף דעם אופן געלעזט דאס פראבלעם ערמעג־ליכענדיג די יודען צו ברענגען כשר פלייש פון אויס־לאנד. אין אונזערע פערהעלטנישען איז אזא לעזונג אונדענקבאר, דערפון וואלט געליטען דירעקט דער אינ־טערעס פון די לאנדווירטען, וועלכע שטרעבען היינט צו עפענען פאר זיך נייע וועגען פון אפזאץ און נישט צו לאזען פרעמדע אנ'ארטיקעל וואס זיי בעדיכען אי־פערנעמונג, פון קאנקורענץ לענדער.

ווען מען זאל איינפיהרען א שחיטה פערבאט אין די שעכט הייזער, וואלטען מיר דערפיהרט דערצו, **אז מען וואלט אנגעהויבען שעכטען אין יעדער פויערישער ווירטשאפט בעזונ־דער, סימולירענדיג אז מען קוילעט פאר דעם אייגענעם געברויך.** די דאזיגע שחיטה וואלט געווען פיל ווייניגער הומאניטאריש און אוודאי שוין א סך ווייניגער סאניטאריש....

איך האלט דעריבער אז אויב מען וויל ענטשיי־דען **אזא וויכטיגע פראגע ווי־צונעהמען ביי א זעהר גרויסען בעפעלקערונגס־טייל די מעגליכקייט אויסצופיהרען זיי־נע פארשריפטען** מוז מען נעהמען אין אכט אז דעם ניווא פון דעם דאזיגען טייל פון דער געזעל־שאפט איז. אונזער ווירטשאפטליכע פערהעלטנישען עס איז קיין ספק נישטא, אז די געוועהנהייטען זענען ביי אונז א סך שטארקער איינגעווארצעלט, איידער ערגעץ אנדערש. און עס איז זיך נישט ליכט פאר־צושטעלען אז יודען זאלען זיך אריבערגעהן צו קאנ־סומירען נישט כשר פלייש. דאס אלץ פערלאנגט א גע־וויסען רעוואלוציאנערען פראצעס. אין איצטיגען מא־מענט רעדען געגען אזא מין לעזונג אי די ווירטשאפט־ליכע אויפטרייסלונג, וואס וואלט צוליב דעם ענט־שטאנען, אז דער צווייפלאזער אקצעגט פון בעד־רייבען א בעדייטענדען טייל פון דער בעפעלקערונג פון איהרע רעכט. אויב עס האנדעלט זיך אין בעפרי־דיגען די שטרעבונגען פון דער פראיעקט געבערין מכח לעזען די ווירטשאפטליכע פראבלעמען, וואס וואקסען ארויס אלס פועל יוצא פון די רעליגיעזע פארשריפטען — האלט די רעגירונג אז דאס דאזיגע ציל לאזט זיך פולשטענדיג רעאליזירען דערמיט וואס די ריטוע־**לע שחיטה וועט בעגרעניצט ווערען צו די פאקטישע בעדערפענישען פון דער בעפעלקערונג וואס קאנסומירט כשר פלייש.** נאטירליך וועט זיך פארערן הערצו א גע־נויע קאנטראל אז דער האנדעל מיט כשר פלייש זאל זיין שטרענג אפגעטיילט פון האנדעל מיט טרפה פלייש. די אלע שוועריגקייטען וואס עס ליידט די קריסטליכע בעפעלקערונג. ווי דער רעפערענט האט דא אויפגע־וויזען דורך דעם וואס די יודישע קהלות ווערען אויס־געהאלטען פון שחיטה געלד, וועלכעס בעלאסטעט א בעדייטענדען טייל פון דער שחיטה און אין מאנכע געגענדען — די גאנצע שחיטה — וועלען איצט מיט ערפאלג קענען ארויסגענומען ווערען בלויז אויף דער כשרער בהמה.

דער מיניסטער שטעלט זיך דאן אפ אויף דעם פראבלעם פון **הומאניטארישקייט ביים קוי־לענען** און ווייזט אן, אז מיט דער בעטויבונג קאנען זיין שוועריגקייטען, דעריבער לעגט די רעגירונג פאר אז דער דאזיגער פונקט פון געזעץ זאל פארמולירט ווערען אין א מעהר אלגעמיינער פארם. דאס די בהמה טאר נישט געקוילעט ווערען איידער זי וועט בעטויבט ווערען פון איהר בעוואוסטזיין, מען וועט דאן קא־נען אויסנוצען די בעסטע טעכנישע פערפאלקאמונגען אויפן דאזיגען געביט.

איידער דער מיניסטער געהט אריבער צו בעגרינ־דען אויספיהרליך **די אויסבעסערונגען פון דער רעגירונג ערקלערט ער פארוואס די רעגירונג טראגט אריין די אויסבעסע־רונגען ערשט איצט.** אין דער קאמיסיע האט די רעגירונג געבראכט צום אויסדרוק איהר שטעלונג (די ערקלערונג פון וויצע קולטוס מיניסטער זשאנגלאר־וויטש — רעד.) אז זי זעהט נישט קיין נויטווענדיג־קייט און קיין מעגליכקייט צו בעזייטיגען די רעליגיע־זע פארשריפטען, אויף וועלכע עס שטיצט זיך די קאנ־סומציע פון כשר פלייש און אז פאר דער נארמי־רונג פון די ווירטשאפטליכע פערהעלטנישען איז נישט נויטיג צו דערגעהן אזש צו אזא עקסטרעמיטעט. די רע־גירונג האט פרעה געהאט אריינצוטראגען ענדערונ־גען אויף די זיצונגען פון דער קאמיסיע, אבער די קא־מיסיע האט זיך אפגעפארטיגט מיט דעם ענין פרי־הער ווי די רעגירונג האט ערווארטעט און דערפאר קומט די רעגירונג מיט איהרע אויסבעסערונגען ערשט איצט. די דאזיגע אויסבעסערונגען זענען א רע־זולטאט פון א גענויע און פעראנטווארטליכע דורכ־שטודירונג פון דער פראגע און די רעגירונג קאן אויף זיך נעהמען די אחריות פאר זייער אויספיהרונג.

אין דעם מאמענט בעט דער מיניסטער דעם סיים מארשאלעק, צו פערטיילען צווישען די דעפוטאטען דעם טעקסט פון די רעגירונגס - אויסבעסערונגען און ער געהט אריבער צו דער אויספיהרליכער בעגרינ־דונג פון יעדער אויסבעסערונג בעזונדער.

צו דער אויסבעסערונג פון פונקט 1, וועלכע פיהרט אריין דעם אויסדרוק: „בעטויבען די בהמה פון איהר בעוואוסטזיין" אנשטאט דעם פריהערדיגען אויסדרוק „בעטויבונג" מאכט דער מיניסטער אויפ־מערקזאם, אז אויב די יודישע בעפעלקערונג זאל איינגעפינען דאס עס איז ערלויבט צו בעטויבען, וואל־טען די ווירטשאפטליכע פראווילעגיעס וועלכע זענען געשטאנען (פארן יודישען פליישהאנדעל) א דאנק דער ריטועלער שחיטה געקאנט ווייטער בלייבען אונ־בעריהרט און דער גאנצער ווירטשאפטליכער פראצעס פון דעם אומזאץ מיט פלייש וואלט געבליבען שטע־הען אויפן זעלבען ארט ווי ביז איצט.

די אויסבעסערונג צום פונקט 3, וועלכע פער־ווערט צו קוילען קיה, און פערד מחוץ די שעכט־הייזער בעגרינדעט דער מיניסטער דערמיט וואס די רעגירונג וויל בעשווערען די ריטועלע שחיטה, אז זי זאל נישט קאנען אויסגעפיהרט ווערען מחוץ די שעכט הייזער, כדי זי זאל אונז אחוץ האבען א טעכנישע קאנ־טראל איבער דער יודישער שחיטה.

די אויסבעסערונג צום פונקט 4, לויט וועלכע דאס רעגולירען דעם אופן פון טיילען די בהמה איבערגעלאזט ווערען פאר דער רעגירונג, בעגרינ[דעט] דער מיניסטער דערמיט, וואס די טיילונג אין לענג איז נישט תמיד אזוי לייכט און זי בעשווערט אפטמאל דעם טראנספארט און פערטייערט טראנספארט מיט 30 פראצ. די רעגירונג מוז דעריבער האבען דאס רעכט צו רעגולירען די לויט איהר איינזעהען.

צום פונקט 5, וועלכער בעגרעניצט די שחיטה צו די בעדערפענישען פון דער פאקטישער קאנסומציע פון דער יודישער בעפעלקערונג ערקלערט דער מיניסטער אז דערמיט וועט **בעזייטיגט ווערען דער יודישער מאנאפאל אין פליש - האנדעל.**

איך בין אבער נישט א גרויסער אפטימיסט זאגט דער מיניסטער — צו גלייבען, אז גלייך מאהגען נאכן איינפיהרען דאס געזעץ וועט האנדעל מיט פלייש אריבערגעהן אין פוילישע די שוועריגקייטען פון ארגאניזירען א נייע ווירט־ליך געביט זענען אונמעגליך גרויסע צוליב וועלכען טעם האלט איך אויך נישט אז די אל־טיגע קאסטען וועלכע עס האט אויסגערעכנט רעפערענט וועלען קאנען בעזייטיגט ווערען.

מוזיקאלישע נאטיצן

איזא קרעמער

א פאפולערער נאמען

איזא קרעמערס „אמפלוא" איז דוכט זיך א בעגרעניצטער — נאר כאראקטער־לידער, זינגען וואס רעכענט זיך צו צו קליין־קונסט. אבער איזא קרעמער אלס פון דער נאטור בעגאבטער קינסטלערין, פערוואנדעלט די קליין־קונסט כאראק־טער־לידער און גרויסע קונסט.

יא, אנדערש קען מען נישט אנרופען די פערזישע אינטערפרעטאציע פון די כאראקטער־לידער ווי גרויסע קונסט. די קינסטלערין אפערירט מיט קליינע מיטלען און רופט ארויס א גרויסע ווירקונג, קליינע מיטלען ווי מימיק, זשעסט און שטימ־לאציע און דאך, וואס פאר א סקאלא פון געמיטס בילדער און שטימונג.

אין לידער פון אלע שפראכען און פון אלע דער פילט זי ארויס דעם פאלקלאר און זי איבער איהם אזוי טרייפליך ווי זי וואלט לענדער געבוירען געווען, און געבוירען איז זי נאר אין איין לאנד — אין דרום. פעטרזאפטיגען הומור, וואס ניט איבערהויפט אזעלכע שפראכצונגען, פלאנצונגען און שטימ־בלומען, צווישען וועלכע איזא קרעמער קאן פערנעהמען אזא בכבוד'יגען פלאץ.

איזא קרעמער איז אונז נאך בעקאנט פון ערדיגע מיט 19—20 יאהר צוריק און עס קלינגט נאך אין די אויערען איהר קלאנגפולע ברוסט־הארציג אלט־שטימע. די שעהנע שטימע האט שוין געבראכט אלס קרבן אויפן קונסטמזבח יענע שטימע איז שוין במעט קיין שפור נישט געבליבען, אבער די קונסט פון א איזא קרעמער צו דאס פעהלען פון יענער, אמאליגער פ־שטימע.

איינציגע הערען האבען געפרובט מאכען גלייכונגען צווישען איהר און בענקין, אודא (להבדיל), חיה'לע גראבער, דעלא ליפינסקא א.א. אבער איזא קרעמער איז — איזא קרעמער. איינציגע אין איהר אהט קינסטלערין, וואס צו ביי יעדען איהר אויפטריט דעם אייביגען פונק טליעט אין דער אונשטערבליכער קונסט.

דאס ערקלערט זיך דערמיט, וואס איזא קרעמער איז א יודישע קינסטלערין מיט א יודיש רענדע נשמה. ...

D—ski

ר. מלאד

דאן=דאמינגא

ראמאן

נאכדרוק אין א טאג - צייטונג, אפילו טיילווייז — פערבאטען.

44

אזוי חלומט זי און טוליעט זיך צו איהם אין די רעיונות און ער זאל דאס אנהויבען צו וויסען?..

זי איז געקומען אפטמאל צו די „אלעמאנס" אין „קאזא" אריין מיטן אויסרייד עפעס קויפען. האט זי געקויפט בענדלעך און זיך פשרקוקט, ווי דן פליהט מיט די פינגער איבער דעם זייטעל פלייש. ווען אויף זיין שטערען זענען ארויסגעקומען ראזע טראפענס שווייס האט זיך איהר געוואלט צוקומען צו איהם הינטען־ארום און אפווישען, אויסטריקענען און א קוש טון.

אבער ער האט איהר נישט בעמערקט, דער תם. אפילו נישט גערעכנט אז זי האט שוין מיט איהם מעהר ווי איין מאל גערעדט. זי איז שוין מיט איהם געשמועסט ביי דער שוועל פון איהר „צימער". גרייט צו גיין, אבער א צווייטער איז אנגעקומען, האט זי איהם דאגיען, אומישנע א צעצונדענעם און אויפ־געפלאמטען געלאזט שטייען און איז פערשוואונדען מיט יענעם. פארוואס זי האט עס געטון האט זי אליין נישט געוואוסט, עפעס האט זי געוואלט זיך א רייץ טון מיט איהם, לאזען איהם אזוי פערצערען, ווי ער לאזט זי, ווי ער פייניגט איהר...

יענעם אוונט ווען דער געשלעג איז אויסגע־בראכען האט כוואנא געפיהלט אז זי איז איהם נאה־הענט מיט אלע נאהענטקייטען פון א לאנגער טיפער בעקאנטשאפט, זי האט א הגע פערגעסען אז ער ווייסט אפילו איהר נאמען נישט און ער געדענקט איהר געשטאלט נישט. נאר קוים האט מען איהם אנ געטאן אין קיטעלעך, האט זי נישט איינגערוהט ארוים געריסען זיך פון הויז און פאדער־צימער, געכאפט עמיצענס א רעקעל, עס אנגעטון אויף זיך און גע־לאפען אויסאיבען איהר איינפלוס אויף דער פאלי־ציי עס זאל איהם חלילה קיין בייז נישט געשעהן.

זי איז אין יענעם אוונט געווען גליקליך זי האט געפיהלט ווי א מאמע וועלכער עס האט זיך איינגע־געבען איהר קינד ארויסצורייסען פון דעם מלאך המות'עס הענט, און שטופ ביי זיינע באלעבאטים האט זי איהם צוגעלעגט וואסער צום פערבלוטיגטען שטערען, מיט א מעסער אונטערקוועטשט די בלייע בייליען. וואס האבען זיך אויפגעשוואלען ביי זיינע שלייפען. זי האט פון איהם אראפגעצויגען די שיך און מיט צערטליכקייט ארויסגענומען די בלאטע פון צווישען זיינע פינגער, וואס האט זיך אנגעקליבען פון א טאג מיט שוויס, און כדי צו זיין גערעכט צו די צוויי פאליציי ליים וואס זי האט מיטגערופען טרינקען האט זי אויסגעטאן איהר שוך און הערנאך אראפגע־שלעפט איהר זאק און פון זאק ארויסגעטרייסעלט אויפן טיש א פולען הויפען פאפירענע מילרייס און מעטאלענע מטבעות.

זי האט אפילו נישט געוואלט ציילען. פאר זיך נישט איבערגעלאזט קיין דישטאן. און עס אלץ אונ־טערגערוקט די צוויי שומרים יענע האבען אנגעקוקט צום ערשט כוואנא דערנאך דאמינגאן, דערנאך דאס געלד און ענדליך עס צוגערוקט צו איהר, און איינער האט געזאגט:

— א טרונק איז עפעס אנדערש, אבער וואס, געלט?

דאמינגא האט זיך מיט איין האנד צוגעהאלטען דעם נאסען טוך ביים שטערען און מיט דער אנדערער געפרעסט די שארף פון א מעסער פון די שלייפען און מיט די אויגען האט ער געגעבען בעפעהלען צו דער צעקנוילטער מיידעל, זי זאל וויסען וואו דער שנאפס געפינט זיך.

די טירלעך, וואס האבען זיך נישט אונטערגעגעבען פון פרעמדען ווילען זענען אויפגעריסען גע־ווארען מיט דער מיטהילף פון די שווערדען, אויפן טיש האבען זיך בעוויזען פלעשער און גאנגשערס אין די שופלאדען האבען זיך גענומען אויסליידיגען.

אין פאליציימאן האט דווקא געוואלט מען זאל צוריקגיין אין „סאנטא אמארא" און אויפוועקען נאך צוויי מיידלעך, עס זאל זיין פאר אלעמען: דער אנדערער איז געווען ניכטערער און נישט געלאזט, ער האט אבער געוואלט זיך אראפכאפען די עטליכע טרעפלעך, וואס פיהרען צו דער קראם און אויסקלוי־בען עפעס פאר האנא כוואנא און אויך עפעס אהיים ברענגען פאר דער ווייב, דאמינגא האט אבער קורץ בעד טאנט:

— פון דער שטוב מעגט איהר נעהמען אלץ. פון געשעפט — קיין ברעקעל נישט.

דאמינגא בעפעהל איז פאר כוואנען געווען נאך מעהר ווי הייליג, האט זי זיך אוועקגעשטעלט ביי דער טיר פון דער קלייט און געווארענט:

— איהר זאלט נישט דערוועגען אראפצוגיין! —

און מילדער האט זי צוגעגעבען:

— איך וועל אייך קויפען אלץ, וואס איהר ווילט נאר נעהמען. האט זיך דער ערשטער פאליציימאן אנגערופען:

— אפשר איז דארט פאראן נאך שנאפס?

האט דאמינגא אוועקגעוואהרפען דעם נאסען טוך און דאס מעסער אראפ דורך דער קלייט־טיר לער און ארויסגעקומען מיט א פולען ארעם וויין.

— — — — — — — —

דאמינגא האט זיך אויפגעכאפט; ער האט פיהלט ווי עפעס א שווערער שטיין ליגט איהם די פיס גלייך א מויער וואלט זיך אפגעריסען איינגעדרוקט. האט ער געפרובט בעפרייען זיינע פון דער משא נאר דאס שווערקייט האט זיך א לשבעריגער בארג אלץ מעהר אפגעדריקט איהם און פערכאפט ביז דער קני.

ער האט אויפגעריסען די אויגען און גע דאס ביין בעגעגעניש — די פאדלע ליגט איהם קנוילט אויף זיינע פיס, זי אטעמט מיט איהר לייב־און־לעבען און בלאזט זיך אויף ווי א ביי יעדען אטעם־צוג.

האט ער אויפגעריסען די אויגען, שווער איז איהם אנגעקומען, ווייל דער וויין, דער שנאפס דער ווישניק האבען אנגעפילט דעם קאפ מיט א עולעכער שווערקייט. אויף דער צונג איז געלט גאנצער מיסטשאסמען און זיך נערעמפט מיט א פון נישט־פרישע אויער און אין די שלייפען האמערט, ער האט זיך דאן דערמאנט, אז ער אויף דער מאדאמס בעט; און פליגט האט איהם פליצט דער זכרון ביי איהם ער האט זיך דערמאהנט, און מעהר ווי אין אלץ אין אנדע בען און דאס פרעסעניש איז אויפגעשטאנען איהם מיט בענייטע כוחות.

ער האט ענדליך זיך בעפרייט פון כוואנא זי האט זיך מיטגעשארט מיט זיין יעדען ריהר וויקעלט איהרע הענט ארום זיינע קניען ווי א

(פארזעצונג קומט).

ניי׳ער פּאַלסקבלאַט

דאס לאדזער לעבען

ניי׳ער פּאַלסקבלאַט

דאָנערשטאָג, 18 מערץ

כ״ה אדר תרצו

זון-אויפגאַנג 5.40
זון-אונטערגאַנג 5.49

דעפּילאַדע פון בלוט און קרבן

(19 מערץ—סימבאָל פון טראַדיציע)

דעם 11. נאָוועמבער 1918. גאַנץ פּוילען איז אַרויס אין גאַס, באַגריסט ענטוזיאַסטיש דעם קאָמענדאַנט, וועלכער איז צוריקגעקומען פון מאַגדעבורג. 2 צעהנדליגער טויזענדער יוגענטליכע האָבן מיט האַרציגע באַגייסטערונג באַגריסט דעם פיהרער וועלכער האָט זיך צוריקגעקעהרט פון טורמע. ס׳האָבן זיך געשיט בלומען אונטער די טריט פון קאָמענדאַנט פּילסודסקי. אין א טריומף-צוג פיהרט די הויפּט-שטאָט דעם קאָמענדאַנט אין שלאָס אַריין, ווייל די מאַכט איז איהם שוין פון פריהער אויס געגעבן געוואָרען.

גאַנץ פּוילען.

דאָס איז געווען די ערשטע דעפּילאַדע פון דער ערוואַכענדער אַרמעע פון 11. נאָוועמבער 1918 פאַר יוזעף פּילסודסקי, דעפּילאַדע פון בלוט און קרבן

די צווייטע דעפּילאַדע 19. מערץ 1919 פאַר׳ן קאָמענדאַנט איז פאָרגעקומען אויף די שלאַכטפעלדער, וואו דער פּוילישער זעלנער האָט מיט זיין זיגרייכען באַגנעט אנגעצייכענט די גרעניצען פון דעם ווידער אויפגעלעבטען פאָטערלאַנד און מיט א וואַרים האַרץ האָט ער זיך פעראייניגט מיט׳ן גאַנצען פאָלק צו באַגריסען דעם קאָמענדאַנט אין זיין נאָמענסטאָג.

דער טאָג איז געוואָרען א סימבאָל. יעדעס יאָהר דעם 19. מערץ האָבן דעפּילירט

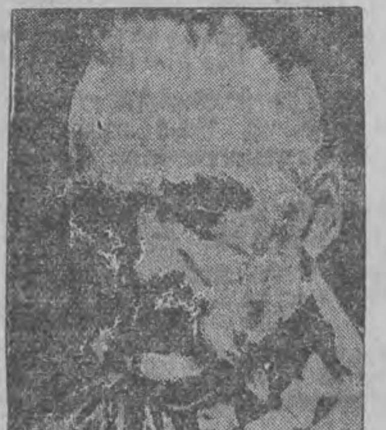

מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי

דאָס מיליטער און די בעסטע פון דער געזעלשאַפט פאַר דעם ערשטען זעלנער פון דער זיגרייכער נאַציאָנאַלער אַרמעע. און יוזעף פּילסודסקי איז געשטאַנען מיט זיין ליבענדען בליק געלאַסטשעט די דעפּילירענדע באַטאַליאָנען און שוואַדראָנען, זיין בליק איז געלאָפען ווייט איבער די העלמען פון די זעלנער, אין די ווייטע פעלדער פון דער פוילישער ווירקליכקייט, וואָס רייסט זיך צו פרידליכער אַרבייט, פאָראויס, פאָראויס...

צו א בעסערען מאָרגען פון פאָטערלאַנד. אזוי איז געווען א לאַנגע רייהע יאָהרען.

די היי-יעהריגע דעפּילאַדע פון די פּוילישע הערצער וועט שוין נישט אָפּנעהמען יוזעף פּילסודסקי. דער גרעסטער פּאָלאַק איז שוין נישטאָ מעהר צווישען אונז. דער ערשטער 19. מערץ פון ווידער-אויפגעלעבטען פּוילען אָהן דעם פיהרער. די היינטיגע דעפּילאַדע וועט שוין נישט אויפנעהמען דער מאַרשאַלעק יוזעף פּילסודסקי, אַלעמענס געדאַנקען און געפיהלען וועלען זיין אין וואַוועל, וואו ס׳געפינט זיך דער טויטער קערפּער פון קאָמענדאַנט.

היינט וועלען אויך די פּוילישע בירגער שווערען טרייהייט די אידעאַלען פון פּילסודסקין, פאַר וועלכע ער האָט אוועקגעגעבן זיין שווער לעבען.

יאַן וואָיטינסקי

פייערליכקייטן צו בעהרען דעם אנדענק פון מאַרשאַל פּילסודסקי

האָבן זיך אנגעהויבען נעכטען אין אָוונט

נעכטען אין אָוונט האָבן זיך אין לאָדז אָנגעהויבען די פייערונגען לכבוד דעם נאָמענסטאָג פון פאַרשטאָרבענעם מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי.

7 א זייגער אין אָוונט האָבן זיך פאַרזאַמעלט אויפ׳ן פרייהייטס-פּלאַץ, באַלוטער מאַרק און רייטמאַנט-פּלאַץ פערשידענע אָרגאַניזאַציעס און א גרויסער עולם, וועלכע האָט אויסגעהערט די רעדע פון מלוכה-פּרעזידענט דורך ראַדיאָ, אויף די מערק זענען געווען אוועקגעשטעלט גרויסע מעגאַפאָנען.

נאָך דער רעדע איז איבער דער שטאָט אַדורכגעגאַנגען א טרויער-צוג פון מיליטער, דאָרט וואו ס׳זענען אויפגעשטעלט געוואָרען די מעגאַפאָנען איז אָפּגעשטעלט געוואָרען דער גאַנצער פאַרקעהר.

היינט וועלען פאָרקומען תּפילות אין די קירכען, אויך אין דער אלטשטעטישער שוהל וועט היינט איבערפריה פאָרקומען א טרויער-תּפילה.

אין די יודישע שולען האָבן זיך נעכטען פאַרזאַמעלט די שילער, ס׳זענען פאָרגעקומען טרויער-תּפילות און דאַן האָבן די שילער אויסגעהערט די רעדע פון מלוכה-פּרעזידענט דורך ראַדיאָ.

טרויער גאָטעס - דינסט היינט אין דער סינאַגאָגע

היינט קומט פאָר אין דער סינאַגאָגע אויף אַל. קאָשטשושקי א טרויער גאָטעס-דינסט נאָך מאַרשאַל יוזעף פּילסודסקי, אויף וועלכער ס׳וועט געהאַלטען ווערען א הספד וועגען לעבען און שאַפען פון מאַרשאַל.

נאָך דעם טעקסטיל-שטרייק

געענדיגט דער שטרייק אין פּאַביאַניץ.—אין די פאַבריקען אין אזאָרקאָוו, קאָנסטאַנטין און זגערזש דויערט דער שטרייק ווייטער

(א) נאָך דער ליקווידאַציע פון טעקסטיל-שטרייק אין די אַרבייט אויפגענומען געוואָרען נאָר אין די פאַבריקען, וואָס זענען אָנגעשלאָסען אין די אינדוסטריעלער פעראיינען. דאַגעגען איז דער שטרייק אין אַן׳ערך 100 פאַבריקען, וואָס זענען נישט אָנגעשלאָסען אין קיין פעראיין פאָרטגעזעצט געוואָרען. אין משך פון די לעצטע דריי טעג, האָבן 30 פון די דערמאָהנטע פאַבריקען אונטערגעשריבען אָפּמאַכען אויף די זעלבע בעדינגונגען, צוליב דעם איז דער שטרייק אין די דערמאָנטע פאַבריקען ליקווידירט געוואָרען. אין די קלאַסען - פעראיינען איז מען איבערצייגט, אז אין משך פון דער וואָך, וועט דער שטרייק אין אַלע פאַבריקען ליקווידירט ווערען.

אויך אין פּאַביאַניץ איז דער שטרייק אין די ליין-וועבעריען ליקווידירט געוואָרען. די פאַבריקאַנטען האָבן אונטערגעשריבען אָפּמאַכען מיט די אַרבייטער, וועלכע האָבן בעקומען בעצאָהלט פאַר דער צייט פון שטרייק.

אין קאָנסטאַנטין איז פאָרגעקומען א קאָנפערענץ מיטן אנטייל פון אַרבייטס - אינספּעקטאָר. אין דער קאָנפערענץ האָבן זיך בעטייליגט 90 פאַבריקאַנטען פון קליינע פאַבריקען אין קאָנסטאַנטין. די פאַבריקאַנטען האָבן זיך אָפּגעזאָגט אונטערצושרייבען דעם אָפּמאַך. צוליב דעם אָפּזאָג דויערט דער שטרייק ווייטער.

אויך אין אזאָרקאָוו איז דער שטרייק נישט פאַרענדיגט. די שלעסערישע מאַנופאַקטור האָט מספּים געווען אונטערצושרייבען אַן אינדיווידועלען אָפּמאַך, אויף וואָס די אַרבייטער זענען איינגעגאַנגען און די פאַבריק איז געלאָזט געוואָרען אין בעטריב.

אויך אין זגערזש דויערט דער שטרייק. ס׳שטרייקען 1200 אַרבייטער.

צוגאַב פאָבאָר-קאָמיסיע

ווער דאַרף זיך צו שטעלען

דעם 28-טען 8 פריה וועט אין לאָקאַל פּעטריקאָווער 165 אָנהויבען אַמטירען די צוגאַב-פאָבאָר-קאָמיסיע.

צושטעלען זיך דאַרפען די פאָבאָראָווצעס פון יאָהרגאַנג 1914 און עלטערע, וועלכע האָבן זיך נאָך ביז איצט נישט געשטעלט צו דער פאָבאָר-קאָמיסיע. צושטעלען דאַרפען זיך דיפּאָבאָראָווצעס, וואָס וואוינען אויפ׳ן שטח פון 1, 4, 6, 7. 10, 12, 13 און 14 טע פּאָליציי-קאָמיסאַריאַטען און האָבן דערהאַלטען נאָמענטליכע אויפפאָדערונגען פון דער שטאָטישער סטאַראָסטווע.

אַפּטייקען.

היינטיגע נאַכט - דיזשורען

(א) היינט ביינאַכט דיזשורירען: קאַהאַנע (ליפּאַנאָווסקיעגאָ 80), טראָווקאָווסקי (פּזשעזשינער 56), קאָפּראָווסקי (נאָוואָמיעסקאָ 15), ראָזענבלום (שרודמיעסקאַ 21), באַרטאַשעווסקי (פּעטריקאָווער 95), משינסקי (ראָקיטשינער 53), סקוואַרטשינסקי (קאָנטנע 54), שינעצקאַ (זשגאָווער 59).

קרעדיטען אויף אינוועסטיציעס צום אַרבייטס-פאָנד

זענען קלענער געוואָרען

דער אַרבייטס-פאָנד האָט היי-יאָהר פערקלענערט די קרעדיטען פאַר דער שטאָט לאָדז און פאַר דער לאָדזער וואָיעוואָדזטווע. די קרעדיטען פאַר דער גאַנצער וואָיעוואָדזטווע זענען בעשטימט געוואָרען אויף 5 מיליאָן 400 טויזענד זלאָטיס. פאַר דער שטאָט לאָדז בעטרעפען די קרעדיטען 4 מיליאָן 620 טויזענד זלאָטיס.

ערב ליקווידאַציע פון שטרייק אין דער זאָקען-אינדוסטריע

(א) דער שטרייק אין דער זאָקען-אינדוסטריע האָט דויערט שוין 2 וואָכען דויערט ווייטער, עס שטרייקען 3500 אַרבייטער, זיי פאָדערען צו שליסען א קאָלעקטיווען אָפּמאַך.

דעם קומענדיגען פרייטאָג קומט פאָר ביי׳ם אַרבייטס-אינספּעקטאָר א געמיינזאַמע קאָנפערענץ וועגען ליקווידירען דעם שטרייק.

וועגען אינוואַלידען-רעכט

(א) ווי מ׳מיילט מיט ענדיגט זיך דער טערמין אויף אָפּצוגעבען ביטעס וועגען אינוואַלידען-רעכט דעם 31-טען דעצעמבער 1936. די דאָזיגע רעכט דינט נאָר פאַר די פערזאָנען, וואָס קענען בעווייזען, אז זיי האָבן אנטייל גענומען אין די קאַמפען פאַר פּוילען׳ס אינאָפּהענגיגקייט.

Dr. med.

AL. FORSZANSKI

כירורג

נעמט איצט אָן: אין דער רעטשניצע „POMOC״ ליטאָנאָווסקי 1 (רוג בעלוטער פּלאַץ) פון 11—1 טעל. 101-29.

פּריוואַט-וואוינונג פּעטריקאָווער 101: פון 5—7 אָוונט. טעל. 210-76.

פאַר אַרבעטסלאָזע — הנחה.

קלאַנג-קינאָ-טעאַטער

ZACHĘTA

זגערזשער 26.

היינט און פאָלג. טעג!

גרויסער דאָפּעלטער שלאַגער-פּראָגראַם:

— I —

„אימיטאַציע פון לעבען״

אין די הויפּט-ראָלען:

CLAUDETTE COLBERT

WARREN WILLIAM

BABY JANE אין די 3-יעהריגע

— II —

א הערליכע דראַמע

קאַנראַד ווייד

אנהויב 4 נאָכמ. שבת און זונטאָג 12 בייטאָג.

אויספלוג קיין וויען

דעם 26-טען מערץ אויף 4 און 28 טעג. 95 זל.

לאָנדאָן, פּאַריז, בריסעל

דעם 24/III ביז׳ן 7. אַפּריל. 370 זל.

פּסח אין יוגאָסלאַוויע. וויען, זאַגרעב, סוסאַק, אויפענטהאַלט דורך צוויי וואָכען אין ספּעציאַלאָט אין דובראָווניק. 580 זל. פון 6. ביז׳ן 30. אַפּריל

אויף פּסח קיין פּאַלעסטינע

הנחות פאַר די ה״ה סוחרים און דאָקטוירים.

הנחה-פּעסער קיין עסטרייך און טשעכאָסלאָוואַקיי

„אָרבּיס״, פּיעטריקאָווער 18 טעל. 249-40.

Dr. REICHER

פּאָלודניאָווא 28. טעל. 120-93

ספּעציאַליסט

פאַר מענער - שוועכע - בעהאַנדלונג

ספּעציעלע בעראַטונגען פון פּסיכאָ - אַנאַליזען

נעמט אָן פון 8—11 פון 5—8 אָוונט.

זונטאָג און חגאות פון 9—1

טעאַטער

„ראָזמאַיטאָשטשי״

ציגעל-גאַס 27 — טעל. 112-25

דיר. ד. צעלמייסטער

4-טע וואָך אין לאָדזש.

לעצטע געזעגנונגס-פאָרשטעלונגען!

מאָריס שוואַרץ׳ס קינסטלער-אַנסאַמבל:

ד. בלומענפעלד, ה. גאָטליב, א. גאָלדענבערג, וו. נאָדיק, ה. הערט, י. טורקאָוו, י. אינוועמנטאַזש, נ. ליפּמאַן, מ. ליפּמאַן, א. מאָרעווסקי, ק. סעגאַלאָוויטש, א. סאַבענבערג, הערמאַן פישער, א. קורץ, ר. קליינער, ש. ראָזען, ד. שטיעוויטש, ד. שאַפּיראָ, א. שטיין א. אַנד.

אָריגינעלע דעקאָראַציעס, קאָסטיומען און ספּעציעלע ליכט-אַפּאַראַטען פון אַמעריקע

80 פּערזאָן אויף דער ביהנע!

היינט, דאָנערשטאָג און טעגליך 9 אָוונט

מאָריס שוואַרץ

אלס ניעשעווער רבי אין זיין וועלט-אויפפירונג

יאָשע קאַלב

דראַמע אין 2 טיילען, 26 בילדער פון י. י. זינגער.

דראַמאַטיזירונג און רעזשי:

מאָריס שוואַרץ

מוזיק: לעאָן קוצין. טענץ: ליליאַן שאַפּיראָ.

דעקאָראַציעס: אַלעק טשערטאָוו.

ביהנע-פערוואַלטער: בן ציון קאַץ.

בילעטען פון 11 ביז 4 פ״מ, און פון 5 נ״מ ביז אנהייב פאָרשטעלונג אין טעאַטער-קאַסע.

IZA KREMER

זאַל פילהאַרמאָניע טעל. 218-84

שבת דעם 21־טען און זונטאָג, דעם 22־טען מערץ, 8.30 אָוונט

לעצטע 2 גאַסט־אויפטריטע!

פון דער באַקאַנטער זינגערין פון וועלט־רוהם

אין איבערגעאַרבעטן רעפּערטואַר פון לידלעך אין א צעהנדליג שפּראַכן. ‧ בילעטן פאַרקויפט די קאַסע פון פילהאַרמאָניע.

עוואַקואירט דאָס הויז אויף זגערזשער 41

די בוי־אָפּטיילונג איז גלייך צוגעטרעטן איינצופאַלן דאָס הויז

אויף זגערזשער 41 געפינט זיך אַ׳ אַיין שטאָקיג הויז, אין וועלכען ס׳וואוינען 8 לאָקאַטאָרען. די בוי־אָפּטיילונג ביי דער שטאָט־פערוואַלטונג האָט שוין פון לאַנג אָנגעוויזען, אַז דאָס הויז דראָהט איינצופאַלען און פאָדערט אונטערצושטיצן אַלע פאָרזיכטיגקייטס ־ מיטלען, ס׳זענען אונטערגעשטעלט געוואָרען בעלקעס און אַזוי ווייטער, צוליב דעם, וואָס די אַלע אָנגענומענע מיטלען האָבען נישט געהאַט קיין פּעולה, איז נעכטען אויפן אָרט אָראָפּגעקומען אַ קאָמיסיע פון דער בוי־אָפּטיילונג, וועלכע האָט פאַראָרדנט תיכף צו עוואַקואירען אויף אַ צוואַנגס־אופן די 8 לאָקאַטאָרען פון דעם הויז. דאָס איז באַלד געשעהן. אַ טייל פון די עוואַקואירטע האָבען בעקומען אונטערשטיצונגען פון דער שטאָט־פערוואַלטונג.

באַלד נאָכ׳ן אַרויסציהען פון די 8 לאָקאַטאָרען זענען די אַרבייטער פון דער בוי־אָפּטיילונג צוגע־טרעטען פונאַנדערצונעהמען דאָס הויז.

ווי מיר דערוויסען זיך האָט די בוי־אָפּטיילונג בעשלאָסען פונאַנדערצונעהמען אַ גאַנצע רייה היי־זער־חורבות אין לאָדז, וועלכע דראָהען מיט קאַ־טאַסטראָפעס.

יודען, אונזערע ברידער און שוועסטער אין פשיטיק הונגערן; העלפט שנעל

37 פערזאָן פערמשפּט פון 1 ביז 14 טעג אַרעסט

אין שייכות מיט דעם דינסטאָג׳דיגען פּראָטעסט־טאָג אין לאָדז

זאַ) אין שייכות מיט דעם דינסטאָגדיגען פּראָ־טעסט־טאָג אין לאָדז, זענען אַרעסטירט געוואָרען 50 פערזאָן, וועלכע זענען נעכטען דורכ׳ן סטאַראָסטאַ געריכט פערמשפּט געוואָרען.

בעשטראָפט זענען געוואָרען: דער 26 יעהרי־גער דוד ברינינט (זאַמענהאָפא 14) פאַר טעראָריזירען די סוחרים און פאַר שלאָגען אַ׳78 יעהריגען יוד אויף 14 טעג אַרעסט. דער 34 יעהריגער לייב אַ־קערמאַן (פּאָלודניאָוואַ 42) פאַר שלאָגען אַ יונגעל אויף 14 טעג אַרעסט. פאַר שטערען די רוה זענען פערמשפּט געוואָרען: די 21 יעהריגע לאה זילבער־בערג, גאָלדע ראָזען און שרה ראָזען (פּאָלודניאָוואַ 4). די 17 יעהריגע רבקה זאַיאַנץ (פּילסודסקיעגאָ 49), פּערל ליבע מענעלאַ (זאַוואַדזקאַ 25) צו 10 טעג אַרעסט יעדע.

פייוועל שפינדלער (פּילסודסקיעגאָ 15), מענ־דעל גאָלדבערג (מאַגיסטראַצקאַ 1), זיטענפעלד (זגער־זשער 76), יוסף בוכבינדער (וואָלבאָרסקאַ 19) צו 5 טעג אַרעסט.

די אַלע אויסגערעכענטע זענען באַלד איינגע־זעצט געוואָרען אין אַרעסט.

א חוץ דעם זענען פערמשפּט געוואָרען צו 7 טעג אַרעסט פאָלגענדע פערזאָנען: רחמיאל ליבעס קינד (שרודמיעסקאַ 39) זעלדע דייכעס (גדאַנסקאַ 67). ליי שילאָוויעצקי (פּעטריק. 56), הערש שלאָמ־קאָוויטש (דאָלנאַ 10), ביגם סרעבניק (בזשעזשי־נער 16, מנחם יוויינריב (זאַוואַדזקאַ 40), מנחם אָפּאָס (מאַסאַרסקאַ 9), יעקב ליכטענשטיין (זגערזשער 76), יוסף דאַנציגער (פון קרושביציעץ). מענדעל ליבער מאַן (וואָלבאָרסקאַ 7), געצעל מאַלאַך (פּאַמאַרסקאַ 67), לייב משה בענדעט (לוטאָמירסקאַ 40) און יצחק ראָזענבאַום.

צו 5 טעג זענען פערמשפּט געוואָרען: יעקב קאָן (קעלמאַ 1), יוסף הערש אייזענבערג (מלינאַר־סקאַ 19), הערש גאַנצאַרסקי (זאַוואַדזקאַ 29), אברהם בערקאָוויטש (בזשעזשינער 32). פּנחס מיאַ־דאָוניק (לעגיאָנאָוו 3), ישראל גאָלד (שרודמיעסקאַ 9), אברהם פרידע (מאַסאַרסקאַ 22).

פערמשפּט זענען אויך געוואָרען: מרדכי פּיער־ניק (אַל. 1. מאַי 20), 3 טעג אַרעסט. דער 17 יעהריגער ישראל גאָלדבערג (לעשנאַ 15) דער 16 יעהריגער חיים יצחק באָוער (דזיאַרסקאַ 22) און ישראל קושעפּיצקי (זאַוישאַ 3) יעדער צו 1 טאָג אַרעסט. אַחוץ דעם איז דער 20 יעהריגער ישראל לייזער פיינטוך (דרעוונאָווסקאַ 30) פאַר אַ בעליידי־גענדען אויסדרוק פערמשפּט געוואָרען אויף 10 טעג אַרעסט.

אין משך פון טאָג זענען נאָך אַרעסטירט גע־וואָרען עטליכע צעהנדליג פערזאָן פאַר שטערען די עפענטליכע רוה.

יעהרליכע גענעראַל־פערזאַמלונג

פון סוחרים־דעטאַליסטען־פעראיין אויף לאָדזער וואָיעוואָדזשטווע פּעטריק. 90

זונטאָג איז פאָרגעקומען די גענעראַל ־ פערזאַמ־לונג פון סוחרים דעטאַליסטען ־ פעראיין, פּעטריקאַ־ווער 90. די פערזאַמלונג האָט געעפענט דער פּריזעס פון דער פערוואַלטונגס־טעטיגקייט גיט איבער דער געוועזענער ה׳ פ. ווינדמאַן. דעם בעריכט פון די פערוואַלטונגס ־ טעטיגקייט גיט איבער דער דירעקטאָר פון פעראיין ה׳ מ. פריילך. די פער־וואַלטונג האָט זיך בעמיהט ביי דער צענטראַל־מאַכט וועגען פערשידענע אַלגעמיינע ווירטשאַפטליכע פראַ־גען. טיילווייז דורך איבערהעבען מעמאָריאַלען און טיילווייז פערזענליך. די פערוואַלטונג נישט קוקענ־דיג אויף די שווערע מאַטעריעלע בעדינגונגען איז געשטאַנען אויף דער וואַך צו פערטיידיגען איהרע מיטגלידער.

אין 1. יאַנואַר 1935 האָט דער פעראיין גע־ציילט 308 מיטגלידער און אין פערגאַנגענעם יאָהר זענען צוגעקומען נאָך 313 מיטגלידער. אין פער־לויף פון 1935 זענען געגרינדעט געוואָרען: אַג׳־איזאַק־ און פּאַרפּון־סעקציע, אַ ביבליאָטעק־סעקציע און דערביי קאָנסטיטואירט די טע־טיגקייט פון די שקויסטערנענע סעקציע. דער פעראיין איז אָהן איבעריגעם געשטאַנען אין פער־בינדונג מיט דער לאָדזער האַנדעלס־קאַמער. דער פעראיין האָט אַנטיילגענומען אין פערשידענע צו־זאַמענפאַהרען און קאָנפערענצען. כדי אויפצוקלע־רען די מיטגלידער וועגען פערשידענע אַקטועלע פראַגען, האָט די פערוואַלטונג יעדען זונטאָג פאַר־מיטאָג צוזאַמענגערופען פּראַנזשאַנווייז די מיטגלי־דער און זיי אינפאָרמירט אין אַלע טויטיגע אנגע־לעגענהייטען און דערביי 4 מאָל אין דער וואָך צו־זאַמענגערופען קלענערע זיצונגען אויף וועלכע עס זענען אַרומגערעדט געוואָרען די פּאַרבעריטונגס ־ אַרבייט צו די גרעסערע פערזאַמלונגען.

נאָך אַ לענגערע דיסקוסיע איז דער בעריכט אָנגענומען געוואָרען.

דעם בעריכט וועגען רעווידיר־קאָמיסיע האָט אָפּגעגעבען ה׳ ווינדמאַן, וועלכער איז אָהן דיסקו־סיע אָנגענומען געוואָרען. דער פּרעלימינאַר ־ בודזשעט אויף 1936 איז אָהן דיסקוסיע אָנגענומען געוואָרען. ס׳זענען אויך אָנגענומען געוואָרען איי־ניגע ענדערונגען אין פעראיינס ־ סטאַטוט. דערנאָך זענען פאָרגעקומען וואַהלען, וועלכע האָבען געגע־בען פאָלגענדע רעזולטאַטען: אין דער פערוואַלטונג: מ. דאַבזשינסקי, י. ליכטענשטיין, אינזש. גליקסמאַן, ה. ציעשעלסקי, ר. גראָבאָוויעצקי, ל. טריסטמאַן, פ. ווינדמאַן, ל. פרידלאַנד, י. נוימאַן, י. קאָלאָדני, וו. צוקער, מ. לעווקאָוויטש, י. ק. בענטשינסקי, ל. זיסקינד, נ. היממעלפאַרב, סטעפאַן קאָן, א. ראָזענ־באַום און ד. וועקסלער, קאַנדידאַטען: מ. זילבער־בערג, מ. סענדעראָוויטש, נ. דרעזש, מ. קאַפּעלושניק, י. ת. פראַנק, ל. העניג, ח. ווייס, י. פאַמיליער און י. ראַפּאַלאָוויטש.

אין דער רעוויזיר ־ קאָמיסיע: מ. גאָלדבלום, ל. טיבער, א. בערגער, י. אָסטראָווסקי, ז. גאָלדבערג און ה. ראַפּוף.

Dr med

Sadokierski

כירורג פון ציינער און יאַסלעס

Piotrkowska 164 tel. 114-20

Dr. med.

M. JAKOBSON

CHIRURG

Spec. chirurgja Kostna,

D-ra Sterlinga 22

(Nowa-Targowa) tel. 174-42

קליינער פעליעטאָן

דער דאַנק־בריף

די מאַדאַם פּריסטאָר זאָגט, אַז זי האָט בעקומען פיל דאַנק ־ בריף פאַר איהר קאַמף געגען דעריודישער שחיטה ... האָט זי אויך בעקומען אַזאַ בריף פון אַ יודען; אַ געוויסען קעניגסבערג. ... ליסטען האָבען זיך פּעראינטערעסירט, ווער דער דאָזיגער קעניגסבערג איז, און האָבען פעסטגעשטעלט, אַז ער איז אַ גייסטיג קראַנקער.

(פון דער פּרעסע)

איך האָב געזעהען דאָס בריוועל — זאָגט שמילי שמעלקי — ס׳איז אַ פריילעך בריוועל.... ... פרייליכס, אַ וועסאָלע בריוועל פון דער ... גאָס איז עס!

האָב איך דאָס בריוועלע אָפּגעשריבען, און ... איז עס:

— „יאַסנאָוויעלמאָזשנאַ פּאַני דופּעטאָ... נאַ סיים!

„מיט גרויס אויפמערקזאַמקייט לייען איך ... גען אייער העלדישען קאַמף מיט די בהמות אין ... אין סיים, אין סענאַט, און איך בעוואונדער אייך, ווי איהר האָט מיט דעם שאַרפען חלף ... אייער קלוגשאַפט אריינגעדרונגען אין דעם ... פון דער בהמה׳שער פּסיכאָלאָגיע און קיהנעקאָלאָגיע ... ס׳איז טאַקע אַ׳עוולה פון די זשידעס, וואָס ... קוקען זיי אויפ׳ן קאָפּ און אויך ווייזען ... זאַהרעקטעסטעל!... וואָס איז עס עפעס פאַר א ח... איך לאָזען זיי פרייליכען לאַנגע דרשות. און ... ווילען זיי נישט טרייבערען דעם פרייליך!?... ס׳א... א סקאַנדאַל אין דער וועלט, וואָס אַזאַ איז ... נישט געהערט געוואָרען, און מ׳טאָר עס נישט ... זען אַזוי אויף הפקר, אין נאָמען פון די ... דזורים, וואָס ווערען געקוילט און גע׳ממית׳ט ... א הומאַניטאַרען אופן!.... גלייכבערעכטיגונג ... זיין!.... עס מוז זיין — צאַ טוואַיע, טאַ מאָ... אוים קאַמוניזמוס!.... אוים אונטערשיד ... סיה און חזירים! ניעמאַ גלופּיך!

„און חשיבער, געעהרטע מאַדאַם, בעוואונ... איך אייער העלדישען, ריטער־ליכען קאַמף, און ... האָף, אַז אינגיכען, ווען איהר וועט דאָ זיין צ... אונז, וועל איך האָבען די געלעגענהייט פערזענ... צו בעדאַנקען און צו בעלויגען אייך מיטן העכ... אָרדען פון „געריהרטען קעסטעל“.

אונטערגעשריבען:

אַדאָלף ־ וואַפעלאָן קעניגסבערג ־ טאַפּ... דער קעניג פון שרד־קוגעל און מירען־ציב... (פּריוואַט ־ אַדרעס: דאָס וואַריאַטאָב, ... לאַ ־ גאַס 17).

שמילשמעלק

Dr. med. L. Berman

צעגעלניאַנאַ 15. טעל. 49-07

ספּעציעל־אַרצט פאַר מענער ־ שוועכע... האַנדלונג און סעקסועלע בעראַט...

נעמט אָן פון 8—11 און פון 4—8 אָוונ...

זונטאָג פון 9—1 פאַרמיטאָג

פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע ־ פרייז...

אויפן דערנער־וועג

שפּאַנענדער סענסאַציאָנעל־ראָמאַנטישער ראָמאַן

(58

— הער פּאָלקאָוניק, איך ווייס נישט פון קיין שום זאַך, איך יאָגנדער זיך איבערהויפּט, וואָס איך בין אַרעסטירט. איך האָב דעם איינדרוק, אַז דאָ איז פאָרגעקומען אַ שרעקליכער טעות...

— איהר שפּילט אַפילו גוט אייער ראָלע, — האָט יאַבלאָנאָווסקי בעמערקט מיט אַ שמייכעל — אָבער דאָס קאָן אייך זעהר יוניג העלפען. אַלזאָ, איך ראָט אייך, ווי אַ גוטער פריינד, זייט זיך מודה, וועט איהר בעקומען אַ קלענערע שטראָף.

— איך האָב נישט אין וואָס זיך מודה צו זיין, איך בין קיין שום פערברעכען נישט בעגאַנגען.

יאַבלאָנאָווסקי האָט פּלוצלונג זיך געעפענט דאָס שופלעדעל, אַרויסגענומען פון דאָרט א בייגעלע פּאַפּיר און אָנגעהויבען רוהיג צו לייענען:

„אייער ידיעה וועגען דעם אַרויסגעגנב׳עטען פּלאַן פון דעם נייעם סאָרט האַרמאַטען, וועלכער זאָל זיך בלומרשט געפינען אין רוסישען גענע־ראַל־שטאַב, שטימט נישט מיט דער ווירקליכקייט און איז אַ שווינדעל. עס זעהט אויס, אַז דער מאַיאָר פון גענעראַל־שטאַב, וואָס האָט אייך פער־טרויט דעם „סוד“, פיהרט אייך אין באָד אַריין. איהר דאַרפט אין דער צוקונפט זיין פאָרזיכטיגער אין אַרויסבעקומען אַזעלכע ידיעות. צי האָט אייך נישט דער דאָזיגער מאַיאָר בכיוון דערצעהלט אַזעל־כע בבא־מעשיות? איהר מוזט אייך וועגען דעם גע־נוי דערוויסען. בכלל זייט פאָרזיכטיגער. ביי דער געלעגענהייט פאָדערען מיר פון אייך זיך צו דער־וויסען, ווער עס איז דער געהיימניספולער „דיטריך“. צי עס עקזיסטירט ווירקליך אַזאַ פערזאָן, אָדער דאָס איז אויך אַ בלאָף. פאָרשט אַלץ גענוי אויס און שיקט תיכף ענטפער. — אַ. ר.“

— נו, מיין פריינד, איז אייך בעקאַנט אַזאַ בריף? — האָט יאַבלאָנאָווסקי געפרעגט און גע־קלאַפּט איבער׳ן טיש מיט די פינגער.

— ניין... — האָט שאַפּאָוואַלאָוו געענטפערט און געפיהלט, ווי ער זיצט ממש אויף הייסע קוילן. אין זיין מוח האָט געברענט. די געדאַנקען האָבען געיאָגט איינער דעם אַנדערן. אַלץ האָט ער געקענט פערשטעהן, אַלץ האָט געקענט זיין מעג־ליך, נאָר אַז יאַבלאָנאָווסקי זאָל האָבען אַ גענויע קאָפּיע פון דעם בריף, וואָס דער פּאָלקאָווניק רעדל האָט צו איהם, שאַפּאָוואַלאָוו, אַרויסגעשיקט, — בשום אופן נישט געקענט פערשטעלען.

דאָס האָט אויסגעזעהן ממש אומגלויבליך, ווי אַ כישוף. דער בריף צו איהם איז דאָך געשריבען געוואָרען מיט אַזאַ טינט, וואָס זעהט זיך לחלוטין נישט אָן. ערשט נאָכ׳ן אַריינלייגען איהם אין אַזאַ ספּעציעלער פליסיגקייט, קומען אַרויס די בוכ־שטאַבען. אַז עמיצער זאָל האָבען געלייענט דעם בריף איידער ער איז אָנגעקומען צו שאַפּאָוואַ־לאָוו׳ן, איז דעריבער אויסגעשלאָסען.

פון וואַנען־זשע קומט פאָרט די קאָפּיע פון דעם דאָזיגען בריף אין יאַבלאָנאָווסקי׳ס הענט? נישט אַנדערש, אַז די זעלבע האַנט, וואָס האָט געשריבען דעם דאָזיגען בריף צו איהם, צו שאַפּאָוואַלאָוו׳ן, האָט גלייכצייטיג אָנגעשריבען אַ קאָפּיע דערפון און אריבערגעשיקט צו יאַבלאָנאָווסקי׳ן, דאָס הייסט אַז דאָרטען, ביי די עסטרייכישע שפּיאָנען אין ווינער זיצט אַ מענש, וואָס גיט אַרויס אַלע סודות צו די רוסען; אַ מענש, וואָס ווייס אַלעס, — און דער דאָזיגער מענש גיט עס אַרויס די עסטרייכישע שפּיאָ־נען, אין רוסלאַנד. פון איין זייט שרייבט ער צו שאַפּאָוואַלאָוו׳ן פערשטעלטע בריף וועגען פערשי־דענע שפּיאָנאַזש־געשעפטען און פון דער צווייטער זייט שיקט ער קאָפּיעס פון די דאָזיגע בריף צום שעף פון די רוסישע שפּיאָנען...

ווער־זשע קען דאָס זיין דער דאָזיגער פער שוין? געוויס אַ בעאַמטער פון די עסטרייכישע שפּיאָנען גופא! אָבער ווי אַזוי גיט מען זיי דאָר־טען אין ווינען צו וויסען, וועגען דער דאָזיגער וויכטיגער ענטדעקונג? ער איז דאָך אַרעסטירט ער וועט דאָך דעריבער נישט קאָנען זיי אינפאָרמירען וועגען דעם דאָזיגען פּעררעטער, וואָס ־ זשע טוט מען? ווי אַזוי גיט מען פאָרט צו וויסען קיין ווינען, וועגען דער שרעקליכער ענטדעקונג, וואָס ער, שאַפּאָוואַלאָוו, האָט באַר וואָס געמאַכט? דאָס איז דאָך אַ׳ענטדעקונג פון דער העכסטער בעדייטונג.

אָט אַזעלכע געדאַנקען זענען אַדורכגעלאָפען ביי שאַפּאָוואַלאָוו׳ן אין קאָפּ, נאָכדעם ווי ער האָט געהערט יאַבלאָנאָווסקי׳ן אַרויסלייענען די ... פון דעם בריף.

עס זעהט אויס, אַז דער כיטרער יאַבלאָנאָ... האָט מיט זיין געניט אויג געטראָפען שאַפּאָוואַ־לאָו׳ס געדאַנקען, ווייל ער האָט איראָניש א ... געטון:

— אויב איהר ווילט, מיין ליבער פריינד, ... איך אייך ערלויבען אַ׳עקצושרייבען אַ בריוו צום פּאָלקאָווניק רעדל, — צו אייער ברויט־געבער — וועגען דער גאַנצער געשיכטע... איהר קענט איהם שרייבען, אַז עס איז פערהאַן אַ קאָפּיע ... זיין בריף צו אייך... עס מאַכט נישט אויס, ... וועט אונז דערמיט קיין שאָדען נישט ברענגען.

שאַפּאָוואַלאָוו האָט זיך מיט אַלע כוחות ... הערשט, כדי יאַבלאָנאָווסקי׳ן נישט אַ שפּיי צו ... אין פנים. דער אָפענער ציניזם פון דעם דאָ... מענש האָט שאַפּאָוואַלאָוו׳ן געברענט ווי מיט ... העענדע אייזענס. ער האָט פערקריצט מיט די ... און געענטפערט:

— הער פּאָלקאָווניק, איך וואָלט אייך געבעטן ... פון מיר נישט צו מאַכען קיין חוזק! איך האָב ... שוין איינמאָל פאַר אַלעמאָל ערקלערט, אַז ... ווייס נישט צו זאָגען פון קיין שום זאַך... ... וועל איך נישט ענטפערן אויף קיין שום פראַ... איך בין אומשולדיג! אויב איהר קענט ... מיין שולד — ביטע זעהר! — האָט שאַפּאָ... געענטפערט מיט אַנ׳אויפגערעגטער שטים.

— אין געריכט וועט איהר שוין האָבען ... ווייזען! — האָט יאַבלאָנאָווסקי געענטפערט ... איצט איז די אויספאָרשונג געענדיגט.

(פאָרטזעצונג קומט)

דרך-ארץ פאר'ן „קאמענדאנט פון די פוילישע נאציאנאל-סאציאליסטען“!

זיין „עקספאזע“ אוים'ן טראמוואי. — וואס האט ער גע'דברט?

דער „קאמענדאנט“ האט געכאפט א פסק 8 חדשים תפיסה

אויף דער בעשולדיגונגס - באנק אין קרייז - גע־ריכט איז געזעסען דער „פרעזעס און קאַ־מענדאנט פון די פוילישע נאציאנאל - סאציאליס־טען“, וולאדיסלאוו אברעמסקי פון פאביאניץ.

ווי אזוי איז אברעמסקי געווארען „קאמענ־דאנט?“ ווי אזוי האט מען זיך דערוואוסט הערפון? די מעשה איז אזעלכע:

דעם 15. יולי 1935 איז דער „וואחדז“, גע־שטאנען ביי דער טראמוואי - סטאציע אויף ראג קילינסקיעגא און פשעיאזד, געווארט האט ער אויף א טראמוואי, כאר חיות ווי ער איז געוועזן שיכור, האט ער געהאלטען געארימט א לאמטערן און גע־געבען לשון און געמאכט אויסגעזעהן פון ביטער־הארץ אויף דעם „זשידאווסקע טראמוואי“. אפרער־בענענדיג זיך מיט'ן טראמוואי, האט ער זיך גענו־מען צו דער רעגירונג, וואס „קושט זיך מיט יודען“. דערביי האט ער באליידיגט דעם מלוכה־פרעזידענט.

פלוצים, ווי דער „קאמענדאנט“ שטעהט אין שטאלט, קומט צו א בריף־טרעגער, מאכט ער איהם א וויסטע אוואנטורע און פארזיכערט, אז ווען ער וועט קומען צו דער מאכט אין פוילען, וועט ער מאכען אחדעגונג. קודם כל וועט ער חייסען אויס־שטעכען אלע יודען און די יודישע פאבאלקעס. דערביי האט ער געמאכט אויסרופען פאר די נאציאנאל־סאציאליסטען.

ווער ער איז, האט ער ערשט באוויזען אין טראמוואי. ער האט זיך פארגעשטעלט פאר א געוו. רוסישען קאמיסאר און איצטיגער קאמענדאנט פון דער נאציאנאל - סאציאליסטישער פארטיי, וועלכע וועט בקרוב איבערנעהמען די מאכט אין פוילען.

ביים ראג קילינסקיעגא און פוסטא האט איהם א פאליציאנט „פערהעטען“ און קאמיסאריאט אריין.

ער האט אבער נישט געהאט קיין חשק צו געהן און מעשה קאמענדאנט, האט ער א געשריי געטון: „חרד־ארץ פארן קאמענדאנט!“ „איך וועל נישט דערלויבען, אז א אביגוער, זאל זיך צוריהרען צום קאמענדאנט! שטעלט ער דעם פאליציאנט א פראגע, ווער ס'האט איהם געגעבען אנ'ערלויבעניש איהם צו ארעסטירען?

אויפן וועג צום אויספארשונגס - אמט האט ער בעשפייעט דעם פאליציאנט ער זאל זיך שטעלען „נא באטשנאשטש“ פארן קאמענדאנט. אויך אין אויס־פארשונגס - אמט האט ער זיך אנגעגעבען אלס רעזערוו - אפיציער.

נעכטען איז דער „קאמענדאנט“ געשטאנען פארן געריכט. דאס געריכט האט איהם פער'משפט פאר־בעליידיגען דעם מלוכה־פרעזידענט און רעגירונג אויף 8 חדשים תפיסה.

געווינסען פון דער II-טער קלאס 35-טער לאטעריע

25.000 זל. אויף נומר 179468

20.000 זל. אויף נומר 9803

5.000 זל. אויף נומר 71160

5.000 זל. אויף נומר 99665

זענען ווידער געפאלען

ביי וואלאנאוו

דער פשיטיקער הילף-קאמיטעט ביי דער ארבייט

די עקזעקוטיווע שיקט ארויס בריף צו אלע לאד־זער ווירטשאפטליכע ארגאניזאציעס, אין וועלכע זיי ווערען אויפגעפאדערט דורכצופיהרען צווישען זייע־רע מיטגלידער א ברייטערע זאמלונג לטובת די פשי־טיקער יודען.

אויף שבת ווערט ארויסגעלאזט א הייסער אויפ־רוף צו אלע לאדזשער יודען, וועלכער וועט ווערען פונאנדערגעקלעפט אין אלע שוהלען און שטיבלעך.

כדי צו בעקענען זיך מיט דער פאקטישער לאגע אויפן ארט, פאהרט ארויס קומענדיגען זונטאג דאס פרעזידיום פון קאמיטעט קיין פשיטיק און אין די שכנות'דיגע שטעטלעך.

פאר די לאדזער לוין-וועבער

50 דאלאר פון די לאדזער „יאנגמענס“ אין אמעריקא

דער קהלה־סעקרעטאר ה' פנחס נאדעל האט גע־טען בעקומען אויף זיין נאמען 50 דאלאר פונאנ־דערצוטיילען די לאדזער האנדוועבער אויף פסח. דאס געלד איז צוגעשיקט געווארען דורך די לאדזער „יאנגמענס“ אין אמעריקא.

אויסבעסערונג

אין דער רשימה פון די פירמעס, וועלכע האבען אין יודישען פראטעסט־טאג נישט געוואלט שליסען די געשעפטען איז אריינגעפאלען א זעהר פערדריס־ליכער טעות. די פירמע טרייסטמאן, פעטריק. 84 האט געהאט פולשטענדיג פרייוויליג געשלאסען איהר געשעפט פון אינדערפריה ביז 2 נאכמיטאג, וואס מיר שטעלען מיט צופרידענהייט פעסט.

א אונטערגעווארפען קינד

(א) אין דער אפטיילונג פון סאציאלע הילף ביי'ם מאגיסטראט (זאוואדזקא 11), איז געפונען געווארען אנ'אונטערגעווארפען מעדעלע פון 4 חדשים. דאס קינד איז אפגעשיקט געווארען אין שטאטישען פינדעל־הויז. די פערברעכערישע מוטער ווערט געזוכט פון דער פאליציי.

ציהונג פון דער מלוכה-לאטעריע

צווייטע קלאס. פירטער טאג

100,000 zł. — 85215, 112077.

5000 zł. — 119136, 186743.

2000 zł. — 40856, 20788.

1000 zł.—21870, 19982, 73020, 106461, 122388, 172743, 189241.

500 zł. — 75061, 114234, 120416, 123163, 169405, 136264.

400 zł. — 145, 8757, 11342, 10315, 46324, 55393, 119689, 127613, 143478, 143013, 147316, 165628.

250 zł. — 814, 6268, 6784, 12131, 10718, 12941, 17635, 27444, 53214, 55819, 54432, 64832, 80812, 90740, 91945, 119258 117281, 120377, 123411, 137038, 151823, 153491, 184105, 188873, 189605, 192718.

200 zł. — 711, 346, 11940, 22222, 28945, 40882, 49726, 56874, 60282, 60906, 64084, 67133, 70533, 81074, 83834, 90051, 100337, 101850, 103060, 103607, 105945, 112088, 113434, 114393, 122917, 126381, 134555, 139662, 139462, 136217, 140065, 144485, 145847, 147132, 149239, 151525, 152034, 154889, 154977, 167202, 174690, 178367, 146236, 154060, 183831, 186868.

Po zł. 50, z literą s zł. 150.

136s 215 507 69s 616 79s 1002 125s 84 336 527 32 67 895 2167 225s 337 938 81 3157 93s 212 641s 714 844s 4105 38 208s 445 571 643 63s 93 703 5053 548 87 627 61s 930s 6326s 78s 7151s 385 537 754 910 96s 8171 179s 99s 293s 511 5, 820s 56s 9157 253s 351 98 341 669s 735 52 335

10136s 401s 10s 518 45 677 708s 11020 46 236 320s 487 733s 915s 12023s 77s 114s 956s 13001 7s 270 335 413 62s 623s 49s 770s 91 942s 14004s 365 582s 778s 800 15193s 97s 220 355s 609s 28s 30 732s 38 61 875s 93 999s 16220s 42 953 57 17086 97 257 305 721 870s 93 966 18095 335 403s 41 19063 493 522s 672s 704s 85 929s

20012 75s 597 601s 26 69 830 67 915 63 21533 802s 31 900s 65s 22240 67 800 51 23244s 331 75 483 738s 988s 24257 315 427s 841 67 944 93 25138s 273 81 421s 551s 656 709s 884 991 26025s 444 639 908 27183 564 822s 939s 57 28191 469 614s 771 802 928 29106 215 571s 822s

30180s 307 413 99 731s 48s 63s 8s 31122s 335 62s 83 86s 524 602s 38 801s 946 86 32274 333s 58 406 16 670 803 64s 33036 636 712 34005s 18 53s 188s 405s 546s 647 78s 822s 942 35223 530s 668s 36231 463 636 37224 466 600s 762 787 38119 358 592 602 26s 998s 39103s 405 52 93s 603 13 750 6

40174s 203s 370s 84 630 73s 784s 41017 151s 204 733s 42327s 414 615s 90 724 907 43001 108s 285s 95 744 876s 44005 45051s 155s 619 796 808 48 53s 991 46299 340 694s 992 47045 70s 215 319 20 48273s 533s 613s 36s 880 49035s 416 680s

50151 350 403 670s 798 843 992 51170 303 30s 707s 52057s 74 335 503 24 48 710 91 53346 836 923s 42 50 54160s 55127s 276 418 99s 570 649 996 56773 57072 359 600s 745 805 89s 994 58090 958s 59175s 254 919 78 98

60200 4 405 906 61517 50 77 603s 56 80 1 758s 908 62123s 286 452s 526s 707s 886 63115 366 671 64032 124 79 207 448s 511 794s 832s 86 65014s 132 91 551 711s 31 968 66018 146s 212 342s 646 92 730s 835 46 67009s 239s 431s 655s 848 68181 232s 99s 302s 84 410 91s 606 18s 782s 856 983s 69036s 581s 613s 61 77 708 933s

70015s 112s 231 435 641s 703 87s 918 40s 71047 95 225s 531 605s 51 72000s 806s 73435s 634 48 810 43 74322 68s 73 516 775 75135 89 294 441 757 75 76022s 163 287 395s 650 77058s 75s 114s 403 95s 532 722s 78100 360s 715 79197 318s 47 487 716s

80147 90 434s 606s 59 99 720 826 81132 484s 506 797s 935 61 74 82032 353 462 587 609s 711 842 967 83036 210 352 513 632 706 84150 251 96 589 639 89s 702s 891 931s 67s 85060 256 345 418 503 722 836s 930s 86002 44 9 140s 87198s 233s 482s 504s 58s 87 970 88003 22 228 529 636 41s 721 79 807 925s 34s 89065 144 349 479 692 934 77 87

90114 80 616 755 878 95s 91045 261 511 777 85s 929s 92016 93s 403 678 882 93035s 528 51 620 84 89 889s 94080s 556 960 95078 128 516 672s 957 96361 77s 453 536 75 97006 153s 93s 202s 670s 98036s 379 433 699s 99052 219s 340 467 987

100418s 521 101462s 102195s 283s 315 500 98 609 82 790s 51 819s 53 83s 103116 486 607s 860s 71 104017s 67s 542s 61 89 854s 991 105012 46 129 97 383 420s 48s 81 511 646 81 945 106219s 461 875 102394 658 968s 108220 49s 552 614 701 85 866 109134 87s 579

110147 251 322 35 77 456 506 695s 741 62 929 111052s 173s 210s 382 702 818s 954 112028 88s 286s 51s 469 83 5 594 622 740 113034 171s 96s 408 60 2s 748 87s 114100 201s 34 393 422s 50 674 865s 115169 433 97 641s 48 72s 917 116121 695 851 117002 201s 81 314 496 680 882 118068s 169 551 77s 119203s 27 417 36s 522 689 822 932 94s 98s

120023 245 375s 79 416 65s 608s 788s 835s 121379s 493s 95s 826s 902 47 122023 67 122 25s 333 90 452 561s 721s 40 814 123099 164s 411 124482s 576s 875 996 125116 29 82s 275 315 28s 55 582 126177 338 501s 986s 127090 451s 960 128055 265 336 958s 94 129354s 449 503 725s

130115s 57s 548 761 131211 459 554s 701 59 75 77 821 132074 469s 94 552 133356s 541 729s 861 134046s 127s 79s 252 309 616 858s 135018 357 94s 502 44 602 46 701 12 26 84 136094 182 316 535 747s 920 74s 84 137056 105s 233 529s 752 60 138180s 278 390s 638 900s 139055 73 131s 88 487s 745s 819 36s 43

140207 532s 667 717 141019s 379 99s 638 712 15 63 929 142042 163 252s 374s 411 580 762 898 143374 433s 55 577 641 797s 838 909 144196 352 401s 2s 710 808 932s 145209 663 748 72 146021 37 96 247 510s 626s 32s 709s 147323 34s 449s 974s 148136 37 70s 604 149054 239 549 673 712 995

150089s 194 747 819s 151050 93 333s 525 39 87 797 152331s 603s 991 153143 491 637 66 82 727 882s 933 96 154472 515 627 958s 71s 155085 214 492s 766 156097 204 414 500s 631 755 157119 219 313 158360s 517 947s 159191s 204 514 812s

160106 257 450 509s 49 746s 945s 72 161438s 743s 872 162352 425s 75s 163055 138s 453s 993 164118 387s 529 753 816 165483 658 88 821s 51 83s 918 166219 63 7 317 705 913 167311 736s 97 808 938 168062 82 116 76 83 204 531 93 901s 169035 245s 66 405 524s

170000 286 424 688 743s 882s 952s 171424s 963 172122s 80s 464 743 958 173102 28s 59 253s 502 670s 6 751 866 174010 297s 561 81s 966s 175267s 471 580 176107s 28 375 813s 177108 485s 654 830s 39 44s 76 178170 457 521 756s 179167 409 85 679s.

180052s 224s 437 802 926 181589s 672 718 42 72 922 57 182080 210 59 75 305s 426 819s 183064 135 60 344 525 683 832s 72s 4 184055s 436 526 604 701 89s 806 25s 185124 697s 917 21 186453s 587 868 992s 187047 349s 676 874 920 188004s 22s 117 234 352s 623s 765 996 189097 214s 73 664s

190081s 263 340s 191070s 158 67 678s 701s 5s 192791 945 193054 73s 904 12s 90s 194331s 36 453s 96s 833.

W drugiem ciągnieniu padło:

25,000 zł. — 179468.

5,000 zł. — 71160, 113807.

2,000 zł. — 28526, 88397, 88400, 163499.

1,000 zł. — 7781, 26153, 38164, 71889, 87120, 88075, 109663, 148021, 148523, 153524, 176007.

500 zł. — 23576, 46573, 48911, 67380, 113192, 172064, 194021, 120760, 127668, 162366.

400 zł. — 5728, 22582, 48361, 59085, 67331, 69146, 70565, 79608, 88838, 98997, 102302, 105668, 108141, 126776, 127408, 137344, 138094, 166598, 171835, 182067, 191851.

250 zł. — 6307, 20603, 23791, 31336, 46243, 46637, 57049, 59113, 59571, 62985, 65823, 76673, 81589, 86801, 91935, 92959, 95636, 106093, 117861, 130699, 135330, 143979, 146174, 146350, 162801, 164768, 167544, 179506, 181618, 187570.

200 zł. — 2930, 3657, 13143, 14471, 15625, 18976, 19901, 20889, 22947, 32325, 35444, 36580, 48848, 51184, 77331, 82320, 90703, 95994, 99282, 101307, 105553, 109258, 109948, 126756, 129534, 132057, 133362, 136690, 148597, 152149, 153970, 157860, 162939, 164518, 167729, 168862, 181489, 182124, 183701, 184796, 189668, 192237, 195586.

Po zł. 50, z literą s zł. 150.

411s 38 1340 626s 88 2986s 3259s 307 579 983 4443 80 661 5831s 927s 6645s 55s 7291s 453 592 920s 8444 559 9149 860.

10048s 11112 42 319s 65s 496s 629s 94 902s 12447 594s 884s 13063s 257 503s 21s 697 14011 170s 274 648 15561 698s 971 16216 69s 89 599s 914 78 17683s 827s 18598s 754 961 19059s 132 239s 947s.

20445s 998s 21057 209s 747s 22015 869s 24101 55s 791s 25320 486 26082s 769 27348s 485 654 28061 227s 312s 29054 223 50 738.

30040 331 487 504s 31522 920s 32357s 33479s 529 819s 34061s 150s 474s 590s 35231s 363s 771s 945s 71 36199 241 565s 965 93 37249s 302s 38590s 39200 981.

40214 67s 653 714 839s 85 951s 41355s 42350 43489 625 945 44018s 130s 347s 405 67 554s 637 45689s 854 925s 46231 45 441 630s 804 980 47321s 628s 919s 48643s 898s 49718.

50459s 759s 51484 966 52155 203 323s 53042 126 69s 393s 565s 55576 56138 57229 436 525s 999s 58184 882s 59370 74s.

60190 2 53453 680 765 90 995 61373s 428s 847 963s 62759 855s 92 937s 63713s 64236 398 65050 98s 66223s 334s 502 67137s 263s 719s 68531s 621 734s 69646s.

70238 390 490s 539s 90s 71230 616s 78s 867 72281 547s 766s 800s 73778 809s 75018s 956 77025 537 757 78155 584s 741 79064s 227.

80403 59 503 784s 801s 81563s 74s 82539 86s 724s 27 946 83608s 84512 86 711 998s 85588s 86450s 609s 87259 593s 730s 919s 59 88127 44 325 75 699 705s.

90150s 863s 91548s 92059s 551 89 93619s 800 24 926 94074 295 95726 943s 96759s 97029 98443 549 99046 355 450 545 956.

100254 302s 33 101190s 385 401s 867 102024s 528s 643 103244 48s 52s 104880 105031 914 106099 169 583 629 108006 78s 760s 829s 72 87 109663 918.

110260 700 20 111193s 458 869s 113090s 221 28s 394s 932 114304 72s 502s 115083 772s 843 116005s 407s 525s 689s 965 117708s 971s 118192 307s 93 837 119123 55s 218 332 600.

120492 806s 121183 233 671s 793s 122589s 706 46 123822 124122 430s 728 125 464s 739 888 126091s 418 608s 724s 127831s 49 997 128253s 759 839 129495 639.

130079 603 818 131506s 903 132218 69 771s 836 133768 134346 489s 684s 867 135360s 704s 11 967 136086 137074s 606 773s 138076s 639 753 889s 139139 44s 91 350 972s

140362s 141924 142007 13 213 626s 907s 143019 33s 196s 200 17s 43 315s 539 774 904s 145090 147 429s 582 146291 651s 68 147194s 436s 635 148639 58 969 149554s 622 856 900s

150221 151272 152795 153309 68 909s 154005s 47 364 621s 155040 277s 620s 894 156693 157028 57s 296s 158024 366

160226s 161359s 599 786 162511s 708 97 872 163393s 537 991 164194s 494s 166247 524 615s 32 167624s 168337 504 625s 169030s 284s 756s 84

170340s 466 506 622 171547s 608 759 172626 173126 269 350 84s 405 174252s 69 176476s 820 49 177143s 345 793s 539 55 178790s 945 94 179324s 522 685s 978s.

180118s 368 492s 799s 181100 440s 729 182393s 684s 183557s 184046 338s 568s 751s 185001s 462 950 186176s 85s 768 996s 187246s 312 684 188213s 189602s 923s 42s.

190323 493 191060s 377 82 686s 192221s 405s 193225s 70 396 778s 194046s 703s.

CIĄGNIENIE 3-cie

Wygrane po 50 zł., z literą s po 150 zł.

623 885 86 925 1813 2042 305 727 3071 179 265 496s 516 947 4097s 936 5400 502 21 94 6230 384s 709s 28s 802 7094s 220s 321 678 8111s 208 309 747s 9012 122 32 91s.

10035s 241s 836 997 11166s 301 651s 753 978s 13901 72s 14152s 15146s 282 643s 864 16073 184 331 446s 747 908s 17246s 18475 732 19456 988s.

20462 21348 22084 281s 93 652s 707 23164s 455 25118s 22s 672s 825s 26099 204 841 27725s 867s 921 42s 28052 315 54s 29345

30163s 31541s 72 703 9 34s 32542s 702s 33197 461 96s 514 38s 655s 873 34542 611 37s 38 35059 123 36690 37456 638 732s 38601s 39300 911 62

40821 41562 869 42226 409 643 887 43174s 436s 44436 599 861 45003s 529 47096 303 478s 48092s 755 911 49173s 779s.

51508 52003 456 947 54s 53060s 233 469 592 824 54443s 912 55404 622 56609s 841s 907 84 57777 58156s 467s 552 731s 37 896 943s 59571 785.

60980 61051 177s 80 458 62042 580 682s 63563 997 64510s 37 721s 65334s 434s 66047 326s 67217s 28s 373s 743 809 18s 68199 595 614 69243 465s 50s 548 52 739s

70345 946s 71255 429 560 72739s 73125s 292s 565 645s 802 74296s 76182s 77216s 611 63s 78050s 256 669 730s 79009 73s 493s 547 664.

81034 203 337 442s 82006 604 83679 84344s 863s 85700s 820 970s 90 99 86862 87311s 709 88400 507s 847 991s 89156s

90741s 91053s 587 92113s 874s 93773 94127s 216 96 978 95609 96026s 132s 235s 310 725 52

100561s 101108 243 536s 721 83s 847s 910 102230 103296s 314s 658 92 995 106132 340 649s 765s 965 107109s 670 738s 108764 71 84 109326s 529 979

110041s 585 859s 72s 111531s 112909 26s 88 97220 578 98011 104 41s 99282 427 646 920 113807 934 114582 702s 11517 10 587 939s 110384 305 782s 812 89s 992 117208 24s 529s 62 90s 733s 118581 997 119059s 247s 468s

120386 586 841 121019s 269 454 525 825 122653 872 123637 740 893s 124930s 125066s 260 678s 863s 126475 538 675s 911 95s 96 128383 890 129151s 56s 309s 418s 73 584s 798s

131260s 613s 717 132200 961 69s 133063s 753 134667s 976s 135185s 400s 605s 136099 530 690 137729s 138080 979 139764s

140254s 992 141474s 142337 534 64 676 852s 62 144329 145182 147032 273 695s 148572 84s 993 149161 377s 722s 875 83s 992

150064 151026 528 978s 152358 561 949 153030 255 364 154601 41s 933s 155038 503 156454 157423s 646 97s 158594 978s 159190s 938

160442 853s 161402s 162417 747s 164274 165202 372 793s 166167 238 851 931 167176 464s 574 168189s 600 169169s 741 887

170370 637s 982 171102 366 913 172730s 173044s 305s 527 43 958s 174153 233s 572 810 175785s 948s 176132s 259 552 996 177595s 978 178244s 63s 632 932s 179285 609s 44

180376s 414s 54s 181179 734s 182216s 90 534 694s 183540s 771 803s 184934 32 185193s 702 17 905 186582s 187422 24 908s 188201 189049s 181 233 655 722 57s 990s

191698s 741s 192338 570 193569s 194878 900s 756

דער „אפיעקון" וועט זיך אפ־רוהען 2 יאהר אין תפיסה

(א) אין קרייז-געריכט איז נעכטען פארגעקומען א פראצעס נעגען דעם „אפיעקון" מיעטשיסלאוו סטאנקיעוויטש, וועלכער האט אין זיין וואוינונג (זשעלנע 31) איינגעארדענט א „טרעף-פונקט" פון מעדלעך און פריינגעפיהרטע געסט. דער „אפיעקון" האט בעקומען 50 פראצענט פראוויזיע פון די הכנסות און דערביי פלעגט ער פייניגען די מעדלעך.

נעכטען איז דער „אפיעקון" בעשטראפט געווארען אויף 2 יאהר תפיסה.

דער „העלדישער בחור" בעקומט 7 טעג ארעסט

(א) ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, האט מען אויף איינער פון די לעצטע פארשטעלונגען אין שמא־טישען טעאטער, אויסגעגאסען א שטינקענדיגע פלי־סיגקייט. דער ארעסטירטער איז דער 17-יעהריגער טשעסלאוו סטעפאנסקי (פעלושטינסקיעגא 30).

נעכטען איז דער „העלדישער" בחור פארמשפט געווארען דורכ'ן סטאראסטע - געריכט אויף 7 טעג ארעסט.

גנבות

(א) פון יודעל ראזענבוים'ס וואוינונג (זא־כארניא 41), האבען גנבים צוגענומען א פעלץ אין דעם ווערט פון 640 זל.

אין דער וואוינונג פון בנימין גאלדבערג (דרעוונאווסקא 9) האבען זיך אריינבעקומען גנבים און צוגענומען א פעלץ און מלבושים אין ווערט פון 800 זלאטים.

Dr. med. H. LUBICZ
ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקהייטען
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעלעפאן 141-32
עמפאנגס-שעה'ן 8-10, 12-2 און 5-8 אווענר

דער יעהרליכער זש.ס.ק.-באל

שבת, ד. 21-טען מערץ ה. י. 10 א זייגער אווענד, ארהענט איין דער לאדזשער זש. ט. ק. אין „חייםען זאל מאנטיפיאל" זיין יעהרליכען באל.

דער באל פון זש. ט. ק. האט ארויסגערופען א גרויס פעראינטערעסירונג ביי די ברייטע שיכטען פון דער יודישער אינטעליגענץ, מחמת ער וועט גלייכ־צייטיג זיין דער צוזאמענטרעף פון דער לאדזשער קינסטלערישער וועלט. אויך די פיבערהאפטע צו־גרייטונגען פאר די ספעציעל דעלעגירטע קאמיסיעס געהען אין דער ריכטונג, אז דער באל זאל אויס־פאלען, סיי ארגאניזאציאנעל, סיי געזעלשאפטליך אימפאזאנט. ווי מיר דערוויסען זיך וועט צווישען א רייה אטראקציעס צוגעגרייט 2 סורפריזען אין פארם פון א פחנים'דיגען אנטייל אין 2 וויט־שטרעקיגע אויספלוגען נאך ווילנע און צום ים.

אין די שעהן און אריגינעל - דעקארירטע זאלען פון „מאנטיפיאל" ביי אנ'ערשטקלאסיגען ארקעס־טער וועט דאס קולטורעלע לאדז האבען א געלעגענ־הייט צו פערברענגען אין א געמיטליכער און חברי־שער אטמאספער ביז און גרויען טאג אריין.

ראדיא - פראגראם

דאנערשטאג, ד. 19-טען מערץ

6.34 גימנאסטיק, 6.50 פליטען, 7.20 ידיעות, 7.30 פליטען,, 7.55 אינפארמאציעס, 8 אוידיציע פאר שולען, 10 טרויער גאטעס-דינסט צום אנדענקען פון מארשאל פילסודסקי. א רעדע וועט האלטען דער מלוכה-פרעזי-דענט פראפ. מאשטשיצקי. 11.57 צייט-סיגנאל, 12.03 ידיעות, 12.15 מוזיק. פריהמארגען פאר יוגענד, 1 פלי-טען, 1.25 הויזווירטשאפט, 1.30 „קאנצערט זשיטשען", 3.12 לאדזער בערזע, 3.30 „פערגעסענע פליטען", 4 ער-אינערונגען פון קינדער וועגען מארשאל פילסודסקי, 4.15 קאנצערט, 4.45 „גאנץ פוילען זינגט", 5 רעפעראט, 5.15 פארטעפיאן - קאנצערט, 5.50 אקטועלער שמועס, 6 טראנס מיסיע פון די „זשעמיאנסקע", 6.30 „טעאטער און פילם" 6.45 פאלקס-לידער, 7.20 רעקלאמע - קאנצערט, 7.35 ספארט, 7.45 רעדע פון מלוכה-פרעזידענט וועגען מאר-שאל פילסודסקי, 8 פידעל-קאנצערט, 8.40 אווענד-ידיעות, 8.50 שמועס וועגען געגען-גאז-פערטיידיגונג, 9 „דעם מארשאלעק'ס נאמען-טאג" — מוזיק. אוידיציע, 9.40 „אונזערע לידער", 10 מוזיק, 10.50 קאנצערט.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי		97.00
3 פראצ. בוד.		26.50
4 „ דאלאריבקע		51.70
7 „ סטאביליזאציע (אמ.)		63.00
5 „ ווארשאווער פ. ב. 1934		54.00
5 „ לאדזער		48.50
ענגלישער פונט		26.22
דאלאר אפיצ.	5.27 נישט-אפיציעל	5.25
גאלד-דאלאר		9.04
גאלד-רובל		4.82
דייטשער מארק		1.40
פראנק שווייצארישע		173.20

KINO TEATR MIRAŻ
11 LISTOPADA 16
היינט און פאלג. טעג!
די פרעהליכסטע קאמעדיע פון דער פוי־לישער פראדוקציע א. ג.
ס'האט אונזאויס־געפעהלט צרות
(„Nie miała baba kłopotu")
אין די הויפט-ראלען:
Sielański, Walter, Znicz, Zacharewicz.

די אויסשטעלונג פון פראפ. קאהאנע

די אויסשטעלונג פון מעטאל-פלאסטישע ארבייטען פון פראפ. קאהאנע, וועלכע געפינט זיך אין לאקאל פון „בני ברית", פעטריקאווער 90, האט גרויס ערפאלג.

פרייטאג און שבת וועט דער קינסטלער זיין אויף דער אויסשטעלונג און פערזענליך געבען ערקלערונגען פון זיינע ארבייטען.

טעאטער, מוזיק און פערוויילונג (קאמוניקאטען)

דער טריומף פון מארים שווארץ וואקסט פון טאג-צו-טאג

היינט שויין די 28-טע פארשטעלונג זוי מארים שווארץ מיט זיין קונסט טעאטער שפילט י. זינגער'ס „יאשע קאלב", וואס איז געווארען דער גרעסטער שלא־גער-סוקצעס אין דער גאנצער וועלט, און ווארשא און אויך אין לאדז.

עס איז א פריוד און א נחת צו זעהן ווי אזוי עס שטראמען אין „ראזמאיטאשטשי" טעאטער טויזענ־טער טויזענדער יודען, אנהויבענדיג פון די שפיצען פון דער סאמע העכסטער אינטעליגענץ ביז דער יודישער מאסע, וואס קוויקען זיך מיט די וואונדערבארע בילדער און מיט'ן גלענצענדען שפילען פון מארים שווארץ אלס שאווער רבי.

„יאשע קאלב" איז געווארען א געשעהעניש אין דער יוד. קולטור-לעבן. אזוי אויפטירען א פיעסע ווי מ־ רים שווארץ האט דאס בעוויזען מיט „יאשע קאלב", מיט אזא שפע פון שפרודעלדיגען, עכט יודישען ווארט, מיט מוזיק, טענץ און עפעקטפולע פארבענרייכע דעקאראציעס — דאס איז א גרויס געשעהעניש, וואס קיינער קען ניט און טאר נישט אדורכלאזען.

אלפרעד קארטא אין פילהארמאניע

היינט, דאנערשטאג, דעם 19-טען ד ח. 8.30 אווענד קומט פאר אין פילהארמאניע א מייסטער - קאנצערט פון איינעם פון די בעדייטענדסטע פיאניסטען פון דער וועלט אלפרעד קארטא, וועמענס קאנצערטען ס'האבען אין דער גאנצער וועלט א קאלאסאלען ערפאלג. אין פראגראם פון ... פונקציען פון בעטהאווען, שוהמאן, שאפען און אנדערע קאמפאזיטארען.

איזא קרעמער אין פילהארמאניע

צוליב'ן גרויסען ערפאלג, וואס עס האבען געהאט די לעצטע 2 קאנצערטען פון דער דערמאנטער קינסטלע־רין, קומט די בעריהמטע ארטיסטקע אויף נאך 2 קאנ־צערטען, וועלכע קומען פאר שבת דעם 21-טען און זונ־טאג דעם 22-טען אין פילהארמאניע.

אין פראגראם דישענסטע פערל פון איזער ... רעפערטואר.

היינט פרעמיערע! גרויסער ריהרענדער פילם פון ריכארד באלעסלאווסקי א. ג.
„דער פערגעסענער מענש"
אין די הויפטראלען: Wallace Beery i Jack Cooper
אויסערן פראגראם: קלאנג-צוגאבען און P. A. T. אקטואליטעטען
אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאכמיטאג. שבת און זונטאג — 12 א זייגער ...

קלאנג-קינא CAPITOL
זאוואדזקא 16

קליינע אנאנסען
1 זלאטי אנ'אנאנס ביז 15 ווערטער 1 זלאטי

פעררשידענעס

איך זוך א שותף מיט קאפיטאל ... קויפען גארן ביי פירמען אלא ... לעאנהארדס, אססער, קרושע ... און קרעניגג. אפערטען אין אדמ. ... „גארן".

קומט און איבערצייגט אייך ... מישע מיטאגען פריש און געשמאק ... 5 גענג מיט געפליגעל פון 80 ... און 1 זלאטע. פילסודסקיעגא 74 ...

א גאלדענער האנדעלס-פונקט ... קאשטשעלנא 3, געוועלבער פון ... דענע גרויסען פון זאפארט אנגע... אויך מיט דער וואוינונג: צו ... אוים'ן ארט פון 7—8 אווענד.

אכטונג! ווער ס'וויל האבען ... גאנטע היטען אויך Hückel ... פאסאנען, יודישע בעסערע היטלען ... כענע און סאמעטענע, אלע שיקער-... היטלען נור אין דער בעוואוסטער ... „שערלאנס", פיעטריקאווער 10. קומט ... איבערצייגט אייך! שבת איז מיין געש... געשלאסען.

צו פערקויפען א גאבינעטאווע ... גער'ס נייה-מאשין אין בעסטען צוש... צו אלעס. צו ערפאהרען ליס... סקיעגא 6, ביי ווייל.

השבת אבדה. נייענדיג פון ... שטאט צו נאוואמיעסקא. האב איך ... לוירען א קליין ביכעלע, וועלכעס ... פאר קיינעם קיין שום ווערט ניט ... ביטע אפצוגעבען נאוואמיעסקא 7, ... געגען בעלוינונג.

געלעגנהייטליכער פערקויף פון ... קאמפלעטען און איינצעל צו זעה... פרייזען. אויך ווערט געקויפט מעב... בעס, פארצעלאן א. ד. גל. אנדזשעי... אין קעלער

פרייע פאסטענס

א מיידעל פון אנשטענדיגע עלטערן, וועלכע קען קאכען און פיהרען א ווירט־שאפט, ווערט געזוכט ביי א פאמיליע אהן קליינע קינדער געגען מאנאטליכען געהאלט און פולע בעקעסטיגונג. רעקא־מענדאציעס נויטיג. אדרעס צו ערפאהרען אין אדמינ.

א קוואליפיצירטע שפולערין אויף 18 ווינדעס ווערט געזוכט ביי גוטבוים, אין דער סוויטער-פאבריק, פאלודנ. 11.

ס'איז נויטיג א פעהיג פריילין צו א קריטע (אקרעטנאווע) מאשין. 11-טער ליסטאפאד (קאנסטאנטינער) 49, וו. 23.

ס'ווערט געזוכט אנ'איבערמאשינער צו דאמען-מאגאזין. אפערטען אין אדמ. אונטער „L."

ראקאלען

א זוניג מעבלירט צימער מיט בע־לייכטונג פאר 1 אדער 2 קאוואלערען אדער פריילינס, 1. שט., א בעזונדערער איינגאנג. פריימעסיג פון דעם 1. אפריל צו פערמיטען 11 Listopada 42, m. 8a

איך זוך א וואוינונג, ס'קען זיין א קעלער אדער פאציאסקע אין דער געגענד גדאנסקא, זאוואדזקא, זשעלאנא. צו וויסען געבען שרודמיעסקא 82, וו. 20

צו פערדינגען א בודקע און א גרויסע שאפע אויף פעשע מיט קויהלען. צו ערפאהרען פראנציסקאנער 22, אין האבער-געוועלב.

וויכטיג פאר דאמען
נאר 2 זל. ווערע פאר איבערגע־מאכט די עלטעסטע
היטע!
אויך גאנץ נייע ווי אויך גייע היטען צו
3.50
„TOLA"
23 Zawadzka 23

לעטשניצע
פאר וועגערליש-קראנקע
מענער - שוועכע און הויט־קראנקהייטען
פון דאקטוירים ספעציאליסטען
פיעטריקאווער 45
טעטיג פון 9 פריה ביז 9 אווענד.
פרויען און קינדער נעמט אן א פרוי־דאק־טאר פון 11-1 און פון 5-7 אווענד.
א בעראטונג 3 זל.

Dla osób
SŁABO SŁYSZĄCYCH.
Nowe modele aparatów akustycznych przywracające słuch.
SPECJALISTA - KONSTRUKTOR zademonstruje skuteczność aparatów w piątek i sobotę dn. 20 i 21 marca od godz. 10—1 i od 3—6-ej. w firmie
R. RITTER, Łódź, Piotrkowska 85.
Prosimy przekonać się. Próba nie obowiązuje do kupna. Porada bezpłatna.

א שטריקער,
וואס ארבייט שעהנע און בעסערע אויך אויסגעפערטיגטע סחורה פון 12-ער און 10-ער מאשינען,
קען זיך זאפארט מעלדען צו
S. TENENBAUM
פיעטריקאווער 38, טעל. 179-60.

PIERWSZE PRYWATNE
Pogotowie Lekarskie
(1-טע פריוואטע גיכע הילף)
12-333 טעל. זשעלאנא 6
(Legjonów 6)
טעטיג אהן איבעררייס ביטאג און ביינאכט.
גיכע ערצטליכע הילף אין אלע ספעציאליטעטען.

Dr. med.
M. TAUBENHAUS
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעלעפאן 246-09.
נעהמט אן פון 4—8 אווענד.

Dr. med.
M. GLAZER
ספעציאליסט פאר הויט- און וועגערישע קראנקהייטען
ZACHODNIA 64, tel. 185-49.
נעהמט אן פון 12—2 מיטאג און פון 7 ביז 8.30 אווענד.
זונטאג און חגאות פון 10—12 ביטאג.

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר טריפער, סיפילים און הויט - קראנקהייטען, בעהאנדלונג פון מענער - שוועכע
אנדזשעיא 5, טעל. 159-40
פראנט, 1טער שטאק
נעהמט אן פון 8-11 און פון 6-9 אווענט
זונטאג און יום טוב פון 9-1 נאכמיטאג.
ספעציעלער ווארטע - זאל פאר פרויען

Dr. med.
G. GERSZTAJN
ספעציאליסט פאר אויגען קראנקהייטען
Traugutta 12, tel. 175-10
נעהמט אן פון 11-2 און פון 5 ביז 8.30 אוו.
אונבעמיטעלטע— לעטשניצע פרייזען.

Dr. med.
W. ŻANDZIEWICZ
ספעציאליסט פאר אויערן, נאז, האלז און קעהלקאפף-קראנקהייטען
Piotrkowska 164, tel. 125-26.
נעמט אן פון 5—8 אווענד.

Lekarz Dentysta
Jakób Botwinik
וועלכער האט געארבייט אין דער קראנקען-קאסע 12 יאהר ספעציעל אויף ציין-ציהען און האט אנ'איינענע לאבאראטאריום פון קינסטליכע ציין, נעמט אן טעגליך פון 10 ביז 3 נאכמ. אין דער לעטשניצע „פאמאץ" רוג זגערזשער און לימאנאווסקיעגא 1, טעל. 101-29 און פון 4—11 אווענד אויף נארו־טאוויטשא 13 צוגענגליכע פרייזען. פאר אר־ביטסלאזע הנחה.

וויכטיג פאר פאבריקאנטען
און האנדווערקער
שוויי סוגנגען, מאשינען-טיילען און רעפעראטורען
פיהרט אויס ביליג די מעכאנישע שלאסעריי
י. רעדער
11 ליסטאפאדא 11/13
(רוג זאכארניא)

ד"ר העלער
ספעצ. פאר הויט און וועגערישע קראנקהייטען און מענער - שוועכע
8 טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט,
זונטאג פון 10—2 מיטאג.
פאר פרויען — א ספעציעלער ווארטע-זאל
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזען

Dr. med.
Z. DATYNER
אורא לאג
ספעצ. פאר נירען בלאז און אורין-קראנק.
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעמט אן פון 9-11 און פון 6-8 אווענט.

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat". Piotrkowska 21.